

รายงานสถานการณ์
การบริโภค
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในสังคมไทยประจำปี 2564

รายงานสถานการณ์
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในสังคมไทยประจำปี 2564

สาวิตรี อัจฉางค์กรชัย
บรรณาธิการ

รายงานสถานการณ์
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในสังคมไทยประจำปี 2564

ISBN 978-616-271-710-9

- บรรณาธิการ** : ศ.ดร.พญ.สาวิตรี อัมฆางค์กรชัย
ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) และสาขาวิชาระบาดวิทยา
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ผู้ช่วยบรรณาธิการ** : ดร.ดาริกา ไสงาม
ผกามาศ อรุณสวัสดิ์
ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)
- คณะผู้เขียน** : ดร.จิราลักษณ์ นนทาร์ักษ์
ภาควิชาระบาดวิทยา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ผศ.เอ็ดเวิร์ด แม็คแนล
สาขาวิชาระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- รูปเล่ม** : หน่วยผลิตตำรา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
(พัชรินทร์ โพธิ์ทอง)
- ปก** : หน่วยผลิตตำรา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
(วิธวัช แดงอ่อน)
- พิมพ์ที่** : บริษัท สหมิตรพัฒนาการพิมพ์ (1992), กทม.
- พิมพ์ครั้งที่ 1** : ตุลาคม 2565
- จำนวน** : จำนวน 1,000 เล่ม

จัดพิมพ์และจัดทำโดย

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) สาขาวิชาระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
15 ถนนกาญจนวนิช ตำบลคอกหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

☎ 0-7445-1165

🌐 <http://cas.or.th>

📘 <http://www.facebook/cas.org.th>

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ออกแบบโดย

หน่วยผลิตตำรา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
15 ถนนกาญจนวนิช ตำบลคอกหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

☎ 0-7445-1148

☎ 0-7421-2900

✉ book_unit@medicine.psu.ac.th

📘 <https://www.facebook.com/PSUmedicalbookshop>

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

PSU
คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์

TEXT BOOK
PRODUCTION UNIT

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

โดยใช้ซอฟต์แวร์ STATA เวอร์ชัน 11.0 โดยค่าตัวเลขที่นำเสนอในแต่ละบทได้ผ่านการถ่วงน้ำหนักประชากรตามที่สำนักงานสถิติแห่งชาติได้กำหนดเอาไว้ โดยใช้ค่าคาดประมาณของประชากรกลางปี พ.ศ. 2564 เพื่อผลการวิเคราะห์สามารถเป็นตัวแทนของการประมาณสถิติประชากรระดับประเทศที่อายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 57,021,842 คน

ผลการสำรวจพบว่า จากประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปจำนวน 57 ล้านคนทั่วประเทศ มีนักดื่มปัจจุบันหรือผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือน ร้อยละ 28 มีผู้ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลยในชีวิต ร้อยละ 56.95 และผู้ที่เคยดื่มแต่เลิกแล้วหรือเคยดื่มแต่ไม่ได้ดื่มในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 15.05 ลัดส่วนนักดื่มปัจจุบันจำแนกตามความถี่ พบว่า ร้อยละ 56.2 ดื่มเป็นครั้งคราว (น้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง) ส่วนร้อยละ 43.8 ดื่มเป็นประจำ (สัปดาห์ละ 1 ครั้งหรือบ่อยกว่า) ทั้งนี้ ร้อยละ 10.05 ของนักดื่มปัจจุบันเป็นผู้ดื่มอย่างหนักเมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ประชากรหญิงร้อยละ 10.8 เป็นนักดื่มปัจจุบัน และร้อยละ 79.8 ไม่เคยดื่มสุราเลยในชีวิต ในขณะที่ประชากรชายเป็นนักดื่มปัจจุบันถึงร้อยละ 46.4 และมีเพียงร้อยละ 32.5 เป็นผู้ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลยตลอดชีวิต ลัดส่วนนักดื่มปัจจุบันสูงสุดอยู่ในประชากรกลุ่มวัยทำงานตอนต้น (อายุ 25-44 ปี) ร้อยละ 36.53 ความชุกของนักดื่มปัจจุบันต่ำสุดในกลุ่มเยาวชนอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่จะซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ (อายุ 15-19 ปี) ร้อยละ 8.97 และในกลุ่มผู้สูงอายุมีลัดส่วนของผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้วสูงที่สุด (ร้อยละ 25.37)

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักดื่มปัจจุบันนิยมดื่มที่สุดในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา คือ เบียร์ นักดื่มหญิงดื่มเบียร์บ่อยที่สุด ร้อยละ 69.9 รองลงมาคือ เครื่องดื่มประเภทไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น ร้อยละ 8.1 ส่วนนักดื่มชายมีลัดส่วนการดื่มเบียร์ และเครื่องดื่มประเภท “สุรา” ใกล้เคียงกัน ร้อยละ 52.4 และ 46.2 ตามลำดับ เมื่อคิดเป็นปริมาณการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมทั้งหมดประมาณ 722 ลิตร คิดเป็นปริมาตรเอธานอลบริสุทธิ์เท่ากับ 5.41 ลิตรต่อคนต่อปี และส่วนมากซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากร้านขายของชำ (ร้อยละ 78.18) มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 1,677.23 บาทต่อคนต่อเดือน

เยาวชน (อายุ 15-24 ปี) ร้อยละ 73.9 เป็นผู้ที่ยังไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลย และมีเยาวชน 1,917,610 คน หรือคิดเป็นความชุกของการดื่มสุราในปัจจุบันเท่ากับร้อยละ 20.93 ในเยาวชนทั่วประเทศ โดยเยาวชนหญิง ร้อยละ 9.15 เป็นนักดื่มปัจจุบัน ส่วนเยาวชนชายที่เป็นนักดื่มปัจจุบัน พบร้อยละ 32.38 ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2561-2564) มีประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่เพิ่งเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกในชีวิตรวม 1,381,449 คน โดยความชุกของนักดื่มหน้าใหม่สูงสุดในกลุ่มอายุ 20-24 ปี ร้อยละ 15.22 ของประชากรช่วงอายุนั้นรองลงมา คือ กลุ่มอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 9.48 ของประชากรช่วงอายุนั้น

อายุเฉลี่ยในการเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกของนักดื่มปัจจุบันชายอยู่ที่ 19.56 ปี สำหรับนักดื่มปัจจุบันหญิงอยู่ที่ 23.36 ปี เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักดื่มปัจจุบันเริ่มดื่มเป็นประเภทแรกในสัดส่วนที่สูงที่สุด คือ เบียร์ที่ร้อยละ 49 รองลงมา คือ สุราขาว และ สุราสี ที่ร้อยละ 25 เท่ากัน

ประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์) ร้อยละ 8.57 เคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมที่แสดงตราสัญลักษณ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประมาณ 1 ใน 5 (ร้อยละ 17.92) และร้อยละ 9.48 การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทางสื่อหรือสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ ประชากรร้อยละ 8.57 เคยพบเห็นการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา ซึ่งเป็นวันพระใหญ่ที่กฎหมายมีการห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และร้อยละ 13.87 เคยพบเห็นการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกช่วงเวลา 11.00-14.00 น. และเวลา 17.00-24.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่กฎหมายห้ามการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และในการสำรวจปี พ.ศ. 2564 พบว่า ความชุกของการเคยซื้อ/ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์หรือส่งกับรถรับส่ง ร้อยละ 0.28

ประชากรไทยร้อยละ 3.30 เคยได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของตนเอง และปัญหาที่พบสูงสุด คือ ปัญหาด้านสุขภาพจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 2.79 โดยเฉพาะในกลุ่มวัยทำงานอายุ 45-59 ปี นอกจากนี้ นักดื่มปัจจุบันร้อยละ 31.65 เคยดื่มสุราก่อนหรือระหว่างช่วงวันหยุดหรือรถจักรยานยนต์ นักดื่มปัจจุบันที่เคยดื่มแล้วซ้ำๆ ร้อยละ 7.58 เคยประสบอุบัติเหตุจากการดื่มแล้วขับของตนเอง

การเปลี่ยนแปลงในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยอ้างอิงถึงข้อมูลจาก “การสำรวจพฤติกรรม การสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2554, 2557 และ 2560” ในรายงาน “เหล้า | ความจริง: รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำปี พ.ศ. 2558” และในรายงาน “สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทยประจำปี พ.ศ. 2560” โดยรวมสัดส่วนของนักดื่มปัจจุบันลดลงเล็กน้อยแต่ลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยประชากร ชายไทยมีการลดลงของสัดส่วนนักดื่มปัจจุบันมากกว่าหญิงไทย รวมถึงกลุ่มนักดื่มหน้าใหม่ที่ นักดื่มหญิงเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2560 เกือบ 4 เท่า (ร้อยละ 1.8 เทียบกับ ร้อยละ 7.2) และ กลุ่มนักดื่มหน้าใหม่เยาวชนอายุ 15-24 ปี กลับมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี 2564 เกือบ 2 เท่า

เครื่องดื่มที่คนไทยนิยมเลือกดื่มมากที่สุด คือ เบียร์ และเครื่องดื่มชนิดนี้ยังเป็นเครื่องดื่ม ชนิดแรกเมื่อเริ่มต้นดื่มสุรา และเป็นเครื่องดื่มยอดนิยมของกลุ่มนักดื่มเยาวชนอายุ 15-24 ปี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ประกอบกับการทำการตลาดของเบียร์สด คราฟเบียร์ ที่เพิ่มขึ้น เครื่องดื่มชนิดนี้กำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นและนักดื่มหน้าใหม่เริ่มดื่ม เบียร์สด คราฟเบียร์เป็นชนิดแรกเช่นเดียวกัน เหตุผลหรือแรงจูงใจที่ทำให้จำนวนนักดื่มกลุ่มนี้ ไม่ลดลงในช่วงที่ผ่านมา เหตุผลหนึ่ง คือ การตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กล่าวคือ ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา เกิดกระแสเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ หรือ “เบียร์ 0%” เนื่องจาก เครื่องดื่มดังกล่าวเหมือนเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประการ แต่ไม่มีแอลกอฮอล์ ดังนั้น จึงทำการ ตลาดได้อย่างสินค้าทั่วไป และมีตราสัญลักษณ์เสมือนเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้ประชาชน มีภาพจำว่า “ดื่มได้ ไม่เมา” และอาจจูงใจให้เกิดนักดื่มหน้าใหม่ได้ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน และนักดื่มหญิง ที่ยังคงเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของธุรกิจนี้

Of all Thais aged 15 years and older, 28.0% were current drinkers, 57.0% were lifetime abstainers, and 15.0% were former drinkers, which were defined as an individual who had consumed alcohol within 12 months before the survey. Among current drinkers, 56.2% drank occasionally (less than once per week), and 43.8% drank regularly (at least once per week). Additionally, 10.1% of current drinkers were binge drinkers. There were significant differences in drinking patterns between males and females; 10.8% of females were current drinkers and 79.8% were lifetime abstainers whereas 46.4% of males were current drinkers and only 32.5% were lifetime abstainers. The highest proportion of current drinkers was seen in individuals aged 25-44 years (36.5%) while the lowest proportion of current drinkers were teenagers (15-19 years), accounting for 9.0%. The elderly had the highest proportion of former drinkers (25.4%).

Beer was the most popular alcoholic beverage among current drinkers. Among females, 69.9% drank beer, following by wine coolers or ready to drink alcohol, which accounted for 8.1%. Beer and liquor (white spirits, colored spirits, whiskey, brandy, etc.) were popular beverages among males (52.4% and 46.4%, respectively). The amount of pure ethanol consumed by current drinkers was 5.41 liters per capita per year. Grocery stores were the most commonly reported location for purchasing alcohol (78.2%) and drinkers spent an average of 1,677 baht per month on alcohol.

Among youth drinkers (aged 15-24 years), 20.9% of males and 9.2% of females were current drinkers. Additionally, 73.9% of total youths were lifetime abstainers. There were 1,381,449 new drinkers, defined as an individual who drank alcohol for the first time within the past 3 years prior to the survey, and the highest prevalence of new drinking was seen in those aged 20-24 years (15.2%) followed by those aged 15-19 years (9.48%).

The mean age at first consumption of alcohol among male and female current drinkers was 19.6 and 23.4 years, respectively. The most common type of alcohol consumed for the first time was beer (49.0%), followed by white spirits (25.0%), and colored spirits (25.0%).

Among Thais aged 15 years and older, 8.57% reported having seen alcohol being sold to minors (age <20 years). About 1 in 5 reported having seen advertising or activities that showed the alcohol marketing label and 9.48% reported having seen online marketing and advertising of alcohol products. In addition, 8.57% reported having seen alcohol sold on prohibited days and 13.9% reported having seen alcohol sold during a prohibited time period. Only 0.28% of the Thai population purchased alcoholic beverages online.

In the past 12 months, 3.3% of the population had experienced alcohol-related problems, the most common being health issues (2.79%), particularly among those aged 45-59 years. In addition, 31.6% of current drinkers said that they drank alcohol before or while driving a vehicle, and among current drinkers who drove, 7.58% reported having caused an accident while under the influence of alcohol.

In the past decade, data from the Thai health behavior surveys in 2011 to 2021 showed that alcohol consumption has been steadily decreasing in the Thai population and the decrease was more dramatic among males. Among new drinkers, the percentage of females dramatically increased from 1.8% in 2017 to 7.2% in 2021, approximately 4 times during this period, and the number of youths also increased twofold.

During the past 10 years, beer continues to be the most popular alcohol beverage among all drinkers. Beer is also the favorite beverage among youth drinkers and tended to be more popular during the past decade. One explanation is the expansion of the beer products, for example, fresh beer, crafted beer etc., particularly for new drinkers and female drinkers. In terms of the steadily decreasing number of current drinkers, one possible explanation is that the alcohol industry has recently promoted “non-alcoholic malt beverages” or “0% beer”. This kind of product has similar packaging and has the standard alcohol logos on the beverages but is “alcohol free”. Alcohol-free beverages might motivate new drinkers, especially youth drinkers and female drinkers.

บทที่ 1 : บทนำ

หนังสือ “รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำปี พ.ศ. 2564” เล่มนี้เป็นหนึ่งในชุดความรู้ที่ศูนย์วิจัยปัญหาสุราจัดทำขึ้นเป็นประจำ มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และพฤติกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของประชากรไทย โดยใช้ข้อมูลจากโครงการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชาชน พ.ศ. 2564¹ ซึ่งเป็นการสำรวจครั้งล่าสุดภายใต้ชุดโครงการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากรจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ² ซึ่งเก็บข้อมูลเป็นประจำทุกสามปี โดยการสำรวจ แต่ละครั้งมีกลุ่มตัวอย่างมากเพียงพอที่จะสามารถเป็นตัวแทนประชากรตั้งแต่วัยระดับประเทศไปจนถึงระดับจังหวัดได้ มีความน่าเชื่อถือ และมีความแม่นยำในด้านสถิติ และยังมีความต่อเนื่องในด้านกระบวนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถาม และกระบวนการเก็บข้อมูลในแต่ละปี

¹ กองสถิติสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

² สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

1.1 ชุดข้อมูลที่ใช้ในรายงาน

รายงานนี้ใช้ข้อมูลจาก “การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 (สพส.64)” ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรไทยอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 57,021,842 คน ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ทั้งในกรุงเทพมหานคร และทุกจังหวัดในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ โดยมีการเก็บข้อมูลพร้อมกันทั่วประเทศ ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ถึง 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2564

การสำรวจครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ stratified two-stage sampling โดยมีกรุงเทพมหานคร และทุกจังหวัดเป็นชั้นภูมิ (stratum) รวมทั้งสิ้น 77 สตราตัม ในกรุงเทพแบ่งออกเป็นสตราตัมย่อยตามเขตการปกครอง ส่วนในจังหวัดต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 สตราตัมย่อยตามลักษณะการปกครองของกรมการปกครอง คือ ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

- **หน่วยสุ่มตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง** คือ เขตแขวนับ (Enumeration Area: EA) ซึ่งสุ่มเลือกจากแต่ละสตราตัมย่อย หรือแต่ละเขตการปกครองอย่างเป็นอิสระต่อกัน โดยให้ความน่าจะเป็นในการเลือกเป็นปฏิภาคกับจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้นของเขตแขวนับนั้น ๆ (probability proportional to size: PPS) ได้จำนวนเขตแขวนับตัวอย่างทั้งสิ้น 5,250 เขต จากเขตแขวนับทั่วประเทศจำนวน 139,088 เขต แบ่งเป็นเขตแขวนับในกรุงเทพฯ และในเขตเทศบาลของจังหวัดต่าง ๆ 2,798 เขต และเขตแขวนับนอกเขตเทศบาล 2,452 เขต
- **หน่วยสุ่มตัวอย่างขั้นที่สอง** คือ ครัวเรือนส่วนบุคคล โดยสุ่มเลือกครัวเรือนตัวอย่างจากครัวเรือนส่วนบุคคลในบัญชีรายชื่อครัวเรือนซึ่งได้จากการนับจุดในแต่ละเขตแขวนับตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบมีระบบ (systematic sampling) โดยกำหนดขนาดตัวอย่าง 16 ครัวเรือนต่อหนึ่งเขตแขวนับทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาล รวมเป็นครัวเรือนตัวอย่างจำนวน 84,000 ครัวเรือน แบ่งเป็นครัวเรือนในเขตเทศบาล 44,768 ครัวเรือน และนอกเขตเทศบาล 39,232 ครัวเรือน
- สัมภาษณ์สมาชิกทุกคนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนตัวอย่าง และกำหนดให้ต้องตอบการสัมภาษณ์ด้วยตนเองเท่านั้น (non proxy) ได้กลุ่มตัวอย่าง 164,406 คน อัตราการตอบการสัมภาษณ์ (response rate) เฉลี่ยร้อยละ 95.24 (ต่ำสุดร้อยละ 87.41 ในเขตกรุงเทพฯ สูงสุดร้อยละ 98.98 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

ข้อมูลใน “การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 (สพส.64)” แบ่งออกเป็น 7 หมวดใหญ่ ดังนี้ (1) **ลักษณะทั่วไปของสมาชิกในครัวเรือน** (2) **การสูบบุหรี่** (3) **การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์** (4) **การบริโภคอาหาร** (5) **กิจกรรมทางกาย** (6) **การเจ็บป่วยจากโรคไม่ติดต่อ** และ (7) **ลักษณะของครัวเรือน** โดยในหมวดที่เกี่ยวกับการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งนำมาใช้ในรายงานเล่มนี้มีเนื้อหาครอบคลุมถึง พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อายุเฉลี่ยและสาเหตุที่เริ่มดื่ม ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่ม การเคยดื่มหนักหรือดื่มปริมาณมากในครั้งเดียว ปัญหาต่าง ๆ ที่มีสาเหตุจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุที่มีสาเหตุจากการเมาแล้วขับ เป็นต้น

รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีทางสถิติ สามารถอ่านเพิ่มเติมได้ในรายงานการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ³

1.2 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล คือ ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 164,406 คน จาก 84,000 ครัวเรือน ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาค เขตการปกครอง เพศ กลุ่มอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน อาชีพ และระดับรายได้ แสดงไว้ในตารางที่ 1.1

ภูมิภาคและเขตการปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจได้มาจากภาคกลางเป็นสัดส่วนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 34.2 ซึ่งแบ่งเป็นกรุงเทพมหานครร้อยละ 4.28 และภาคกลาง (ไม่รวม กทม.) ร้อยละ 29.86 กลุ่มตัวอย่างมาจากภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 21.68 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 26.68 และภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 17.98 นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 50.43

เพศและสถานภาพสมรส กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจได้เป็นเพศชาย ร้อยละ 46.38 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.62 ส่วนใหญ่สมรสแล้วและยังใช้ชีวิตอยู่กับคู่ครอง คิดเป็นร้อยละ 61.89 ผู้มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 22.01 และผู้ที่เคยสมรส แต่ปัจจุบันอยู่ในสถานภาพหม้าย หย่า แยกกันอยู่ หรือไม่ระบุสถานภาพ คิดเป็นร้อยละ 16.09

³ กองสถิติสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

ตารางที่ 1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวน = 164,406 คน)

กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ ^๑	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
จำแนกตามภูมิภาค		การศึกษา	
กรุงเทพฯ	4.28	ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	51.97
กลาง (ไม่รวม กทม.)	29.86	มัธยมศึกษา (สายสามัญ)	27.17
เหนือ	21.68	สายอาชีพ	8.00
ตะวันออกเฉียงเหนือ	26.20	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	12.86
ใต้	17.98	สถานภาพการทำงาน	
จำแนกตามเขตการปกครอง		นายจ้าง	2.49
ในเขตเทศบาล	49.57	ผู้ทำงานส่วนตัว	39.42
นอกเขตเทศบาล	50.43	ผู้ช่วยธุรกิจในครัวเรือน	
จำแนกตามเพศ		ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	10.52
ชาย	46.38	ลูกจ้างเอกชน สมาชิกของกลุ่มผู้ผลิต	29.90
หญิง	53.62	อาชีพ	
จำแนกตามกลุ่มอายุ (ปี)*		การเกษตร ประมง และเหมืองแร่	32.73
15 - 19	6.27	ช่างเทคนิค ช่างฝีมือ เจ้าหน้าที่เทคนิค	15.61
20 - 24	5.20	พนักงานบริการและจำหน่ายสินค้า	9.56
25 - 44	29.05	ผู้บริหาร ข้าราชการ ผู้ประกอบวิชาชีพ	10.21
45 - 59	30.16	ไม่ทำงาน (รวม นักเรียน/นักศึกษา คน	31.89
60 ขึ้นไป	29.33	ทำงานบ้าน เด็กหรือคนชรา ผู้ว่างงาน)	
สถานภาพสมรส		ระดับรายได้ต่อหัว (บาทต่อเดือน)	
โสด	22.01	ระดับที่ 1 (น้อยกว่า/เท่ากับ 2,500 บาท)	25.62
สมรส	61.89	ระดับที่ 2 (2,501-4,500 บาท)	14.92
เคยสมรส (รวม หม้าย หย่า	16.09	ระดับที่ 3 (4,501-8,000 บาท)	20.87
แยกกันอยู่ และไม่ทราบสถานภาพ)		ระดับที่ 4 (8,001-13,500 บาท)	19.25
		ระดับที่ 5 (13,501 บาทหรือมากกว่า)	19.33

๑ ร้อยละคิดจากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ไม่ได้ถ่วงน้ำหนัก

กลุ่มอายุ กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจได้อยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 45-59 ปี เป็นสัดส่วนสูงที่สุด หรือ ร้อยละ 30.16 อยู่ในกลุ่มอายุ 25-34 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 29 เท่ากัน อยู่ใน กลุ่มอายุ 15-19 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.27 และอยู่ในกลุ่มอายุ 20-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.20

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจประมาณครึ่งหนึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 52 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (สายสามัญ) คิดเป็นร้อยละ 27.2 จบการศึกษา สายอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 8 และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 12.9

สถานภาพการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจได้ประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 32) เป็นนายจ้าง และลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 39.4 เป็นผู้ทำงานส่วนตัว ร้อยละ 17.7 เป็นผู้ช่วยธุรกิจในครัวเรือน ร้อยละ 0.03 เป็นสมาชิกของการรวมกลุ่มผู้ผลิต

อาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจประมาณร้อยละ 32.7 ประกอบอาชีพอยู่ในภาคการเกษตรและ ประมง ร้อยละ 15.6 เป็นช่างเทคนิค ช่างฝีมือ เจ้าหน้าที่เทคนิค ร้อยละ 9.6 อยู่ในภาคบริการค้าขาย และจำหน่ายสินค้า และร้อยละ 10.2 เป็นผู้บริหาร ข้าราชการ ผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ได้ทำงาน ซึ่งรวมทั้งนักเรียน นักศึกษา เด็ก คนชรา ผู้ทำงานบ้านที่ไม่มีรายได้ และผู้ว่างงาน คิดได้ เป็นร้อยละ 31.9 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ระดับรายได้ กลุ่มตัวอย่างที่สำรวจนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ช่วงรายได้ต่อเดือน ประมาณ เท่าๆ กัน คือ น้อยกว่า 2,500 บาทต่อเดือน 2,501-4,500 บาทต่อเดือน 4,501-8,000 บาทต่อเดือน 8,001-13,500 บาทต่อเดือน และ 13,501 บาทขึ้นไปต่อเดือน (ใช้ระดับรายได้เดียวกันกับในรายงาน สถานการณ์ฯ ปี พ.ศ. 2560)

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างข้างต้นนับว่าสอดคล้องกับลักษณะของประชากรทั้งประเทศ และ จำนวนหน่วยข้อมูล มีมากเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนประชากรทั้งประเทศได้

1.3 ระเบียบวิธีวิจัย

- การวิเคราะห์ข้อมูลในรายงานฉบับนี้ใช้ซอฟต์แวร์ STATA version 11 เป็นการวิเคราะห์ และแสดงผลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และการทำตารางตัดขวางในรูปแบบ cross-tabulation โดยใช้ข้อมูลในส่วนของพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรจาก “การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 (สพส.64)” ซึ่งมีขนาดตัวอย่างใหญ่มาก
- ค่าตัวเลขที่นำเสนอในแต่ละบทได้ผ่านการถ่วงน้ำหนักประชากร ตามที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้กำหนดเอาไว้ โดยใช้ค่าคาดประมาณของประชากรในช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2564 เพื่อให้ตัวเลขทุกตัวเป็นตัวแทนของประชากรทั้งประเทศได้

- การจัดการข้อมูลในการวิเคราะห์ปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ได้กำหนดให้ปริมาณรวมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละชนิดไม่เกิน 1,095 ลิตรต่อคนต่อปี ซึ่งเฉลี่ยถึง 3 ลิตรต่อคนต่อวัน ดังนั้นปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มากกว่า 1,095 ลิตรต่อคนต่อปี จึงถูกแทนค่าด้วย 1,095 ลิตร

1.4 โครงสร้างของรายงาน

การนำเสนอข้อมูลในรายงานนี้ได้พยายามทำในลักษณะที่จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย และสามารถเปรียบเทียบกับรายงานการสำรวจสามครั้งก่อนหน้าได้ (พ.ศ. 2554, 2557 และ 2560) จึงได้จัดโครงสร้างของรายงานฉบับนี้ให้เหมือนกับรายงานการสำรวจพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราในปี พ.ศ. 2560 ให้มากที่สุด เนื้อหาในแต่ละบทจะเริ่มต้นด้วยการนำเสนอตัวเลขสำคัญจากการสำรวจใน พ.ศ. 2554, พ.ศ. 2557 และ พ.ศ. 2560 เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเปรียบเทียบข้อมูล และดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาได้

โครงสร้างการนำเสนอข้อมูลของรายงานฉบับนี้จะเป็นดังนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง “การสำรวจพฤติกรรมกรรมการสุบหรือและการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2564” ในเบื้องต้น โดยจะอธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจได้ และวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ในรายงานนี้ด้วย

บทที่ 2 นักดื่มปัจจุบันในประเทศไทย พ.ศ. 2564 เป็นการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความชุกของพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรา ปริมาณการดื่ม ค่าใช้จ่ายในการดื่ม และบริบทของการดื่มสุราของประชากรไทย ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าถ่วงน้ำหนักจากประชากรทั้งหมด โดยโครงสร้างการนำเสนออ้างอิงตาม “รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำปี พ.ศ. 2560” ของศูนย์วิจัยปัญหาสุรา⁴ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเปรียบเทียบข้อมูลนี้กับสถิติที่ศูนย์วิจัยปัญหาสุราเคยได้นำเสนอมาแล้วในปีก่อน ๆ ได้ (cross-year comparability)

บทที่ 3 นักดื่มเยาวชนและนักดื่มหน้าใหม่ พ.ศ. 2564 เป็นการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคล 3 กลุ่มหลัก คือ เยาวชน (อายุ 15-24 ปี) ผู้หญิง และประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่มสุรา ซึ่งมีแนวโน้มการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา

⁴ วิทย์ วิชัชดิษฐ, เอ็ดเวิร์ด แม็คแนล, ดาริกา ไสงาม, สาวิตรี อึ้งนางค์กรชัย. (2560). รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำปี พ.ศ. 2560. สงขลา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

บทที่ 4 การเข้าสู่โลกมินิเมา พ.ศ. 2564 เป็นการนำเสนอสาเหตุและบริบทของการดื่มสุรารั้งแรกของประเทศกรกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใจว่าการเริ่มต้นดื่มของแต่ละกลุ่ม มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

บทที่ 5 การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการกระทำผิดกฎหมาย พ.ศ. 2564 เป็นการนำเสนอสถิติการดื่มสุราและการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างผิดกฎหมาย

บทที่ 6 ผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2564 เป็นการนำเสนอผลกระทบหลากหลายมิติของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสุดท้าย

บทที่ 7 บทสรุปและการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ได้ประมวลสถิติที่สำคัญในทุกบทเข้าด้วยกันและชี้ให้เห็นถึงบทเรียนของปี พ.ศ. 2564 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2554, พ.ศ. 2557 และ พ.ศ. 2560 ที่อาจช่วยให้ทิศทางการขับเคลื่อนเรื่องสุราในประเทศไทยชัดเจนขึ้นได้

1.5 นิยามศัพท์

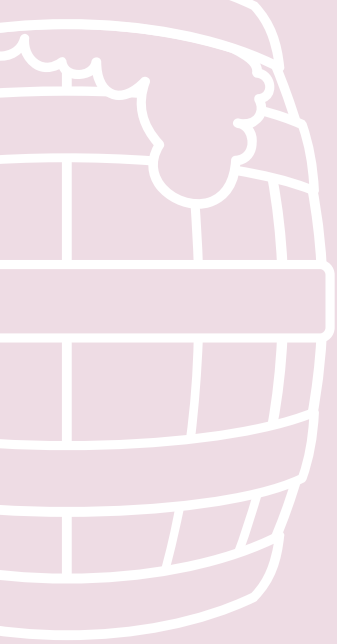
ในรายงานเล่มนี้ มีคำศัพท์ที่ใช้ประจำ ดังนี้

- **ผู้ไม่เคยดื่มเลย (Lifetime abstainers)** หมายถึง ประชาชนที่ไม่เคยดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลยตลอดชีวิต
- **ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว (Ex-drinkers)** หมายถึง ประชาชนที่เคยดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ไม่ได้ดื่มเลยในรอบ 12 เดือนก่อนการสำรวจ
- **นักดื่มปัจจุบัน (Current drinkers)** หมายถึง ประชาชนที่ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือนก่อนการสำรวจ (ช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2564)
- **นักดื่มประจำ (Regular drinkers)** หมายถึง ประชาชนที่ดื่มสุราด้วยความถี่อย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ในรอบ 12 เดือนก่อนการสำรวจ
- **นักดื่มเป็นครั้งคราว (Occasional/infrequent drinkers)** หมายถึง ประชาชนที่ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยความถี่น้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ในรอบ 12 เดือนก่อนการสำรวจ
- **นักดื่มหนัก (Heavy and binge drinkers)** หมายถึง ประชาชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า 5 หน่วยดื่มมาตรฐานในช่วงเวลาการดื่มหนึ่งครั้งในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา

บทที่ 2 : นักดื่มปัจจุบันในประเทศไทย พ.ศ. 2564

เนื้อหาในบทนี้เป็นการพรรณนาถึงแบบแผนการดื่มสุราของนักดื่มสุราในปัจจุบันของสังคมไทย นักดื่มปัจจุบันในหนังสือเล่มนี้นิยามว่า ผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างน้อยหนึ่งครั้งใน 12 เดือนที่ผ่านมา โดยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการสำรวจ พ.ศ. 2564 ภายหลังจากถ่วงน้ำหนักประชากร ค่าสถิติที่นำเสนอในบทนี้ประกอบด้วย ความชุกของการดื่มสุรา ลักษณะประชากรของนักดื่มสุรา ปริมาณการดื่ม ค่าใช้จ่ายในการดื่ม และบริบทของการดื่มสุรา

นักดื่มสุราในปัจจุบัน

อัตราความชุกของการดื่มสุราลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 และค่อนข้างคงที่ใน 3-4 ปีที่ผ่านมา ผู้ที่เคยดื่มสุราแต่หยุดดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในสิบปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 2A นักดื่มสุราในปัจจุบัน พ.ศ. 2554, 2557, 2560 และ 2564

	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564
นักดื่มปัจจุบัน (จำนวนคน)	16,576,021	17,705,124	15,897,265	15,966,498
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	31.42	32.29	28.41	28.00
ผู้ไม่เคยดื่มเลย (จำนวนคน)	31,561,809	29,890,847	31,989,075	32,474,675
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	59.82	54.51	57.18	56.95
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว (จำนวนคน)	4,626,760	7,235,266	8,061,892	8,580,669
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	8.77	13.20	14.41	15.05
ผู้ดื่มใน 30 วันก่อนการสำรวจ (จำนวนคน)	-	-	11,365,072	11,777,435
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	-	-	20.31	20.65
นักดื่มประจำ (จำนวนคน)	7,320,292	7,508,730	6,984,786	6,991,889
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	13.88	13.69	12.48	12.26
นักดื่มเป็นครั้งคราว (จำนวนคน)	9,255,728	10,196,393	8,912,479	8,974,609
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	17.54	18.60	15.93	15.74
นักดื่มปัจจุบันเพศชาย (จำนวนคน)	13,649,664	14,047,290	12,825,420	12,768,859
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรชาย >15 ปี)	53.26	52.96	47.46	46.44
นักดื่มปัจจุบันเพศหญิง (จำนวนคน)	2,926,357	3,657,833	3,071,845	3,197,639
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรหญิง >15 ปี)	10.78	12.92	10.62	10.83
นักดื่มปัจจุบันเยาวชน (จำนวนคน)	2,367,578	2,428,286	2,282,523	1,917,610
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรอายุ 15-24 ปี)	23.39	25.20	23.91	20.93
นักดื่มปัจจุบันวัยทำงาน (จำนวนคน)	12,852,453	13,439,847	11,897,893	12,085,614
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรอายุ 25-59 ปี)	37.27	38.17	33.87	34.70
นักดื่มปัจจุบันสูงอายุ (จำนวนคน)	1,355,989	1,836,991	1,716,848	1,963,274
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรอายุ >60 ปี)	16.63	18.41	15.23	15.07

2.1 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย พ.ศ. 2564

ตารางที่ 2.1 จำนวนและความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ

ประเภทนักดื่ม	รวม		หญิง		ชาย	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	32,474,675	56.95	23,546,861	79.75	8,927,814	32.47
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	8,580,669	15.05	2,781,972	9.42	5,798,697	21.09
นักดื่มปัจจุบัน	15,966,498	28.00	3,197,639	10.83	12,768,859	46.44
รวม	57,021,842	100.00	29,526,472	100.00	27,495,370	100.00
- นักดื่มประจำ	6,991,889	12.26	627,161	2.12	6,364,728	23.15
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	8,974,609	15.74	2,570,478	8.71	6,404,131	23.29
ผู้ที่ดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา	11,777,435	20.65	1,676,578	5.68	10,100,857	36.74

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

**“ในปี พ.ศ. 2564
คนไทย
เกือบ 16 ล้านคน
ดื่มสุรา”**

ตารางที่ 2.1 ในปี พ.ศ. 2564 ประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 15,966,498 คน หรือร้อยละ 28 เป็นนักดื่มปัจจุบัน (current drinker) หรือผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา โดยในจำนวนนี้ ประชากร 11,777,435 คน ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างน้อยหนึ่งครั้งในช่วง 30 วันก่อนการสำรวจครั้งนี้ หรือคิดเป็นอัตราความชุกเท่ากับร้อยละ 20.65 ในประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป อย่างไรก็ตาม ประชากรจำนวน 32,474,675 คน หรือร้อยละ 56.95 ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลยในชีวิต (lifetime abstainer) และ 8,580,669 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.05 เคยดื่มแต่เลิกแล้ว (former drinker: เป็นผู้เคยดื่ม แต่ไม่ได้ดื่มในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา)

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ประชากรชาย 12,768,859 คน (ร้อยละ 46.44) เป็นนักดื่มปัจจุบัน โดยในจำนวนนี้ ประมาณครึ่งหนึ่ง (6,364,728 คน) เป็นนักดื่มประจำ หรือคิดเป็นความชุกของการดื่มประจำในประชากรชายเท่ากับร้อยละ 23.15 สำหรับประชากรหญิง มีเพียงร้อยละ 10.83 เท่านั้นที่เป็นนักดื่มปัจจุบัน หรือคิดเป็นจำนวน 3,197,639 คน และอัตราความชุกของนักดื่มประจำในประชากรหญิง คิดเป็นร้อยละ 2.12 เท่านั้น นอกจากนี้ ประชากรชายร้อยละ 36.74 คนยังเป็นผู้ดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา ในขณะที่ความชุกดังกล่าวเท่ากับร้อยละ 5.68 ในประชากรหญิงเท่านั้น

ตารางที่ 2.2 ลัดส่วนของนักดื่มสุราปัจจุบัน จำแนกตามความถี่ของการดื่มและเพศประเภทนักดื่ม

ประเภทนักดื่ม	รวม		หญิง		ชาย	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักดื่มเป็นครั้งคราว	8,974,609	56.21	2,570,478	80.39	6,404,131	50.15
นักดื่มประจำ	6,991,889	43.79	627,161	19.61	6,364,728	49.85
รวม	15,966,498	100	3,197,639	100.00	12,768,859	100.00

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

**“ประชากรชาย
ประมาณ
หกล้านกว่าคน
ดื่มสุรา
เป็นประจำ
ทุกสัปดาห์”**

ตารางที่ 2.2 นักดื่มปัจจุบันมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นนักดื่มเป็นครั้งคราว หรือ ดื่มน้อยกว่าหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 56.21 ของนักดื่มปัจจุบันทั้งหมด โดยเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า นักดื่มเพศหญิงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.39) เป็นนักดื่มเป็นครั้งคราว ในขณะที่นักดื่มเพศชายนั้นประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.15) เป็นนักดื่มเป็นครั้งคราว และอีกครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 49.85) เป็นนักดื่มประจำ หรือดื่มน้อยหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์ เมื่อคิดเป็นจำนวนประชากรจะพบว่า ในปี พ.ศ. 2564 มีนักดื่มประจำเพศชายอยู่ 6,364,728 คน ซึ่งคิดเป็นกว่า 10 เท่า ของจำนวนนักดื่มประจำเพศหญิงที่มีอยู่ 627,161 คน

นักดื่มปัจจุบันสามารถแบ่งได้เป็นสองกลุ่มย่อยตามความถี่ในการดื่ม โดยเรียกกลุ่มนักดื่มที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ว่า “นักดื่มประจำ” และเรียกกลุ่มนักดื่มที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ว่า “นักดื่มเป็นครั้งคราว”

ตารางที่ 2.3 ความชุกของนักดื่มสุราปัจจุบัน จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ (ร้อยละ)

ประเภทนักดื่ม	อายุ 15-19 ปี	อายุ 20-24 ปี	อายุ 25-44 ปี	อายุ 45-59 ปี	อายุ 60 ปีขึ้นไป
ประชากรรวม					
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	88.39	60.96	51.45	51.59	59.57
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	2.63	7.44	12.01	16.00	25.37
นักดื่มปัจจุบัน	8.97	31.60	36.53	32.42	15.06
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	6.79	21.43	21.00	16.79	7.53
- นักดื่มประจำ	2.18	10.17	15.53	15.63	7.53
ผู้ที่ดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา	5.44	22.82	26.97	24.17	11.34
ประชากรหญิง					
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	94.74	78.89	74.76	77.45	84.93
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	1.71	6.99	10.07	10.37	10.56
นักดื่มปัจจุบัน	3.55	14.12	15.16	12.19	4.51
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	3.35	12.72	12.65	9.54	2.69
- นักดื่มประจำ	0.20	1.41	2.51	2.65	1.82
ผู้ที่ดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา	1.47	7.45	7.77	6.29	2.82
ประชากรชาย					
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	82.25	43.44	27.93	23.28	28.26
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	3.53	7.89	13.97	22.16	43.64
นักดื่มปัจจุบัน	14.22	48.68	58.10	54.56	28.10
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	10.12	29.95	29.43	24.73	13.51
- นักดื่มประจำ	4.10	18.72	28.67	29.83	14.59
ผู้ที่ดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา	9.28	37.84	46.35	43.74	21.86

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

**“ประชากรไทย
 อายุ 25-59 ปี
 อย่างน้อยสาม
 ในสิบคนเป็น
 นักดื่มสุรา”**

ตารางที่ 2.3 แบ่งประชากรเป็น 5 กลุ่มอายุ ได้แก่ กลุ่มเยาวชนอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่จะซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตามกฎหมาย (อายุ 15-19 ปี) กลุ่มเยาวชนอายุถึงเกณฑ์ฯ (อายุ 20-24 ปี) กลุ่มวัยทำงานตอนต้น (อายุ 25-44 ปี) กลุ่มวัยทำงานตอนปลาย (อายุ 45-59 ปี) และกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) พบว่า ความชุกของการดื่มสุราในปัจจุบันสูงที่สุดในประชากรกลุ่มวัยทำงานตอนต้น (อายุ 25-44 ปี) โดยประชากรกลุ่มนี้ร้อยละ 36.53 เป็นนักดื่มปัจจุบัน ซึ่งในจำนวนนี้มากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 21.00) ดื่มเป็นครั้งคราว ความชุกของนักดื่มปัจจุบันต่ำสุดในประชากรอายุ 15-19 ปี (ร้อยละ 8.97) และ 60 ปีขึ้นไป (15.06) ตามลำดับ ทั้งนี้ กลุ่มเยาวชนอายุต่ำกว่าเกณฑ์มีสัดส่วนของผู้ไม่เคยดื่มเลยสูงที่สุด (ร้อยละ 88.39) และในกลุ่มผู้สูงอายุมีสัดส่วนของผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้วสูงที่สุด (ร้อยละ 25.37) เมื่อเทียบกับประชากรกลุ่มอายุอื่น ๆ นอกจากนี้ อัตราความชุกของผู้ที่ดื่มใน 30 วันที่ผ่านมาสูงที่สุดในกลุ่มอายุ 25-44 ปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 26.97 และต่ำสุดในกลุ่มอายุ 15-19 ปี (ร้อยละ 5.44)

เมื่อพิจารณาทั้งรายเพศและอายุด้วยกัน พบรูปแบบที่คล้ายคลึงกับภาพรวม คือ ความชุกของนักดื่มปัจจุบันสูงที่สุดในกลุ่มอายุ 25-44 ปี ทั้งในประชากรเพศหญิงและชาย แต่ที่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนคือ ความชุกของการดื่มในปัจจุบันและการดื่มใน 30 วันที่ผ่านมาในประชากรเพศชายสูงกว่าในประชากรเพศหญิง 3-4 เท่าในทุกกลุ่มอายุ

ตารางที่ 2.4 สัดส่วนของนักดื่มสุราปัจจุบัน จำแนกตามความถี่ของการดื่มและกลุ่มอายุ (ร้อยละ)

ประเภทนักดื่ม	15-19 ปี	20-24 ปี	25-44 ปี	45-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
จำนวนนักดื่มปัจจุบัน (คน)	387,986	1,529,624	7,066,103	5,019,512	1,963,274
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	75.69	67.83	57.48	51.80	50.01
- นักดื่มประจำ	24.31	32.17	42.52	48.20	49.99
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

“นักดื่มที่อายุ 45 ปีขึ้นไป ครึ่งหนึ่งดื่มสุราเป็นประจำ ทุกสัปดาห์”

ตารางที่ 2.4 แสดงสัดส่วนของนักดื่มสุราปัจจุบัน จำแนกตามความถี่และกลุ่มอายุ พบว่า สัดส่วนของนักดื่มประจำเพิ่มสูงขึ้นตามกลุ่มอายุ โดยในกลุ่มนักดื่มปัจจุบันที่อายุ 45-59 ปีและอายุ 60 ปีขึ้นไป ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 48.20 และร้อยละ 49.99) ดื่มเป็นประจำ ในขณะที่สัดส่วนดังกล่าวในกลุ่มนักดื่มเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่จะซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตามกฎหมาย (15-19 ปี) เท่ากับร้อยละ 24.31 เท่านั้น หรือประมาณหนึ่งในสี่คนของนักดื่มปัจจุบันที่อายุ 15-19 ปีดื่มสุราเป็นประจำทุกสัปดาห์ ส่วนอีกสามในสี่คนดื่มเป็นครั้งคราว

ตารางที่ 2.5 ความชุกและสัดส่วนของนักดื่มสุราปัจจุบัน จำแนกตามเขตการปกครอง (ร้อยละ)

ประเภทนักดื่ม	ความชุกในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			สัดส่วนในนักดื่มปัจจุบัน	
	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล		ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	56.82	57.06			
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	14.84	15.22	จำนวนนักดื่มปัจจุบัน	7,362,140	8,604,358
นักดื่มเป็นครั้งคราว	16.06	15.47	นักดื่มเป็นครั้งคราว	56.66	55.82
นักดื่มประจำ	12.28	12.25	นักดื่มประจำ	43.34	44.18
ผู้ที่ดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา	20.71	20.61	รวม	100.00	100.00

“ความชุกของนักดื่มปัจจุบันในประชากรในเขตและนอกเขตเทศบาลมีค่าเกือบเท่ากัน”

ตารางที่ 2.5 ความชุกของผู้ที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลมีค่าใกล้เคียงกัน กล่าวคือ มากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรในเขตนั้นเล็กน้อย (ร้อยละ 57) และมีผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้วประมาณร้อยละ 15 ทั้งนี้ ความชุกของการดื่มสุราในปัจจุบันในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในและนอกเขตเทศบาลเท่ากับ ร้อยละ 28.34 และร้อยละ 27.72 ตามลำดับ โดยความชุกของนักดื่มประจำในประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลมีค่าเกือบเท่ากัน (ร้อยละ 12.28 กับร้อยละ 12.25) ส่วนความชุกของผู้ที่ดื่มใน 30 วันก่อนการสำรวจ ก็มีค่าใกล้เคียงกันเช่นกัน โดยคิดเป็นร้อยละ 20.71 และ 20.61

เมื่อพิจารณาเฉพาะในนักดื่มปัจจุบัน พบว่า ลัทธิส่วนของนักดื่มเป็นครั้งคราวในเขตและนอกเขตเทศบาลก็มีค่าใกล้เคียงกันด้วย คือ ร้อยละ 56.66 กับร้อยละ 55.82 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.6 ความชุกของนักดื่มสุราปัจจุบัน จำแนกตามภูมิภาค (ร้อยละ)

ประเภทนักดื่ม	ทั่วประเทศ	กทม.	กลาง (ไม่รวม กทม.)	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ใต้
รวมทั้งหญิงและชาย						
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	56.95	58.73	59.39	47.74	50.76	73.47
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	15.05	14.04	13.80	19.18	16.99	9.87
นักดื่มปัจจุบัน	28.00	27.22	26.81	33.09	32.25	16.66
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	15.74	15.43	13.14	18.78	19.80	10.11
- นักดื่มประจำ	12.26	11.79	13.67	14.31	12.45	6.55
ผู้ที่ดื่มใน 30 วันก่อนการสำรวจ	20.65	19.16	20.65	24.28	23.89	11.16
หญิง						
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	79.75	79.49	84.24	68.34	75.28	93.15
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	9.42	9.49	7.58	15.17	10.92	3.30
นักดื่มปัจจุบัน	10.83	11.02	8.18	16.49	13.80	3.55
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	8.71	8.59	5.99	13.70	11.53	3.06
- นักดื่มประจำ	2.12	2.44	2.19	2.79	2.27	0.49
ผู้ที่ดื่มใน 30 วันก่อนการสำรวจ	5.68	5.03	4.70	8.75	7.27	1.48
ชาย						
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	32.47	36.21	32.96	25.47	24.14	52.68
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	21.09	18.98	20.43	23.51	23.59	16.81
นักดื่มปัจจุบัน	46.44	44.80	46.61	51.02	52.27	30.51
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	23.29	22.86	20.75	24.26	28.79	17.56
- นักดื่มประจำ	23.15	21.94	25.87	26.76	23.49	12.95
ผู้ที่ดื่มใน 30 วันก่อนการสำรวจ	36.74	34.51	37.61	41.07	41.92	21.38

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

**“ภาคเหนือ
มีความชุกของ
การดื่มสุรา
สูงกว่าภาคอื่น”**

ตารางที่ 2.6 แสดงให้เห็นว่า อัตราความชุกของการดื่มสุราในปัจจุบันสูงที่สุดในภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 33.09 ของประชากรในภาคเหนือที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 32.25 ภาคเหนือยังมีความชุกของผู้เคยดื่มสุราแต่ไม่ได้ดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมาสูงที่สุดด้วย (ร้อยละ 19.18) สำหรับภูมิภาคอื่น ๆ นั้น ความชุกของการดื่มสุราในปัจจุบันต่ำกว่าความชุกโดยรวมของประเทศ (ร้อยละ 28.00) ทั้งนี้ ความชุกของการดื่มสุราในปัจจุบันของกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง (ไม่รวม กทม.)

และภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 27.22, 26.81 และ 16.66 ตามลำดับ สำหรับความชุกของผู้ไม่เคยดื่มสุราเลยสูงที่สุดในภาคใต้ (ร้อยละ 73.47) และต่ำที่สุดในภาคเหนือ (ร้อยละ 47.74) นอกจากนี้ ความชุกของการดื่มสุราใน 30 วันสูงที่สุดในภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 24.28 และต่ำสุดในภาคใต้ ร้อยละ 11.16

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ประชากรเพศหญิงในภาคใต้ร้อยละ 93.15 เป็นผู้ที่ไม่เคยดื่มเลย ในขณะที่ประชากรเพศชายในภาคใต้ ร้อยละ 52.68 เป็นผู้ที่ไม่เคยดื่มเลย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความชุกของนักดื่มเพศชายสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.27 และภาคเหนือมีความชุกของนักดื่มเพศหญิงสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.49 อย่างไรก็ตาม นักดื่ม เพศหญิงในภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นนักดื่มเป็นครั้งคราว แต่นักดื่มเพศชายเกินกว่าครึ่งเป็นนักดื่มประจำ ซึ่งเป็นลักษณะที่คล้ายคลึงกับภาคอื่น ๆ กล่าวคือ นักดื่มเพศชายส่วนใหญ่เป็นนักดื่มประจำ แต่นักดื่มเพศหญิงส่วนใหญ่เป็นนักดื่มเป็นครั้งคราว

สำหรับความชุกของการดื่มใน 30 วันก่อนการสำรวจ พบว่า ประชากรหญิงในภาคเหนือมีความชุกดังกล่าวสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.75 ในขณะที่ ประชากรชายภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความชุกนี้สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.92 ส่วนความชุกของการดื่มใน 30 วัน ต่ำที่สุดอยู่ในภาคใต้ทั้งในประชากรหญิง (ร้อยละ 1.48) และประชากรชาย (ร้อยละ 21.38)

ตารางที่ 2.7 จำนวนและสัดส่วนของนักดื่มสุราปัจจุบัน จำแนกตามความถี่ของการดื่มและภูมิภาค (ร้อยละ)

ประเภทนักดื่ม	กทม.	กลาง (ไม่รวม กทม.)	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ใต้
จำนวนนักดื่มปัจจุบัน (รวม)	7,658,919	17,357,963	9,477,531	15,003,204	7,524,225
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	56.69	49.02	56.75	61.41	60.67
- นักดื่มประจำ	43.31	50.98	43.25	38.59	39.33
จำนวนนักดื่มปัจจุบัน (หญิง)	3,985,764	8,945,315	4,922,050	7,807,861	3,865,482
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	77.89	73.18	83.11	83.53	86.06
- นักดื่มประจำ	22.11	26.82	16.89	16.47	13.94
จำนวนนักดื่มปัจจุบัน (ชาย)	3,673,155	8,412,648	4,555,481	7,195,343	3,658,743
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	51.03	44.51	47.55	55.07	57.55
- นักดื่มประจำ	48.97	55.49	52.45	44.93	42.45

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 2.7 แสดงจำนวนและสัดส่วนของประเภทนักดื่มสุราในนักดื่มปัจจุบันจำแนกตามภูมิภาคที่อยู่อาศัย พบว่า นอกจากภาคกลาง (ไม่รวม กทม.) จะมีจำนวนประชากรนักดื่มปัจจุบันสูงที่สุดแล้ว ก็ยังมีสัดส่วนของนักดื่มประจำสูงที่สุดเช่นกัน โดยคิดเป็นร้อยละ 50.98 ในขณะที่ภาคใต้มีจำนวนนักดื่มปัจจุบันต่ำที่สุด แต่สัดส่วนของนักดื่มประจำในนักดื่มปัจจุบันกลับต่ำที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 38.59)

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ความชุกของนักดื่มประจำสูงที่สุดในภาคกลาง (ไม่รวม กทม.) ทั้งในประชากรหญิงและชาย คิดเป็นร้อยละ 26.82 และ 55.49 ตามลำดับ และต่ำที่สุดในภาคใต้ อยู่ที่ร้อยละ 13.94 และร้อยละ 42.45 ในประชากรหญิงและชาย ตามลำดับ

ตารางที่ 2.8 ความชุกของนักดื่มสุราปัจจุบัน จำแนกตามระดับการศึกษา (ร้อยละ)

ประเภทนักดื่ม	ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	มัธยมศึกษา	สายอาชีพ	ปริญญาตรี หรือสูงกว่า
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	57.24	56.88	49.01	61.22
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	18.41	11.49	12.63	13.86
นักดื่มปัจจุบัน	24.36	31.62	38.36	24.91
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	11.78	18.40	23.04	17.69
- นักดื่มประจำ	12.58	13.22	15.32	7.22
ผู้ที่ดื่มใน 30 วันก่อนการสำรวจ	18.72	23.61	27.62	15.88

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

**“ผู้ที่จบการศึกษา
สายอาชีพ
มีความชุกของ
การดื่มสุรา
สูงกว่าผู้จบ
การศึกษาระดับ
อื่น ๆ”**

ตารางที่ 2.8 ความชุกของการดื่มสุราในปัจจุบันสูงที่สุดในผู้จบการศึกษาสายอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 38.36 รองลงมา คือ ในผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (สายสามัญ) คิดเป็นร้อยละ 31.62 ความชุกของนักดื่มปัจจุบันในประชากรที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า และระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีค่าใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 24.91 และร้อยละ 24.36 ตามลำดับ) ความชุกของผู้ที่ดื่มใน 30 วันก่อนการสำรวจ พบสูงสุดในผู้จบการศึกษาสายอาชีพเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 27.62 และต่ำที่สุดในผู้จบการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ 15.88)

ตารางที่ 2.9 จำนวนและสัดส่วนของนักดื่มสุราปัจจุบัน จำแนกตามความถี่ของการดื่มและระดับการศึกษา (ร้อยละ)

ประเภทนักดื่ม	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า	มัธยมศึกษา	สายอาชีพ	ปริญญาตรี/สูงกว่า
จำนวนนักดื่มปัจจุบัน	6,229,721	5,557,630	2,051,175	2,055,234
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	48.36	58.19	60.06	71.02
- นักดื่มประจำ	51.64	41.81	39.94	28.98

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 2.9 สัดส่วนของนักดื่มในปัจจุบันจำแนกตามความถี่ของการดื่มและระดับการศึกษา พบว่า ในผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่านั้น ถึงแม้ว่าความชุกของนักดื่มปัจจุบันจะต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับประชากรที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าขึ้นไป แต่สัดส่วนของนักดื่มประจำในประชากรนักดื่มปัจจุบันทั้งหมดกลับมีค่าสูงที่สุด คือประมาณร้อยละ 51.64 ในขณะที่สัดส่วนดังกล่าวในนักดื่มปัจจุบันที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สายอาชีพ และปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 41.8, 39.94 และ 28.98 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า หากดื่มสุรา ก็จะมีแนวโน้มที่จะเป็นนักดื่มประจำมากกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับสูงกว่า ซึ่งถึงแม้ว่า จะมีความชุกของนักดื่มปัจจุบันสูงกว่า แต่นักดื่มเหล่านี้ส่วนใหญ่ดื่มเป็นครั้งคราวมากกว่าที่จะดื่มเป็นประจำ

ตารางที่ 2.10 ความชุกของนักดื่มสุราปัจจุบัน จำแนกตามอาชีพ (ร้อยละ)

ประเภทนักดื่ม	ภาคเกษตร	ช่างเทคนิค	ภาคบริการ	ผู้ประกอบการวิชาชีพ	ไม่ทำงาน*
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	48.46	43.06	56.36	57.79	73.37
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	16.43	13.09	13.11	14.29	15.88
นักดื่มปัจจุบัน	35.11	43.85	30.53	27.91	10.75
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	19.21	22.34	18.36	17.48	6.94
- นักดื่มประจำ	15.89	21.51	12.17	10.44	3.81
ผู้ที่ดื่มใน 30 วัน ก่อนการสำรวจ	26.31	34.11	21.65	19.06	7.27

หมายเหตุ 1: * รวมผู้ไม่มีงานทำ นักเรียน/นักศึกษา และผู้ทำงานที่บ้าน

หมายเหตุ 2: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

**“ผู้ประกอบอาชีพ
ด้านช่างเทคนิค
มีความชุกของ
การดื่มสุรา
สูงกว่าผู้ประกอบ
อาชีพด้านอื่น ๆ”**

ตารางที่ 2.10 พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำแนกตามอาชีพ 5 กลุ่ม ได้แก่ (1) ภาคเกษตรและประมง (2) ช่างเทคนิค ช่างฝีมือ เจ้าหน้าที่เทคนิค (3) ภาคบริการ ค้าขาย (4) ผู้บริหาร ข้าราชการ ผู้ประกอบวิชาชีพต่างๆ และ (5) ผู้ที่ไม่ได้ทำงานในปัจจุบัน ซึ่งรวมถึง นักเรียน/นักศึกษา และผู้ที่ทำงานที่บ้านแบบไม่มีรายได้ พบว่า ความชุกของการดื่มสุราในปัจจุบันสูงที่สุดในกลุ่มช่างเทคนิค ช่างฝีมือ เจ้าหน้าที่เทคนิค โดยคิดเป็นร้อยละ 43.85 รองลงมา คือ กลุ่มภาคเกษตรและประมง คิดเป็นร้อยละ 35.11 กลุ่มภาคบริการ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 30.53 และกลุ่มผู้บริหาร ข้าราชการ ผู้ประกอบวิชาชีพต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 27.91 ในกลุ่มผู้ไม่ทำงาน (รวมผู้ไม่มีงานทำ นักเรียน/นักศึกษา และผู้ทำงานที่บ้าน) พบว่า กวาร์้อยละ 73.37 เป็นผู้ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลย ร้อยละ 3.81 เป็นนักดื่มประจำ และร้อยละ 6.94 เป็นนักดื่มเป็นครั้งคราว

สำหรับความชุกของผู้ที่ดื่มใน 30 วันก่อนการสำรวจ พบว่า กลุ่มช่างเทคนิค ช่างฝีมือ เจ้าหน้าที่เทคนิค มีความชุกดังกล่าวสูงที่สุด คือ ร้อยละ 34.11 รองลงมา คือ กลุ่มเกษตรกร (ร้อยละ 26.31) และกลุ่มภาคบริการ (ร้อยละ 21.65) ตามลำดับ

ตารางที่ 2.11 จำนวนและสัดส่วนของนักดื่มสุราปัจจุบัน จำแนกตามความถี่ของการดื่มและอาชีพ (ร้อยละ)

ประเภทนักดื่ม	ภาคเกษตร	ช่างเทคนิค	ภาคบริการ	ผู้ประกอบวิชาชีพ	ไม่ทำงาน*
จำนวนนักดื่มปัจจุบัน	5,756,037	4,823,928	1,764,182	1,721,340	1,900,129
- นักดื่มเป็นครั้งคราว	54.73	50.95	60.14	62.62	64.57
- นักดื่มประจำ	45.27	49.05	39.86	37.38	35.43

หมายเหตุ 1: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

หมายเหตุ 2: *รวมผู้ไม่มีงานทำ นักเรียน/นักศึกษา และผู้ทำงานที่บ้าน

ตารางที่ 2.11 แสดงสัดส่วนของนักดื่มปัจจุบัน จำแนกตามความถี่ของการดื่มและอาชีพ พบว่า นักดื่มปัจจุบันที่อยู่ในกลุ่มอาชีพช่างเทคนิค ช่างฝีมือ เจ้าหน้าที่เทคนิค มีสัดส่วนของนักดื่มประจำสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.05 รองลงมาคือ นักดื่มปัจจุบันในกลุ่มอาชีพภาคเกษตร (ร้อยละ 45.27) ในขณะที่นักดื่มปัจจุบันกลุ่มที่ไม่ประกอบอาชีพ มีสัดส่วนเป็นนักดื่มครั้งคราวสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.57

2.2 ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตารางที่ 2B จำนวนและความชุกของนักดื่มปัจจุบัน จำแนกตามความถี่ในการดื่ม พ.ศ. 2554, 2557, 2560 และ 2564

ประเภทของนักดื่ม	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564
นักดื่มประจำ (จำนวนคน)	7,320,292	7,508,730	6,984,786	6,991,889
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	13.88	13.69	12.48	12.26
ผู้ดื่มทุกวัน/เกือบทุกวัน (จำนวนคน)	3,029,054	2,876,253	2,574,590	2,436,123
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	5.74	5.25	4.60	4.27
ผู้ดื่มวันเว้นวัน (จำนวนคน)	1,467,468	1,567,162	1,548,314	1,496,984
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	2.78	2.86	2.77	2.63
ผู้ดื่มบ้างปะดาดๆ (จำนวนคน)	2,823,770	3,065,316	2,861,882	3,058,783
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	5.35	5.59	5.12	5.36
ผู้ดื่มเป็นครั้งคราว (น้อยกว่าบ้างปะดาดๆ) (จำนวนคน)	9,255,728	10,196,393	8,912,479	8,974,609
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	17.54	18.60	15.93	15.74

“อัตราความชุกของนักดื่มประจำลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 และค่อนข้างคงที่ใน 3-4 ปีที่ผ่านมา
ในปี พ.ศ. 2564 คนไทยเกือบ 7 ล้านคนดื่มสุราเป็นประจำทุกสัปดาห์”

นักดื่มสุราเป็นประจำ พ.ศ. 2564

การสำรวจในปี พ.ศ. 2564 พบว่า ประชากรไทย 6,991,889 คน ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ หรือเรียกว่า “นักดื่มประจำ” ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 43.79 ของนักดื่มปัจจุบันทั้งหมด ในจำนวนนี้แบ่งเป็น ประชากรเพศหญิงจำนวน 627,161 คน และเพศชายจำนวน 6,364,728 คน กล่าวคือ ในกลุ่มนักดื่มเพศหญิงมีสัดส่วนของนักดื่มประจำไม่สูงนัก คิดเป็นเพียงร้อยละ 19.61 หรือประมาณหนึ่งในห้าของคนของนักดื่มเพศหญิงทั้งหมด ในขณะที่ กลุ่มนักดื่มเพศชายประมาณครึ่งหนึ่งเป็นนักดื่มประจำ (ร้อยละ 49.85)

ตารางที่ 2.12 สัดส่วนของนักดื่มสุรารูปแบบต่างๆ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (ร้อยละ)

ประเภทนักดื่ม	ประชากรรวม (I)	นักดื่มปัจจุบัน (II)	ผู้ที่ดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา (III)	นักดื่มเป็นครั้งคราว (IV)	นักดื่มประจำ (V)
จำแนกตามเพศ	100	100	100	100	100
หญิง	51.78	20.03	14.24	28.64	8.97
ชาย	48.22	79.97	85.76	71.36	91.03
จำแนกตามการปกครอง					
ในเขตเทศบาล	45.57	46.11	45.69	46.48	45.63
นอกเขตเทศบาล	54.43	53.89	54.31	53.52	54.37
จำแนกตามกลุ่มอายุ					
อายุ 15-19 ปี	7.58	2.43	2.00	3.27	1.35
อายุ 20-24 ปี	8.49	9.58	9.38	11.56	7.04
อายุ 25-44 ปี	33.92	44.26	44.30	45.26	42.97
อายุ 45-59 ปี	27.16	31.44	31.78	28.97	34.61
อายุ 60 ปีขึ้นไป	22.85	12.30	12.55	10.94	14.04
จำแนกตามระดับการศึกษา					
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	45.08	39.20	40.84	33.70	46.25
มัธยมศึกษา (สายสามัญ)	30.97	34.97	35.39	36.18	33.41
สายอาชีพ	9.42	12.91	12.59	13.78	11.78
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	14.53	12.93	11.17	16.33	8.56
จำแนกตามภูมิภาค					
กทม.	13.43	13.06	12.46	13.17	12.92
กลาง (ไม่รวม กทม.)	30.44	29.14	30.44	25.42	33.93
เหนือ	16.62	19.64	19.54	19.83	19.40
ตะวันออกเฉียงเหนือ	26.31	30.30	30.43	33.11	26.71
ใต้	13.20	7.85	7.13	8.47	7.05

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

จากตารางที่ 2.12 เป็นการแสดงว่า ในกลุ่มนักดื่มประเภทต่าง ๆ ได้แก่ นักดื่มสุราในปัจจุบัน นักดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา นักดื่มเป็นครั้งคราว และนักดื่มประจำ ประกอบด้วยกลุ่มย่อยตามลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ กลุ่มอายุ และอาชีพ เป็นต้น เป็นสัดส่วนอย่างไร โดยคอลัมน์ I เป็นสัดส่วนของประชากรไทยที่มีอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด ไม่ว่าจะดื่มหรือไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล เพื่อใช้เป็นจุดเปรียบเทียบในภาพรวม คอลัมน์ II เป็นสัดส่วนของนักดื่มปัจจุบัน (ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา) คอลัมน์ III เป็นสัดส่วนของประชากรที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 30 วันที่ผ่านมา คอลัมน์ IV และ V เป็นสัดส่วนของประชากรที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยความถี่น้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ (นักดื่มเป็นครั้งคราว) และอย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ (นักดื่มประจำ) ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ตามลำดับ โดยตัวเลขร้อยละของแต่ละกลุ่มที่จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลจะบวกกันได้ร้อยละ 100 เสมอ

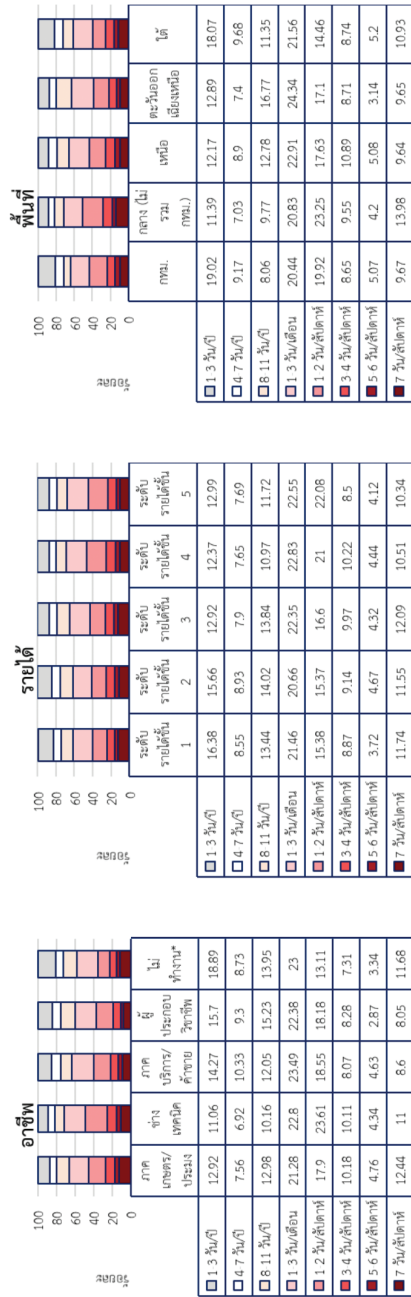
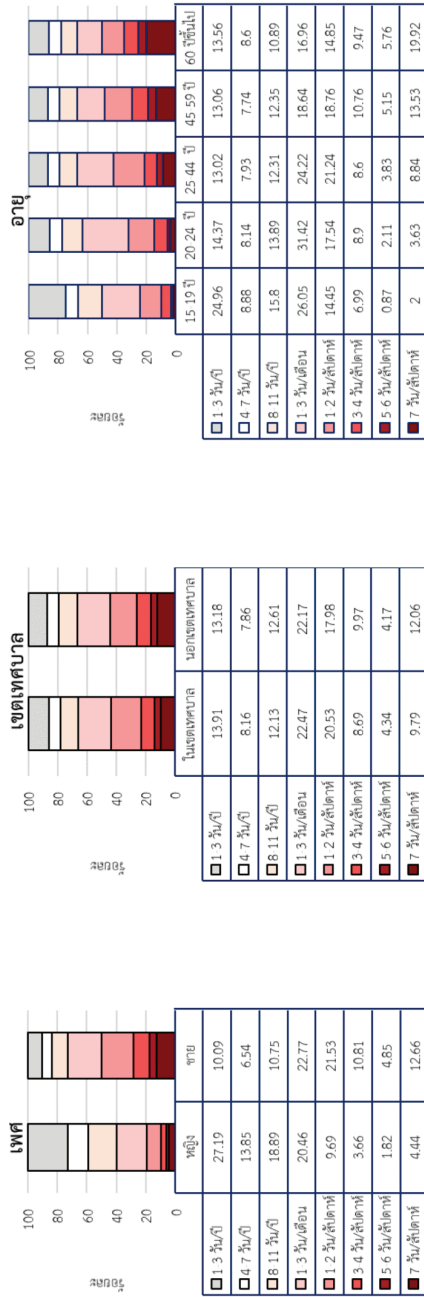
“นักดื่มประจำ 9 ใน 10 คนเป็นผู้ชาย เกือบ 4 ใน 5 คนอยู่ในวัยทำงาน 1 ใน 2 คนจบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า 3 ใน 5 คนอยู่ในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

จากตารางดังกล่าวจะเห็นว่า กลุ่มนักดื่มปัจจุบัน (คอลัมน์ II) เป็นนักดื่มเพศชายประมาณร้อยละ 79.97 และนักดื่มเพศหญิงประมาณร้อยละ 20.03 หรือคิดเป็นอัตราส่วนนักดื่มเพศชายต่อเพศหญิงประมาณ 4 ต่อ 1 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยทำงานตอนต้น (อายุ 25-44 ปี) คิดเป็นร้อยละ 44.26 และนักดื่มปัจจุบันมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด รองลงมาคือภาคกลางและนักดื่มปัจจุบันอยู่ในภาคใต้น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ

ในกลุ่มนักดื่มประจำ (คอลัมน์ V) พบว่า เป็นนักดื่มเพศชายเกือบทั้งหมด โดยคิดเป็นร้อยละ 91.03 มากกว่าครึ่งอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล และอยู่ในกลุ่มวัยทำงานตอนต้น (อายุ 25-44 ปี) เป็นสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 42.97) สัดส่วนของนักดื่มประจำแปรผกผันกับระดับการศึกษา โดยมีสัดส่วนสูงสุดในผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า (ร้อยละ 46.25) และต่ำสุดในผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ 8.56) และนักดื่มประจำส่วนใหญ่มาจากภาคกลาง (ไม่รวม กทม.) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งรวมกันได้ประมาณร้อยละ 60.64

สัดส่วนของนักดื่มปัจจุบัน จำแนกตามความถี่ในการดื่มและลักษณะส่วนบุคคล (ร้อยละ)

หมายเหตุ 1: *รวมผู้ไม่มีงานทำ นักเรียน/นักศึกษา และผู้ทำงานที่บ้าน

หมายเหตุ 2: ร้อยละในภาพคำนวณจากฐานของนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ภาพที่ 2.1 | สัดส่วนของนักดื่มปัจจุบัน จำแนกตามความถี่ในการดื่มและลักษณะส่วนบุคคล (ร้อยละ)

ภาพที่ 2.1 แสดงสัดส่วนของนักดื่มปัจจุบันแบ่งตามความถี่ของการดื่มสุราอย่างละเอียดมากขึ้น ตามการจำแนกโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ และจำแนกตามเพศ เขตการปกครอง กลุ่มอายุ ภูมิภาค ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้

จากภาพ พบว่า นักดื่มปัจจุบันมากถึงร้อยละ 11.01 ดื่มสุราทุกวัน (7 วันต่อสัปดาห์) สัดส่วนของผู้ดื่มทุกเดือน (ดื่ม 1-3 วันต่อเดือน) คิดเป็นร้อยละ 22.31 ซึ่งถือว่าเป็นความถี่ที่มีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้ดื่มทุกสัปดาห์ (ดื่ม 1-2 วันต่อสัปดาห์) คิดเป็นร้อยละ 19.16 และผู้ที่ดื่มนาน ๆ ครั้ง (ดื่ม 1-3 วันต่อปี) คิดเป็นร้อยละ 13.52 ตามลำดับ

นักดื่มปัจจุบันเพศหญิงร้อยละ 27.19 ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 1-3 วันต่อปี ต่างจากนักดื่มเพศชายซึ่งมีเพียงร้อยละ 10.09 เท่านั้นที่ดื่ม 1-3 วันต่อปี โดยเปรียบเทียบแล้ว มีนักดื่มเพศหญิงที่ดื่มทุกวัน อยู่เพียงร้อยละ 4.44 แต่นักดื่มเพศชายที่ดื่มทุกวันมีสูงถึงร้อยละ 12.66

เมื่อพิจารณาตามเขตการปกครอง นักดื่มปัจจุบันในเขตและนอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนการดื่มตามความถี่ต่าง ๆ ใกล้เคียงกันมาก เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบตัวเลขที่น่าสนใจ คือ นักดื่มปัจจุบัน สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีสัดส่วนของผู้ดื่มสุราทุกวัน (7 วันต่อสัปดาห์) หรือเกือบทุกวัน (5-6 วันต่อสัปดาห์) สูงถึงร้อยละ 19.92 และร้อยละ 5.76 ส่วนนักดื่มวัยก่อนเกณฑ์ส่วนใหญ่จะดื่มนาน ๆ ครั้ง (น้อยกว่า 8-11 วันต่อปี)

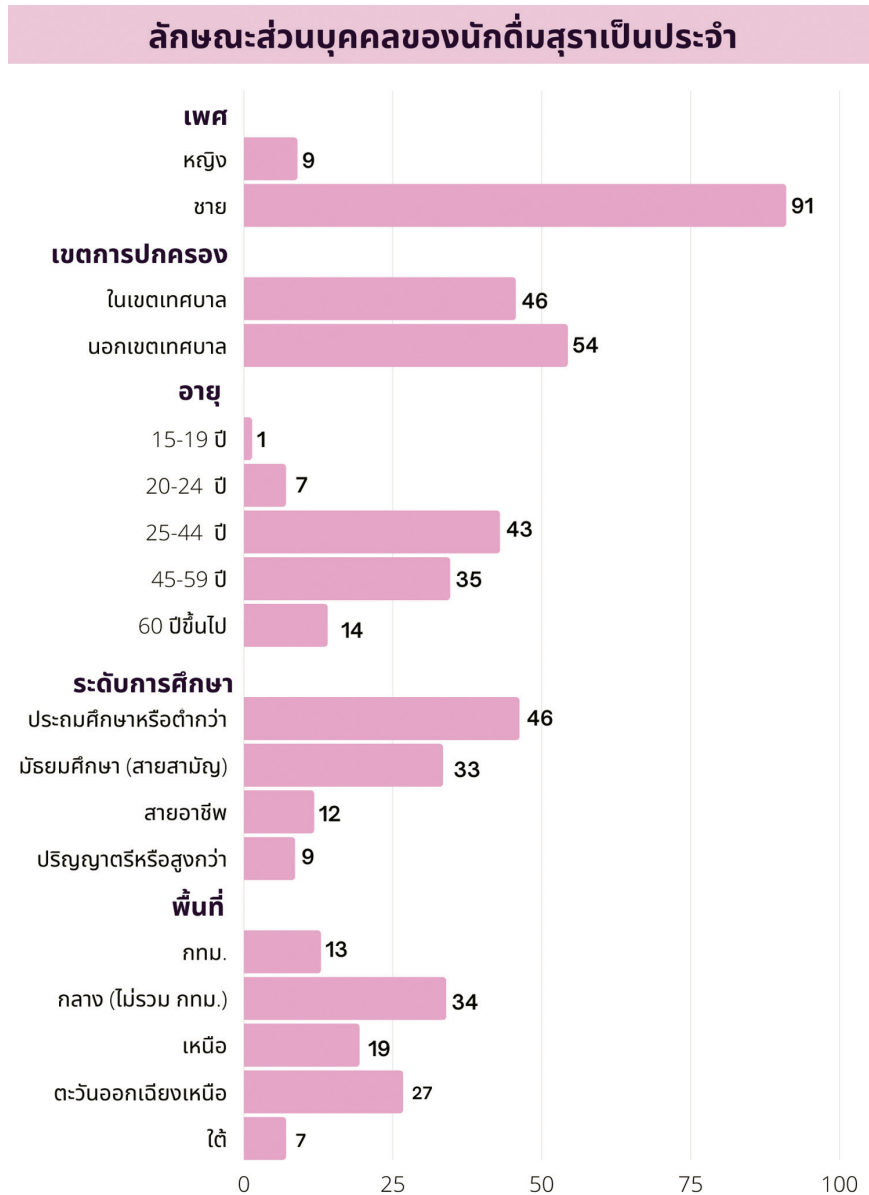
เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามีสัดส่วนของนักดื่มที่ดื่มทุกวันหรือเกือบทุกวันสูงที่สุด (ร้อยละ 16.28 และร้อยละ 5.79 ตามลำดับ) และในผู้จบปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีสัดส่วนของนักดื่มนาน ๆ ครั้ง (1-3 วันต่อปี) สูงที่สุด (ร้อยละ 18.25)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า นักดื่มปัจจุบันในภาคเกษตร ประมง และเหมืองแร่มีสัดส่วนของนักดื่มที่ดื่มทุกวันสูงที่สุด (ร้อยละ 12.44) รองลงมา ได้แก่ กลุ่มที่ไม่ทำงาน (ร้อยละ 11.68) และกลุ่มช่างเทคนิค ช่างฝีมือ เจ้าหน้าที่เทคนิค (ร้อยละ 11.0) อย่างไรก็ตาม กลุ่มนักดื่มปัจจุบันที่ไม่ได้ทำงานก็มีสัดส่วนของนักดื่มที่ดื่มนาน ๆ ครั้งสูงที่สุดเช่นกัน (ร้อยละ 18.89)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุพบว่า กลุ่มเยาวชน (อายุ 15-24 ปี) ส่วนใหญ่เป็นนักดื่มเป็นครั้งคราว คิดเป็นร้อยละ 75.69 และ 67.83 ในทางกลับกันนั้น พบว่า สัดส่วนของนักดื่มเป็นครั้งคราวลดลงอย่างเห็นได้ชัดในกลุ่มวัยทำงานตอนต้น (อายุ 25-44 ปี) กลุ่มวัยทำงานตอนปลาย (อายุ 45-59 ปี) และกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 57.48 และ 51.8 และ 50.01 ตามลำดับ

ใครคือนักดื่มประจำ

หมายเหตุ: ร้อยละในภาพคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มประจำเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ภาพที่ 2.2 | ลักษณะส่วนบุคคลของนักดื่มสุราเป็นประจำ

ภาพที่ 2.2 แสดงลักษณะส่วนบุคคลของนักดื่มประจำ โดยพบว่า นักดื่มประจำเกือบทั้งหมด เป็นนักดื่มเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 91.03 นักดื่มประจำร้อยละ 54.37 อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล และนักดื่มประจำเกือบครึ่งหนึ่งเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า นักดื่มประจำส่วนใหญ่ มาจากภาคกลาง (ไม่รวม กทม.) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสัดส่วนของนักดื่มประจำที่มาจากภาคใต้คิดเป็นเพียงร้อยละ 7.05 ของนักดื่มประจำทั่วประเทศเท่านั้น

2.3 ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักดื่มไทยนิยมบริโภค

ตารางที่ 2C ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักดื่มไทยนิยมบริโภค พ.ศ. 2554, 2557 และ 2560

ประเภทของนักดื่ม	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564
สุรขาว/สุรากลั่นชุมชน (จำนวนคน)	5,390,570	5,102,814	4,234,913	3,904,172
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	32.52	28.82	26.64	24.59
สุราสี/สุราแดง	2,426,275	4,016,842	3,492,046	2,489,432
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	14.64	22.69	21.97	15.68
นักดื่มเบียร์ (จำนวนคน)	8,428,973	7,832,826	7,540,821	8,882,525
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	50.85	44.24	47.43	56.95
นักดื่มไวน์ (จำนวนคน)	46,524	164,799	140,290	112,721
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	0.28	0.93	0.88	0.71

“นักดื่มไทยนิยมดื่มเบียร์มากที่สุดมาตลอดในรอบสิบปีที่ผ่านมา นักดื่มที่นิยมดื่มสุรขาว หรือสุรากลั่นมีจำนวนลดลงเรื่อย ๆ ในระยะสิบปีที่ผ่านมา”

ตารางที่ 2.13 สัดส่วนของนักดื่มปัจจุบันจำแนกตามประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มบ่อยที่สุดใน 12 เดือนที่ผ่านมา และจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ (ร้อยละ)

ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	รวม	แยกตามเพศ		แยกตามกลุ่มอายุ				
		หญิง	ชาย	15-19 ปี	20-24 ปี	25-44 ปี	45-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
เบียร์	55.95	70.21	52.37	68.50	69.09	64.35	48.66	32.22
รวมสุรากลั่นทุกประเภท	40.98	20.05	46.24	28.75	28.80	32.62	48.76	63.06
สุราขาว/สุรากลั่นชุมชน	24.59	8.86	28.54	13.52	13.37	16.42	31.45	47.16
สุราสี/สุราแดง	15.68	8.56	17.47	14.39	14.58	15.40	16.78	15.16
ยาดองเหล้า/สุราจีน/ วอดก้า/อื่น ๆ	1.08	1.52	0.97	0.05	0.04	0.54	1.17	3.78
ไวน์องุ่น/แชมเปญ/ ไวน์ผลไม้	0.71	2.63	0.23	0.84	0.85	0.79	0.53	0.74
ไวน์คูลเลอร์/สุราผสม น้ำผลไม้/เหล้าปั่น	1.83	8.06	0.27	2.70	2.06	2.38	1.22	0.61
สุราแช่พื้นบ้าน (สาโท อุ กระแช่ ฯลฯ)	0.15	0.16	0.15	0.01	0.02	0.12	0.18	0.34

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 2.13 สัดส่วนของนักดื่มปัจจุบันที่รายงานว่านิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทใดบ่อยที่สุดใน 12 เดือนที่ผ่านมา พบว่า สัดส่วนของนักดื่มที่นิยมดื่มเบียร์บ่อยที่สุด เท่ากับร้อยละ 55.95 รองลงมา คือ นักดื่มที่นิยมดื่มสุราขาว/สุรากลั่นชุมชน สุราสี/สุราแดง และยาดองเหล้า/สุราจีน/วอดก้า/อื่น ๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.98 และไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น คิดเป็นร้อยละ 1.83 เมื่อแยกประเภทของสุรา พบว่า สุราขาว/สุรากลั่นชุมชน คิดเป็นร้อยละ 24.59 สุราสี/สุราแดง คิดเป็นร้อยละ 15.68

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า นักดื่มเพศชายนิยมดื่มเบียร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.37 และนิยมดื่มสุรารองลงมา คิดเป็นร้อยละ 46.24 ส่วนนักดื่มเพศหญิงนิยมดื่มเบียร์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.21 รองลงมา คือ สุรา คิดเป็นร้อยละ 20.05 และไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น คิดเป็นร้อยละ 8.06

กลุ่มเยาวชนอายุต่ำกว่าเกณฑ์ (อายุ 15-19 ปี) ดื่มเบียร์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.50 กลุ่มวัยทำงานตอนปลาย (อายุ 45-59 ปี) นิยมดื่มสุรามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.76 ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) นิยมดื่มสุราโดยเฉพาะสุราขาว/สุรากลั่นชุมชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.16

เมื่อจำแนกตามเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทย่อย (ไม่รวมวอดรวมสุราทุกประเภทด้วยกัน) พบว่า เบียร์ได้รับความนิยมในสัดส่วนสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.95 รองมาคือ สุราขาว/สุรากลั่นชุมชน คิดเป็นร้อยละ 24.59 สุราสี/สุราแดง คิดเป็นร้อยละ 15.68 ไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น คิดเป็นร้อยละ 1.83 ยาดองเหล้า/สุราจีน/วอดก้า/อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.08 ไวน์องุ่น/แชมเปญ/ไวน์ผลไม้ คิดเป็นร้อยละ 0.713 และอันดับท้ายสุดคือสุราแช่พื้นบ้าน คิดเป็นร้อยละ 0.15

จากผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2564 นี้ แสดงให้เห็นว่า นอกจากเบียร์จะเป็นเครื่องดื่มที่ได้รับความนิยมสูงสุดในกลุ่มนักดื่มเพศหญิงและนักดื่มเยาวชนอายุต่ำกว่าเกณฑ์แล้วนั้น เครื่องดื่มผสม ได้แก่ ไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น ก็ได้รับความนิยมสูงในประชากรนักดื่มสองกลุ่มนี้เช่นกัน โดยสัดส่วนการดื่มเครื่องดื่มผสม คิดเป็นร้อยละ 8.06 ในกลุ่มนักดื่มเพศหญิง และร้อยละ 2.70 ในกลุ่มนักดื่มเยาวชนอายุต่ำกว่าเกณฑ์

2.4 ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตารางที่ 2D ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2554, 2557 2560 และ 2564

ปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่บริโภค (ลิตร)	2554 [†]	2557 [†]	2560 [‡]	2564 [‡]
ปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งหมด (ลิตร)				
: ต่อหัวประชากรต่อปี	18.6	22.4	13.7*	12.66
: ต่อหัวนักดื่มปัจจุบันต่อปี	59.1	69.5	48.4*	45.21
ปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์ (ลิตร)				
: ต่อหัวประชากรต่อปี	3.5	4.0	2.4*	1.46
: ต่อหัวนักดื่มปัจจุบันต่อปี	11.1	12.5	8.5*	5.20
เบียร์				
: ต่อหัวนักดื่มเบียร์ต่อปี (ลิตร)	76.6	97.2	50.4*	49.97
เทียบเป็นจำนวนเบียร์ขวดใหญ่ (630 มล.) ต่อปี	97.3	123.1	71.0	79.32
: ต่อหัวนักดื่มเบียร์ต่อเดือน (ลิตร)	6.4	8.1	4.2	4.16
เทียบเป็นจำนวนเบียร์ขวดใหญ่ (630 มล.) ต่อเดือน	8.1	10.3	5.9	6.60
สุราสี/สุราแดง				
ราคาถูก / แพง				
: ต่อหัวนักดื่มสุราต่อปี (ลิตร)	36.7	32.3 / 22.7	22.9	18.63
เทียบเป็นจำนวนขวด (700 มล.) ต่อปี	40.2	35.0 / 13.0	20.9	26.61
: ต่อหัวนักดื่มสุราต่อเดือน (ลิตร)	3.1	2.7 / 1.9	0.7	1.55
เทียบเป็นจำนวนขวด (700 มล.) ต่อเดือน	3.3	2.9 / 1.1	1.7	2.21

หมายเหตุ 1: ปริมาณแอลกอฮอล์ตามที่อยู่ตอบรายงานในแบบสอบถาม เวลานำมาวิเคราะห์ข้อมูลจะจำกัดที่ไม่เกิน 1,095 ลิตรต่อคนต่อปี

[†] แบบสอบถามระบุให้ตอบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายชนิดรวม 7 ชนิด

[‡] แบบสอบถามระบุให้เลือกตอบเฉพาะเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผู้ตอบนิยมดื่มมากที่สุดเพียงสามชนิดแรกเท่านั้น

หมายเหตุ 2: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

“คนไทยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปริมาณเฉลี่ยลดลงเรื่อย ๆ ในรอบสิบปีที่ผ่านมา”

ตารางที่ 2.14 ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละประเภทต่อหัวนักดื่มปัจจุบันต่อปี

ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ที่บริโภครวมทั้งประเทศ)		จำนวนนักดื่มจำนวน	ปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อหัวนักดื่ม* (ลิตร)	ปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์ (ที่บริโภครวมทั้งประเทศ)		ปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์ต่อหัวนักดื่ม** (ลิตร)
	ลิตร	ร้อยละ			ลิตร	ร้อยละ	
เบียร์	518,360,706	71.81	10,373,486	49.97	20,475,248	24.65	1.97
สุราขาว / สุรากลั่นชุมชน	99,937,429	13.84	4,461,932	22.40	31,580,228	38.02	7.08
สุราสี / สุราแดง	91,624,416	12.69	4,918,581	18.63	28,953,315	34.86	5.89
ยาดองเหล้า / สุราจีน / วอดก้า / อื่น ๆ	5,405,154	0.75	247,267	21.86	1,708,029	2.06	6.91
(รวมสุรากลั่นทุกประเภท)	(196,967,000)	(27.29)	(8,583,160)	(22.94)	(62,241,572)	(74.94)	(7.25)
ไวน์องุ่น / แชมเปญ / ไวน์ผลไม้	1,501,776	0.21	276,972	5.42	142,368	0.17	0.51
ไวน์คูลเลอร์ / สุราผสมน้ำผลไม้ / เหล้าปั่น	3,855,576	0.53	512,624	7.52	91,377	0.11	0.18
สุราแช่พื้นบ้าน (สาโท อุ กระแช่ ฯลฯ)	1,150,857	0.16	97,561	11.80	109,101	0.13	1.12
รวม	721,835,915	100	15,365,832	100	83,059,667	100	5.20

หมายเหตุ 1: *ปริมาณต่อหัวคิดจากปริมาณการบริโภครวมของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ละชนิดต่อจำนวนผู้ดื่มชนิดนั้น

**ดื่มเครื่องดื่มแต่ละชนิดไม่เกิน 1,095 ลิตรต่อปี (3 ลิตรต่อวัน 365 วันต่อปี)

หมายเหตุ 2: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

การคำนวณหาปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์รวมได้มาจากการให้ค่าร้อยละของเอธานอลบริสุทธิ์ (หรือที่เรียกทั่วไปว่าดีกรีความแรง) ของเครื่องดื่มแต่ละประเภท ทั้งนี้ ค่าดีกรีความแรงของเครื่องดื่มประเภทเดียวกันแต่ละยี่ห้ออาจมีค่าไม่เท่ากันบ้าง การเลือกระดับร้อยละของเอธานอลบริสุทธิ์จึงใช้ค่าเฉลี่ยโดยประมาณของเครื่องดื่มประเภทนั้น ๆ โดยสามารถแจกแจงร้อยละของเอธานอลบริสุทธิ์ได้ดังนี้ **เบียร์** คือ ร้อยละ 5 **สุราทุกประเภท (สุราขาว/สุรากลั่น ชุมชน สุราสี/สุราแดง)** คือ ร้อยละ 40 **สุราแช่พื้นบ้าน** คือ ร้อยละ 12 **ไวน์องุ่น/แชมเปญ/ไวน์ผลไม้** คือ ร้อยละ 12 **ไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น** คือ ร้อยละ 3 และ **ยาตองเหล้า/สุราจีน/วอดก้า/อื่น ๆ** คือ ร้อยละ 40

ตารางที่ 2.14 ปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละประเภทที่นักดื่มไทยดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา โดยสอบถามถึงปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่บริโภคในการสำรวจ ปี พ.ศ. 2564 นี้ ใช้วิธีการเดียวกันกับการสำรวจปี พ.ศ. 2560 โดยให้ผู้ตอบเลือกเฉพาะเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เขานิยมดื่มบ่อยที่สุดใน 12 เดือนที่ผ่านมาเพียงสามประเภท และสอบถามถึงปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งสามประเภทนั้นโดยละเอียด โดยให้นักดื่มตอบเป็นจำนวนหน่วยบรรจุของเครื่องดื่มประเภทนั้น ๆ ที่นักดื่มใช้ในการดื่มแต่ละครั้ง ในช่วงเวลา 12 เดือนก่อนการสำรวจ อาทิ แก้วไวน์ หรือขวดเอ็มร้อยย (ปริมาณบรรจุ 150 ซีซี) เป๊ก (30 ซีซี) ขวดแบน และกระป๋องหรือขวดเล็กหรือขวดแบน (ปริมาณบรรจุ 330 ซีซี) เป็นต้น ปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมที่นักดื่มบริโภคในหนึ่งปีที่น่าเสนอในตารางนี้จึงได้มาจากการนำข้อมูลปริมาณที่ดื่มต่อวัน คูณกับจำนวนวันที่ดื่มต่อปี และคำนวณหาปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์จากการกำหนดดีกรีเอธานอลของเครื่องดื่มแต่ละประเภท

“ในปี พ.ศ. 2564 คนไทยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมทุกชนิดกว่า 700 ล้านลิตร”

จากตารางนี้แสดงให้เห็นว่า ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา นักดื่มไทยทั่วประเทศบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมทั้งหมดเท่ากับ 721,835,915 ลิตร โดยการบริโภคเบียร์ คิดเป็นร้อยละ 71.81 (518,360,706 ลิตร) บริโภคสุรา คิดเป็นร้อยละ 27.29 (แบ่งเป็นสุราขาว/สุรากลั่นชุมชนร้อยละ 13.84 สุราสี/สุราแดง ร้อยละ 12.69 และยาตองเหล้า/สุราจีน/วอดก้า/อื่น ๆ ร้อยละ 0.75) เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผสม (ไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น) มีส่วนแบ่งร้อยละ 0.53 และไวน์ (ไวน์องุ่น/แชมเปญ/ไวน์ผลไม้) มีส่วนแบ่งร้อยละ 0.21

ทั้งนี้ เมื่อแปลงปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่บริโภคใน 12 เดือนเป็นปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์แล้ว พบว่านักดื่มไทยบริโภคเอธานอลบริสุทธิ์คิดเป็น 83,059,667 ลิตรในปี พ.ศ. 2564 โดยที่การบริโภคเอธานอลบริสุทธิ์จากสุรามีสัดส่วนสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.94 (นั่นคือเอธานอลบริสุทธิ์ปริมาณ 62,241,572 ลิตร) โดยแบ่งเป็นเอธานอลบริสุทธิ์จากการบริโภคสุรารวม/สุรากลั่นชุมชนร้อยละ 38.02 จากสุราสี/สุราแดงร้อยละ 34.86 และจากยาดองเหล้า/สุราจีน/วอดก้า/อื่น ๆ ร้อยละ 2.06 และเมื่อคิดเป็นปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์ต่อหัวนักดื่มต่อปี (annual per drinker consumption) จะเท่ากับ 5.2 ลิตรต่อนักดื่มหนึ่งคนต่อปี

การจัดการข้อมูลในการวิเคราะห์ปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ได้กำหนดให้ปริมาณรวมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละชนิดไม่เกิน 1,095 ลิตรต่อคนต่อปี ซึ่งเฉลี่ยถึง 3 ลิตรต่อคนต่อวัน ดังนั้น ปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มากกว่า 1,095 ลิตรต่อคนต่อปี จึงถูกแทนค่าด้วย 1,095 ลิตร

ตารางที่ 2.15 ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละประเภทต่อหัวประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปต่อปี

ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อหัวประชากรต่อปี (ลิตร)			ปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์ต่อหัวประชากรต่อปี (ลิตร)		
	รวม	หญิง	ชาย	รวม	หญิง	ชาย
เบียร์	9.09	1.62	17.11	0.36	0.06	0.68
สุรารวม / สุรากลั่นชุมชน	1.75	0.19	3.44	0.55	0.06	1.09
สุราสี / สุราแดง	1.61	0.21	3.11	0.51	0.07	0.98
ยาดองเหล้า / สุราจีน / วอดก้า / อื่น ๆ	0.09	0.02	0.17	0.03	0.01	0.05
(รวมสุรากลั่นทุกประเภท)	(3.45)	(0.42)	(6.72)	(1.09)	(0.13)	(2.12)
ไวน์องุ่น / แชมเปญ / ไวน์ผลไม้	0.03	0.02	0.03	<0.01	<0.01	<0.01
ไวน์คูลเลอร์ / สุราผสมน้ำผลไม้ / เหล้าปั่น	0.07	0.07	0.06	<0.01	<0.01	<0.01
สุราแช่พื้นบ้าน (สาโท อุ กระแช่ ฯลฯ)	0.02	0.00	0.04	<0.01	<0.01	<0.01
รวม	12.66	2.13	23.96	1.45	0.20	2.81

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 2.15 แสดงปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละประเภทต่อหัวประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งประเทศ ซึ่งต่อเนื่องจากตารางที่ 2.14 โดยเปลี่ยนจากการคำนวณปริมาณบริโภคต่อหัวนักดื่มมาเป็นปริมาณบริโภคต่อหัวประชากรทั้งประเทศต่อปี ซึ่งจะมีทั้งผู้ดื่มและไม่ดื่มสุราในปัจจุบันพบว่า คนไทยโดยเฉลี่ยบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 12.66 ลิตรต่อคนต่อปี เมื่อจำแนกตามเพศ ผู้ชายไทยในปี พ.ศ. 2564 บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเฉลี่ยเท่ากับ 23.96 ลิตรต่อคนต่อปี และผู้หญิงบริโภค 2.13 ลิตรต่อคนต่อปี

เมื่อคิดเป็นปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์ต่อหัวประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (annual per capita consumption) พบว่า คนไทยโดยเฉลี่ยบริโภคเอธานอลบริสุทธิ์ 1.45 ลิตรต่อคนต่อปี หรือคิดเป็นปริมาณบริโภคเฉลี่ยโดยน้ำหนักเท่ากับ $(1.45 \times 1000 \times 0.793) / 365 = 3.15$ กรัมต่อคนต่อวัน* หรือประมาณ 0.31 หน่วยดื่มมาตรฐาน (หนึ่งหน่วยดื่มมาตรฐานเท่ากับเอธานอลบริสุทธิ์ 10 กรัม) โดยผู้ชายบริโภคเฉลี่ย 2.81 ลิตรต่อคนต่อปี และผู้หญิงบริโภค 0.20 ลิตร ต่อคนต่อปี

ประชากรทั่วประเทศบริโภคเบียร์โดยเฉลี่ย 9.09 ลิตรต่อคนต่อปี บริโภคสุราขาว/สุรากลั่นชุมชนโดยเฉลี่ย 1.75 ลิตรต่อคนต่อปี และบริโภคสุราสี/สุราแดงเฉลี่ย 1.61 ลิตรต่อคนต่อปี เมื่อคำนวณเป็นเอธานอลบริสุทธิ์ พบว่า เอธานอลบริสุทธิ์ที่มาจากเบียร์ คิดเป็น 0.36 ลิตรต่อคนต่อปี และเอธานอลบริสุทธิ์ที่มาจากสุราขาว/สุรากลั่นชุมชนอยู่ที่ 0.55 ลิตรต่อคนต่อปี (ผู้ชายเฉลี่ย 1.09 ลิตรต่อคนต่อปี และผู้หญิงเฉลี่ย 0.06 ลิตรต่อคนต่อปี)

สำหรับปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์จำนวน 1.45 ลิตรต่อคนต่อปี (รวมทั้งผู้ดื่มและไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์) ดังกล่าว เทียบเท่ากับการดื่มเบียร์ (ปริมาตร 630 มิลลิลิตร) จำนวน 46.0 ขวดใหญ่ต่อคนต่อปี หรือ 3.84 ขวดใหญ่ต่อคนต่อเดือน หรือการดื่มสุราขาว 28 ดิกกรี (ปริมาตร 625 มิลลิลิตร) จำนวน 8.29 ขวดต่อคนต่อปี หรือ 0.69 ขวดต่อคนต่อเดือน หรือการดื่มสุราสี 40 ดิกกรี (ปริมาตร 1,000 มิลลิลิตร) จำนวน 3.63 ขวดต่อคนต่อปี*

*วิธีการคำนวณ เป็นดังนี้ เอธานอลบริสุทธิ์ของเบียร์เท่ากับร้อยละ 5 ดังนั้น เบียร์ 1 ขวดใหญ่ (630 มิลลิลิตร) จะมีปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์เท่ากับ 630×0.05 หรือ 31.5 มิลลิลิตร ในปี พ.ศ. 2564 คนไทยดื่มเอธานอลบริสุทธิ์เฉลี่ยเท่ากับ 1.45 ลิตรต่อคน จึงเทียบเท่าเบียร์ $(1.45 \times 1000) / 31.5 = 46.0$ ขวดใหญ่ต่อคนต่อปี หรือ 3.84 ขวดใหญ่ต่อคนต่อเดือน

2.5 สถานที่ซื้อและดื่มสุราของนักดื่มไทย

ตารางที่ 2E สถานที่ซื้อและดื่มสุราของนักดื่มไทย พ.ศ. 2554, 2557, 2560 และ 2564

	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564
สถานที่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นิยมมากที่สุด 3 อันดับแรก				
: ร้านขายของชำ	76.83	78.32	71.66	78.18
: ร้านสะดวกซื้อ	5.22	8.12	6.15	11.65
: ร้านอาหาร/ร้านขายส่งเหล้า	4.74	5.92	5.22	0.87
สถานที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นิยมมากที่สุด 3 อันดับแรก				
: บ้านตนเอง	51.99	39.12	40.09	86.43*
: บ้านคนอื่น/ที่ร้าน**	21.76	31.72	22.52	33.04
: งานเลี้ยง	16.77	16.19	20.02	58.73

หมายเหตุ 1: *ร้อยละในตารางของการสำรวจปี พ.ศ. 2564 คิดจากฐานนักดื่มปัจจุบันทั้งหมด

หมายเหตุ 2: **ในการสำรวจ ปี พ.ศ. 2564 สถานที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมการดื่มบ้านตนเอง/บ้านผู้อื่น และแยกดื่มที่ร้าน

“ร้านของชำเป็นจุดจำหน่ายที่คนไทยนิยมซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดมาตลอดสิบปีที่ผ่านมา”

ตารางที่ 2.16 จุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักดื่มปัจจุบันซื้อเครื่องดื่มมาปอยที่สูงสุดใน 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

นักดื่มปัจจุบัน	ชื่อออนไลน์	ร้านขายของชำ	ร้านสะดวกซื้อ	ซูเปอร์มาร์เก็ต	ร้านขายส่งเหล้า	ร้านอาหาร	ผับ/บาร์/คารา-โอเกะ	ชื่อจากโรงงาน	ผลิตเอง	ไม่ได้ซื้อเอง
รวม	0.00	78.18	11.65	0.75	0.87	0.46	0.14	0.47	0.13	6.83
จำแนกตามการปกครอง										
ในเขตเทศบาล	0.00	70.73	20.09	1.15	0.91	0.54	0.19	0.33	0.09	5.37
นอกเขตเทศบาล	0.01	84.39	4.63	0.41	0.84	0.40	0.09	0.59	0.17	8.05
จำแนกตามภูมิภาค										
กทม.	0.00	58.28	33.48	1.92	0.40	0.30	0.05	0.00	0.00	4.89
กลาง (ไม่รวม กทม.)	0.00	76.09	16.98	0.63	0.65	0.53	0.19	0.07	0.15	4.17
เหนือ	0.01	81.44	4.21	0.50	2.03	0.39	0.13	2.09	0.28	7.88
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.01	86.11	2.64	0.49	0.55	0.54	0.09	0.01	0.01	9.39
ใต้	0.00	80.71	8.31	0.79	0.91	0.38	0.31	0.66	0.41	7.36
จำแนกตามกลุ่มอายุ										
อายุ 15-19 ปี	0.00	75.40	6.77	0.26	0.29	0.14	0.22	0.00	0.00	16.62
อายุ 20-24 ปี	0.00	77.16	10.83	0.31	0.35	1.25	0.52	0.19	0.03	8.71
อายุ 25-44 ปี	0.00	76.43	15.58	0.64	0.76	0.48	0.19	0.25	0.02	5.25
อายุ 45-59 ปี	0.01	80.48	9.26	0.94	1.06	0.35	0.00	0.67	0.15	6.38
อายุ 60 ปีขึ้นไป	0.01	79.79	5.40	1.03	1.26	0.20	0.00	1.03	0.57	10.34
จำแนกตามระดับรายได้ต่อหัว										
ระดับรายได้ชั้น 1	0.00	79.14	6.71	0.48	0.56	0.45	0.02	0.42	0.19	10.99
ระดับรายได้ชั้น 2	0.00	82.47	2.32	0.17	1.01	0.03	0.10	1.53	0.16	11.99
ระดับรายได้ชั้น 3	0.01	85.98	3.27	0.15	0.73	0.14	0.11	0.70	0.13	8.49
ระดับรายได้ชั้น 4	0.01	80.87	10.84	0.17	0.64	0.58	0.16	0.37	0.12	5.75
ระดับรายได้ชั้น 5	0.00	67.97	23.99	2.06	1.29	0.75	0.20	0.06	0.11	3.12

หมายเหตุ 1: ร้อยละในตาราง คำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

หมายเหตุ 2: ร้อยละในแต่ละแถวรวมแล้วอาจไม่เท่ากับ 100 เด็ม เพราะไม่ได้รวมผู้ที่ตอบ “อื่น ๆ” และผู้ที่ตอบ “ไม่ทราบ”

ตารางที่ 2.16 แสดงสัดส่วนของการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากจุดจำหน่ายแต่ละประเภท ซึ่งพบว่านักดื่มปัจจุบันนิยมซื้อจากร้านขายของชำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.18 รองลงมาคือ ร้านสะดวกซื้อ คิดเป็นร้อยละ 11.65 ร้านขายเหล้า/ขายส่งเหล้าคิดเป็นร้อยละ 0.87 และซูเปอร์มาร์เก็ต/ห้างสรรพสินค้าคิดเป็นร้อยละ 0.75

ในการสำรวจปี พ.ศ. 2564 นี้ นักดื่มไทยร้อยละ 6.83 ไม่ได้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยตนเอง โดยจะเห็นว่า นักดื่มนอกเขตเทศบาล นักดื่มกลุ่มวัยรุ่น และนักดื่มที่มีระดับรายได้ชั้นที่สอง (2,500 – 4,999 บาทต่อเดือน) มีสัดส่วนของการตอบว่า ไม่ได้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยตนเองสูงที่สุด โดยสัดส่วนของการไม่ได้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยตนเองลดลงเรื่อย ๆ ตามระดับรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น

นอกจากนั้น ในการสำรวจปี พ.ศ. 2564 นี้ ได้เพิ่มเติมคำถามเรื่องการซื้อจากช่องทางออนไลน์ ซึ่งได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน การซื้อตรงจากรองาน และการผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อบริโภคเอง แต่กลับพบว่า เกือบไม่มีนักดื่มคนใดเลยที่ตอบว่า นิยมซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากช่องทางออนไลน์ และนักดื่มน้อยกว่าร้อยละ 1 ตอบว่า ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เองหรือซื้อโดยตรงจากรองาน

สำหรับการซื้อที่ร้านขายของชำ ซึ่งเป็นช่องทางที่นักดื่มไทยนิยมซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด พบว่า นักดื่มที่อยู่ในพื้นที่นอกเขตเทศบาลมีสัดส่วนการซื้อจากจุดนี้สูงกว่านักดื่มในพื้นที่ในเขตเทศบาล ในทางกลับกัน นักดื่มในเขตเทศบาลนิยมซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากร้านสะดวกซื้อมากกว่านักดื่มนอกเขตเทศบาล ซึ่งน่าจะเนื่องจากนักดื่มในเขตเทศบาลมีโอกาสเข้าถึงร้านสะดวกซื้อได้มากกว่า

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ซื้อในกลุ่มที่มีระดับรายได้ชั้นที่ 5 (รายได้สูงที่สุด 13,000 บาทหรือสูงกว่าต่อเดือน) มีความนิยมนที่จะซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากร้านสะดวกซื้อมากกว่าผู้ซื้อกลุ่มอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 23.99 รวมทั้งนิยมซื้อจากซูเปอร์มาร์เก็ต/ห้างสรรพสินค้ามากกว่าเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 2.06

ตารางที่ 2.17 ร้อยละสถานที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักดื่มปัจจุบันนิยมดื่ม

นักดื่มปัจจุบัน	บ้านตนเอง/บ้านผู้อื่น	ที่ร้าน	งานเลี้ยง
รวม	86.43	33.04	58.73
จำแนกตามการปกครอง			
ในเขตเทศบาล	85.18	39.98	53.48
นอกเขตเทศบาล	87.50	27.11	63.22
จำแนกตามภูมิภาค			
กทม.	88.55	39.51	42.28
กลาง (ไม่รวม กทม.)	86.23	34.00	49.15
เหนือ	84.18	29.92	69.00
ตะวันออกเฉียงเหนือ	88.63	32.13	70.02
ใต้	80.78	30.03	52.40
จำแนกตามกลุ่มอายุ			
อายุ 15-19 ปี	83.40	25.22	56.32
อายุ 20-24 ปี	83.08	42.00	60.14
อายุ 25-44 ปี	86.16	38.03	57.10
อายุ 45-59 ปี	87.48	28.55	61.27
อายุ 60 ปีขึ้นไป	87.91	21.13	57.50
จำแนกตามระดับรายได้ต่อหัว			
ระดับรายได้ชั้น 1	86.54	23.10	56.42
ระดับรายได้ชั้น 2	86.88	21.64	66.24
ระดับรายได้ชั้น 3	87.35	26.33	65.73
ระดับรายได้ชั้น 4	87.96	33.07	56.07
ระดับรายได้ชั้น 5	84.20	45.37	54.82

ตารางที่ 2.17 แสดงสัดส่วนของสถานที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักดื่มปัจจุบันนิยมดื่ม ในการสำรวจปี พ.ศ. 2564 แยกข้อความคำถามเป็นการเคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่ “บ้านตนเอง/บ้านผู้อื่น” เคยดื่มที่ “ร้าน” และการเคยดื่มที่ “สถานที่จัดงานเทศกาลประเพณี/คอนเสิร์ต/งานเลี้ยงในที่สาธารณะ” พบว่า โดยรวมนักดื่มปัจจุบันเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่บ้าน ร้อยละ 86.64 รองลงมา คือ เคยดื่มที่จัดงานเทศกาลประเพณี/งานเลี้ยง ร้อยละ 58.73 และที่ร้าน ร้อยละ 33.04 ตามลำดับ

เขตการปกครอง นักดื่มปัจจุบันที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลดื่มที่ร้านมากกว่าผู้ที่อยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 39.98 เทียบกับ ร้อยละ 27.11) ในทางกลับกัน ผู้ที่อยู่นอกเขตเทศบาลดื่มที่งานเลี้ยงมากกว่าผู้ที่อยู่ในเขตเทศบาล

ภูมิภาค นักดื่มปัจจุบันในกรุงเทพมหานครดื่มที่ร้านสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 39.51) และภาคเหนือมีสัดส่วนต่ำสุด (ร้อยละ 29.92) ผู้ที่อาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนการดื่มที่งานเทศกาลประเพณี/งานเลี้ยงสูงสุด คิดเป็น ร้อยละ 70.02

กลุ่มอายุ นักดื่มอายุ 20-24 ปี เป็นกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ร้านสูงสุด (ร้อยละ 42.00) รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 25-44 ปี (ร้อยละ 38.03) ตามลำดับ กลุ่มอายุ 45-59 ปี ดื่มที่งานเทศกาลประเพณี/งานเลี้ยงในสัดส่วนสูงสุด

ระดับรายได้ การดื่มที่บ้านในนักดื่มปัจจุบันมีสัดส่วนใกล้เคียงกันในแต่ละระดับทุกชั้นรายได้ ผู้ที่มีรายได้ระดับชั้นที่ 5 (13,501 บาทขึ้นไป) มีสัดส่วนการดื่มที่ร้านสูงสุดเมื่อเทียบกับผู้ที่ระดับรายได้น้อยกว่า (ร้อยละ 45.37) สำหรับการดื่มที่งานเทศกาลประเพณี/งานเลี้ยง ผู้มีระดับรายได้ชั้นที่ 2 มีสัดส่วนสูงสุด ร้อยละ 66.24 รองลงมา คือ ผู้มีระดับรายได้ชั้นที่ 3 ร้อยละ 65.73 เป็นต้นมา

2.6 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักดื่มไทย

ตารางที่ 2F ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักดื่มไทย พ.ศ. 2554, 2557, 2560 และ 2564

	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564
ค่าใช้จ่ายต่อเดือนต่อนักดื่มหนึ่งคน (บาท)	774.30	864.31	917.24	1,677.23
ค่าใช้จ่ายในการดื่มที่บ้านต่อเดือนต่อนักดื่มหนึ่งคน (บาท)	339.74	455.33	554.90	1,119.25
ค่าใช้จ่ายในการดื่มที่ร้านต่อเดือนต่อนักดื่มหนึ่งคน (บาท)	434.56	408.98	362.33	557.98
สัดส่วนของนักดื่มไทยที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการดื่มเลย (ร้อยละ)	33.20	16.26	18.23	8.98

“นักดื่มไทยเสียค่าใช้จ่ายในการดื่มสุราเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในระยะสิบปีที่ผ่านมา”

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามสถานที่ดื่ม

ตารางที่ 2.18 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักดื่มปัจจุบันเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน จำแนกตามสถานที่ดื่ม (บาท)

	ดื่มที่บ้าน	ดื่มที่ร้าน	รวมการดื่ม
รวม	1119.25	557.98	1677.23
จำแนกตามเพศ			
หญิง	452.09	350.27	802.36
ชาย	1269.52	606.91	1876.42
จำแนกตามการปกครอง			
ในเขตเทศบาล	1223.37	579.91	1803.28
นอกเขตเทศบาล	1033.23	530.37	1563.60
จำแนกตามภูมิภาค			
กทม.	1256.93	508.55	1765.48
กลาง (ไม่รวม กทม.)	1418.34	553.93	1972.27
เหนือ	886.55	568.64	1455.19
ตะวันออกเฉียงเหนือ	824.68	533.90	1358.58
ใต้	1557.39	754.61	2312.00
จำแนกตามกลุ่มอายุ			
อายุ 15-19 ปี	389.48	383.88	773.37
อายุ 20-24 ปี	621.34	532.99	1154.33
อายุ 25-44 ปี	1134.60	529.71	1664.32
อายุ 45-59 ปี	1243.53	623.53	1867.05
อายุ 60 ปีขึ้นไป	1250.83	595.39	1846.23
จำแนกตามระดับรายได้			
ระดับรายได้ชั้น 1	801.55	611.60	1413.15
ระดับรายได้ชั้น 2	730.02	357.73	1087.75
ระดับรายได้ชั้น 3	975.39	395.71	1371.09
ระดับรายได้ชั้น 4	1000.16	454.42	1454.58
ระดับรายได้ชั้น 5	1614.32	721.41	2335.74

หมายเหตุ: ค่าใช้จ่ายในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

“ในปี พ.ศ. 2564 คนไทยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมทุกชนิดกว่า 700 ล้านลิตร”

ตารางที่ 2.18 แสดงค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักดื่มปัจจุบันเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน ซึ่งพบว่า นักดื่มเสียค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยต่อคนเดือนละ 1,677.23 บาท โดยแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายจากการดื่มที่บ้าน 1,119.25 บาท และจากการดื่มที่ร้าน 557.98 บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักดื่มเพศชายจะสูงกว่าของนักดื่มเพศหญิง นั่นคือ 1,876.42 บาท เทียบกับ 802.36 บาทต่อเดือน

นักดื่มในภาคใต้ มีค่าใช้จ่ายในการดื่มมากที่สุด คือ 1,557.39 บาทต่อเดือน ส่วนนักดื่มในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าใช้จ่ายต่ำ

ที่สุด คือ 886.55 บาท และ 824.68 บาทต่อเดือนตามลำดับ กลุ่มนักดื่มที่มีระดับรายได้สูงที่สุด (ระดับรายได้ต่อหัวขั้นที่ 5) ได้ใช้จ่ายเงินไปกับการดื่มมากกว่ากลุ่มนักดื่มที่มีรายได้ต่ำที่สุด (ระดับรายได้ต่อหัวขั้นที่ 1) ประมาณ 2 เท่าตัว

ในการคำนวณหาค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการดื่มที่บ้านและการดื่มที่ร้าน ในกรณีที่มิผู้ไม่ได้ใส่ข้อมูล ในการคำนวณจะถือว่าค่าใช้จ่ายของบุคคลดังกล่าวเท่ากับ NA (missing value) และในกรณีที่ผู้ตอบคำถามไม่ได้จ่ายเงินเอง ให้ถือว่าค่าใช้จ่ายของบุคคลดังกล่าวเท่ากับ 0 บาท ดังนั้น หากว่าในการคำนวณค่าใช้จ่ายรวมนั้นมีบางคนที่ตอบบ้างไม่ตอบบ้าง วิธีการคำนวณค่าใช้จ่ายรวม (ค่าใช้จ่ายในการดื่มที่บ้าน + ค่าใช้จ่ายในการดื่มที่ร้าน) และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในข้อนี้ได้กำหนดว่า หากคนนั้นตอบเรื่องค่าใช้จ่ายแต่อาจตอบไม่ครบ จะคิดเสมือนว่าค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้ตอบมีค่าเท่ากับ NA และสัดส่วนของนักดื่มไทยที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการดื่มเลย หมายถึง นักดื่มที่ไม่เคยเสียค่าใช้จ่ายทั้งในการดื่มที่บ้านและการดื่มที่ร้าน

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามความถี่การดื่ม

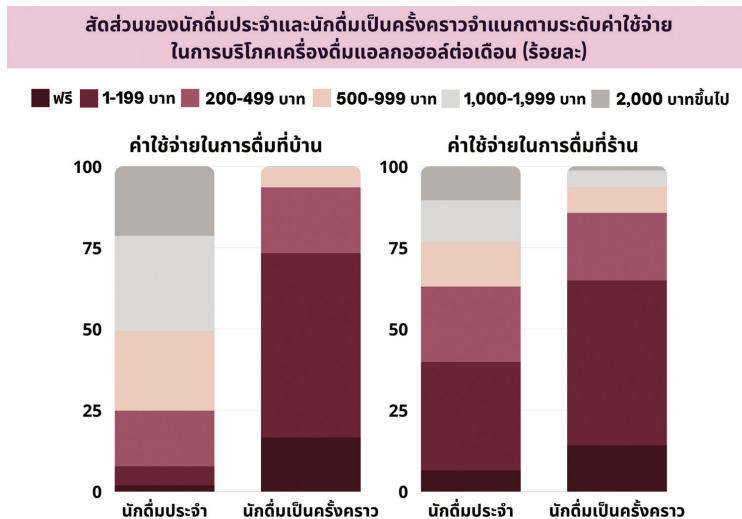
ตารางที่ 2.19 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักดื่มปัจจุบันเฉลี่ยต่อคนต่อเดือน จำแนกตามความถี่ในการดื่ม (บาท)

สถานที่บริโภค	นักดื่มประจำ	นักดื่มเป็นครั้งคราว
ดื่มที่บ้าน	2,120.53	158.43
ดื่มที่ร้าน	927.01	243.68
รวม	3,047.54	402.11

หมายเหตุ 1: ค่าถามในการสำรวจฯ ปี พ.ศ. 2564 ไม่เหมือนกับข้อคำถามในปี พ.ศ. 2560

หมายเหตุ 2: ค่าใช้จ่ายในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 2.19 แสดงค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยต่อคนต่อเดือนของนักดื่มประจำและนักดื่มเป็นครั้งคราว ซึ่งจะเห็นว่า นักดื่มประจำเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการดื่มสุรามากกว่านักดื่มเป็นครั้งคราวถึงประมาณ 7.6 เท่า (กล่าวคือ 3,047.54 บาท เทียบกับ 402.11 บาท) โดยนักดื่มประจำเสียค่าใช้จ่ายในการดื่มที่บ้านมากกว่าการดื่มที่ร้าน ในทางกลับกันนักดื่มเป็นครั้งคราวเสียค่าใช้จ่ายในการดื่มที่ร้านมากกว่าการดื่มที่บ้าน

หมายเหตุ: ร้อยละในภาพคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ภาพที่ 2.3 สัดส่วนของนักดื่มประจำและนักดื่มเป็นครั้งคราวจำแนกตามระดับค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อเดือน (ร้อยละ)

ภาพที่ 2.3 แสดงสัดส่วนของนักดื่มประจำและนักดื่มเป็นครั้งคราวที่เสียค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อเดือนระดับต่าง ๆ จะเห็นว่า นักดื่มเป็นครั้งคราวมีสัดส่วนของการดื่มพริ้มมากกว่านักดื่มประจำไม่ว่าจะเป็นการดื่มที่บ้านหรือที่ร้านค้า นักดื่มประจำสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 29.22) มีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วง 1,000-1,999 บาทต่อเดือนในการดื่มที่บ้าน มีนักดื่มประจำประมาณร้อยละ 21.4 ที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนสูงกว่า 2,000 บาทขึ้นไปในการดื่มที่บ้าน และมีนักดื่มประจำประมาณร้อยละ 10.44 ที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนสูงกว่า 2,000 บาทขึ้นไปในการดื่มที่ร้าน

ในส่วนของนักดื่มเป็นครั้งคราว สัดส่วนสูงสุดเสียค่าใช้จ่ายในการดื่มเดือนละ 1-199 บาท ทั้งที่บ้าน (ร้อยละ 56.67) และที่ร้าน (ร้อยละ 50.69)

2.7 การดื่มหนักของนักดื่มไทย

ตารางที่ 2G จำนวนและความชุกของนักดื่มหนักไทย พ.ศ. 2554, 2557, 2560 และ 2564

	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ.2564
นักดื่มหนักใน 12 เดือนที่ผ่านมา (จำนวนคน)	2,861,897	7,649,237	6,655,536	5,731,304
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	5.42	13.95	11.90	10.05
นักดื่มหนักเป็นประจำ (จำนวนคน)	550,311	2,330,982	1,710,177	1,370,743
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	1.04	4.25	3.06	2.40
นักดื่มหนักเป็นครั้งคราว (จำนวนคน)	2,311,585	5,318,255	4,945,359	4,360,561
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากร >15 ปี)	4.38	9.70	8.84	7.65

“อัตราความชุกของการดื่มหนักเริ่มลดลงเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560”

ตารางที่ 2.20 จำนวนและความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบหนักของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ

ประเภทนักดื่ม	รวม		หญิง		ชาย	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ไม่เคยดื่มหนักเลย	51,290,539	89.95	28,849,817	97.71	22,440,721	81.62
นักดื่มหนัก	5,731,304	10.05	676,655	2.29	5,054,649	18.38
- นักดื่มหนักประจำ	1,370,743	2.40	107,477	0.36	1,263,266	4.59
- นักดื่มหนักครั้งคราว	4,360,561	7.65	569,178	1.93	3,791,383	13.79

หมายเหตุ: ร้อยละในภาพคำนวณจากฐานของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 2.20 แสดงความชุกของการดื่มหนักในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป โดยจำแนกเป็นนักดื่มหนักเป็นประจำและนักดื่มหนักเป็นครั้งคราวรายเพศ ผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2564 ประมาณได้ว่ามีประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่จัดว่าเป็นนักดื่มหนักจำนวน 5,731,304 คน คิดเป็นอัตราความชุกร้อยละ 10.05 ในจำนวนนี้แบ่งเป็นนักดื่มหนักเป็นประจำ 1,370,743 คน (ความชุกร้อยละ 2.4) และนักดื่มหนักเป็นครั้งคราว 4,360,561 คน (ความชุกร้อยละ 7.65)

เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า จำนวนนักดื่มหนักในประชากรชายเท่ากับ 5,054,649 คน คิดเป็นความชุกร้อยละ 18.38 ในจำนวนนี้คิดเป็นนักดื่มหนักประจำร้อยละ 4.59 และนักดื่มหนักครั้งคราวร้อยละ 13.79 สำหรับประชากรเพศหญิงมีจำนวนนักดื่มหนักเท่ากับ 676,655 คน คิดเป็นร้อยละ 2.29 และมีนักดื่มหนักประจำเพียง 107,477 คน คิดเป็นร้อยละ 0.36 ของประชากรหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 2.21 ความชุกของการดื่มหนักหรือการดื่มปริมาณมากในครั้งเดียวใน 12 เดือนที่ผ่านมาของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (ร้อยละ)

นักดื่มปัจจุบัน	นักดื่มหนัก			นักดื่มหนักประจำ			นักดื่มหนักครั้งคราว		
	รวม	หญิง	ชาย	รวม	หญิง	ชาย	รวม	หญิง	ชาย
จำแนกตามกลุ่มอายุ									
อายุ 15-19 ปี	2.88	0.51	5.17	0.57	0.00	1.12	2.31	0.51	4.05
อายุ 20-24 ปี	11.94	3.42	20.26	2.21	0.36	4.02	9.73	3.06	16.24
อายุ 25-44 ปี	13.77	3.45	24.18	3.14	0.46	5.84	10.63	2.99	18.34
อายุ 45-59 ปี	11.49	2.37	21.48	3.09	0.46	5.96	8.41	1.91	15.51
อายุ 60 ปีขึ้นไป	4.50	0.79	9.08	1.18	0.23	2.35	3.32	0.55	6.73
จำแนกตามการปกครอง									
ในเขตเทศบาล	10.50	2.69	19.04	2.50	0.42	4.78	8.00	2.27	14.26
นอกเขตเทศบาล	9.68	1.95	17.84	2.32	0.32	4.44	7.35	1.64	13.40
จำแนกตามภูมิภาค									
กทม.	9.54	2.33	17.37	2.75	0.61	5.07	6.79	1.71	12.30
กลาง (ไม่รวม กทม.)	9.32	1.62	17.51	2.87	0.38	5.51	6.45	1.24	12.00
เหนือ	13.01	3.84	22.93	2.51	0.33	4.88	10.50	3.51	18.05
ตะวันออกเฉียงเหนือ	12.01	2.91	21.88	2.26	0.38	4.29	9.75	2.53	17.59
ใต้	4.62	0.60	8.87	1.14	0.09	2.24	3.48	0.51	6.62
จำแนกตามระดับรายได้ต่อหัว									
ระดับรายได้ชั้น 1	4.51	1.09	9.94	1.09	0.21	2.48	3.42	0.88	7.46
ระดับรายได้ชั้น 2	7.22	1.73	14.67	1.67	0.3	3.52	5.55	1.43	11.15
ระดับรายได้ชั้น 3	11.39	2.76	20.15	2.56	0.31	4.83	8.84	2.45	15.32
ระดับรายได้ชั้น 4	14.13	3.73	23.03	3.39	0.62	5.77	10.73	3.11	17.25
ระดับรายได้ชั้น 5	13.06	2.77	21.26	3.26	0.45	5.50	9.80	2.31	15.76

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคิดจากฐานประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 2.21 แสดงความชุกของการดื่มหนักหรือการดื่มปริมาณมากในครั้งเดียวใน 12 เดือนที่ผ่านมาของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

กลุ่มอายุ ประชากรอายุ 25-44 ปี มีความชุกของการดื่มหนักหรือการดื่มปริมาณมากในครั้งเดียวสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.77 โดยแบ่งเป็นความชุกของการดื่มหนักเป็นประจำร้อยละ 3.14 และการดื่มหนักเป็นครั้งคราวร้อยละ 10.63 เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ประชากรทั้งหญิงและชายอายุ 25-44 ปี ความชุกของการดื่มหนักสูงที่สุดเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 24.18 ในประชากรเพศชาย และร้อยละ 3.45 ในประชากรเพศหญิง

ประชากรที่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ดื่ม (อายุ 15-19 ปี) มีความชุกของการดื่มอย่างหนักต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.88 โดยมีความชุกของนักดื่มหนักประจำร้อยละ 0.57 และนักดื่มหนักครั้งคราวร้อยละ 2.31

เมื่อจำแนกตามเขตการปกครอง พบว่า อัตราความชุกของการดื่มอย่างหนักมีค่าใกล้เคียงกัน โดยความชุกของการดื่มหนักในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 10.50 และนอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 9.68

เมื่อจำแนกตามภูมิภาค พบว่าภาคเหนือ เป็นพื้นที่ที่มีความชุกของนักดื่มหนักสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.01 แยกเป็นความชุกของนักดื่มหนักประจำร้อยละ 2.51 และความชุกของนักดื่มหนักครั้งคราวร้อยละ 10.50 และพื้นที่ที่มีความชุกของนักดื่มหนักต่ำที่สุด คือ ภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 4.62 โดยแบ่งเป็นความชุกของนักดื่มหนักประจำร้อยละ 1.14 และนักดื่มหนักครั้งคราวร้อยละ 3.48

ประชากรที่มีระดับรายได้สูง ชั้นที่ 4 มีความชุกของการดื่มหนักมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.13 ในขณะที่ผู้มีรายได้ต่ำที่สุดมีความชุกของนักดื่มหนักต่ำที่สุด เพียงร้อยละ 4.51

แบบสำรวจปี พ.ศ. 2564 กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาว่า **การดื่มหนัก** หมายถึง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปริมาณ 5 หน่วยดื่มมาตรฐานขึ้นไปในช่วงเวลาของการดื่มหนึ่งครั้ง ซึ่งเท่ากับ

การดื่มสุราขาว / เชียงซุน / ยาดองเหล้า : 5 เป็ก หรือ 1/4 ขวดใหญ่หรือ 1/2 ขวดกลาง
สุรากลั่น/ ผลม : 1/4 ขวดใหญ่ หรือ ดื่มเพียว 5 เป็ก หรือ 8 แก้วผลม

เบียร์ : 4 กระป๋อง หรือ 2 ขวดใหญ่

ไวน์ / แชมเปญ : 1 ขวดใหญ่ หรือ 4 แก้วไวน์

น้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์ / ไวน์คูลเลอร์ : 4 1/2 ขวด หรือ กระป๋อง

เหล้าหมัก (กระแช่ / สาโท / อุ / สุราพื้นเมือง) : 1 ขวดใหญ่ หรือ 2 แก้วครึ่ง

ผู้ดื่มหนักประจำ หมายถึง นักดื่มที่มีความถี่ในการดื่มหนักอย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาและผู้ดื่มที่ดื่มหนักเป็นครั้งคราว หมายถึง นักดื่มที่มีความถี่ในการดื่มหนักน้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา

ตารางที่ 2.22 สัดส่วนของนักดื่มปัจจุบัน จำแนกตามความถี่ในการดื่มหนัก และเพศ (ร้อยละ)

ความถี่ในการดื่มหนัก	นักดื่มรวม	นักดื่มหญิง	นักดื่มชาย
ไม่เคยดื่มหนัก	63.76	78.71	60.00
ดื่มทุกวัน (7 วัน/สัปดาห์)	1.75	0.68	2.02
ดื่มเกือบทุกวัน (5-6 วัน/สัปดาห์)	0.68	0.24	0.79
ดื่มวันเว้นวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)	1.97	0.56	2.32
ดื่มทุกสัปดาห์ (1-2 วัน/สัปดาห์)	4.28	1.90	4.87
ดื่มเป็นครั้งคราว (1-3 วัน/เดือน)	6.11	2.86	6.93
ดื่มเป็นครั้งคราว (8-11 วัน/ปี)	4.33	3.37	4.57
ดื่มเป็นครั้งคราว (4-7 วัน/ปี)	3.62	2.22	3.98
ดื่มเป็นครั้งคราว (1-3 วัน/ปี)	13.51	9.47	14.52

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 2.22 แสดงความถี่ในการดื่มหนักของนักดื่มปัจจุบันโดยรวม และในนักดื่มเพศหญิงและเพศชาย ซึ่งพบว่า นักดื่มหญิงร้อยละ 78.71 ไม่เคยดื่มหนักเลยในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ในขณะที่นักดื่มชายร้อยละ 60 ไม่เคยดื่มหนัก นักดื่มเพศหญิงร้อยละ 9.47 ดื่มหนักเพียง 1-3 วันต่อปี สำหรับในกลุ่มนักดื่มเพศชายร้อยละ 14.52 และร้อยละ 6.93 ดื่มหนัก 1-3 วันต่อปี และ 1-3 วันต่อเดือนตามลำดับ แต่มีนักดื่มเพศชายถึงร้อยละ 2.81 ที่ดื่มหนักทุกวันหรือเกือบทุกวัน

ตารางที่ 2.23 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อคนต่อเดือนของนักดื่มหนัก จำแนกตามสถานที่บริโภค (บาท)

สถานที่บริโภค	นักดื่มปัจจุบันที่ไม่เคยดื่มหนัก	นักดื่มหนักปัจจุบันทั้งหมด	นักดื่มหนักประจำ	นักดื่มหนักเป็นครั้งคราว
ดื่มที่บ้าน	934.36	1,409.39	2,466.68	1,054.41
ดื่มที่ร้าน	481.47	635.63	1,255.51	494.34
รวม	1,415.82	2,045.02	3,722.19	1,548.75

หมายเหตุ: ค่าใช้จ่ายในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้นไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 2.23 แสดงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของนักดื่มหนักตามสถานที่บริโภค พบว่า นักดื่มหนักประจำมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการดื่มมากกว่านักดื่มปัจจุบันที่ไม่เคยดื่มหนักประมาณ 3 เท่า (คือ 3,722.19 บาทต่อเดือน หรือ 44,666.28 บาทต่อปี เทียบกับ 1,415.82 บาทต่อเดือน หรือ 16,989.84 บาทต่อปี) ผู้ดื่มหนักทั้งแบบเป็นประจำและเป็นครั้งคราว มีค่าใช้จ่ายในการซื้อมาดื่มที่บ้านสูงกว่าการดื่มที่ร้านประมาณสองเท่า (2,466.68 บาทต่อเดือน เทียบกับ 1,255.51 บาทต่อเดือน สำหรับนักดื่มหนักประจำ และ 1,054.41 บาทต่อเดือน เทียบกับ 494.34 บาทต่อเดือน)

ตารางที่ 2.24 ระดับค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อเดือน จำแนกตามพฤติกรรมการดื่มหนัก (ร้อยละ)

ระดับค่าใช้จ่าย	ผู้ดื่มปัจจุบันที่ไม่เคยดื่มหนัก	ผู้ดื่มหนักปัจจุบันทั้งหมด	ผู้ดื่มหนักประจำ	ผู้ดื่มหนักเป็นครั้งคราว
ดื่มที่บ้าน				
ฟรี	12.55	4.47	1.62	5.43
1-199 บาท	33.53	23.77	1.94	31.10
200-499 บาท	20.17	20.87	10.41	24.38
500-999 บาท	13.39	16.91	21.08	15.51
1,000-1,999 บาท	12.41	19.17	31.81	14.92
2,000 บาทขึ้นไป	7.96	14.81	33.15	8.66
ดื่มที่ร้าน				
ฟรี	13.83	7.43	7.18	7.49
1-199 บาท	44.69	40.70	26.66	43.89
200-499 บาท	20.12	23.70	18.94	24.78
500-999 บาท	10.12	11.03	15.57	10.00
1,000-1,999 บาท	6.94	10.45	15.04	9.40
2,000 บาทขึ้นไป	4.30	6.69	16.61	4.43

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 2.24 แสดงสัดส่วนของนักดื่มหนักแต่ละประเภท จำแนกตามระดับค่าใช้จ่ายในการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อเดือน พบว่า นักดื่มปัจจุบันที่ไม่เคยดื่มหนักร้อยละ 12.55 และร้อยละ 13.83 ไม่มีค่าใช้จ่ายในการดื่มที่บ้านและที่ร้าน ตามลำดับ และนักดื่มกลุ่มนี้เพียงร้อยละ 7.96 และร้อยละ 4.3 เท่านั้นที่มีค่าใช้จ่ายเกินเดือนละ 2,000 บาท ในการดื่มที่บ้านและที่ร้าน ตามลำดับ ในทางกลับกัน สำหรับผู้ดื่มหนักในปัจจุบันมีร้อยละ 4.47 และร้อยละ 7.43 เท่านั้นที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการดื่มที่บ้าน และดื่มที่ร้าน ตามลำดับ แต่นักดื่มหนักถึงร้อยละ 14.81 และ 6.69 เสียค่าใช้จ่ายเกินเดือนละ 2,000 บาท นักดื่มหนักประจํามีแนวโน้มที่จะเสียค่าใช้จ่ายในการดื่มในระดับสูงชันมากกว่านักดื่มหนักเป็นครั้งคราว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ค่าใช้จ่ายในการดื่มที่บ้าน โดยจะเห็นว่า สัดส่วนของนักดื่มหนักประจําเพิ่มสูงขึ้น ตามระดับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจน นักดื่มหนักเป็นประจํามากกว่าร้อยละ 60 จะเสียค่าใช้จ่าย ในการดื่มที่บ้านมากกว่า 1,000 บาทต่อเดือน

สรุปสถิติที่สำคัญ พ.ศ. 2564

- ประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไปจำนวน 15,966,498 คน เป็นนักดื่มปัจจุบัน (current drinker) หรือ ผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา หรือคิดเป็นอัตราความชุกร้อยละ 28.00 ของประชากรวัยผู้ใหญ่ ในขณะที่ประชากรจำนวน 32,474,675 คน ไม่เคยดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เลยในชีวิต หรือคิดเป็นร้อยละ 56.95 และประชากรที่เหลือจำนวน 8,580,669 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.05 เป็นผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว (เป็นผู้เคยดื่มแต่ไม่ได้ดื่มในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา)
- ประชากรชายร้อยละ 46.44 เป็นนักดื่มปัจจุบัน และประชากรหญิงร้อยละ 10.83 เท่านั้น ที่เป็นนักดื่มปัจจุบัน นักดื่มเพศหญิงร้อยละ 80.39 เป็นนักดื่มเป็นครั้งคราว โดยนักดื่มปัจจุบัน เพศหญิงร้อยละ 27.19 ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพียง 1-3 วันต่อปี ต่างจากนักดื่มเพศชาย ซึ่งมีเพียงร้อยละ 10.09 เท่านั้นที่ดื่ม 1-3 วันต่อปี นักดื่มเพศหญิงที่ดื่มทุกวันมีอยู่เพียงร้อยละ 4.44 แต่นักดื่มเพศชายที่ดื่มทุกวันมีสูงถึงร้อยละ 12.66
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราความชุกของนักดื่มปัจจุบันสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.03 รองลงมา คือ ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.14 ความชุกของนักดื่มปัจจุบันของภาคเหนือ กรุงเทพมหานคร และภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 19.64, 13.06 และ 7.85 ตามลำดับ

- นักดื่มประจำ (ดื่มมากกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์) เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 91.03) เป็นนักดื่มเพศชาย ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยทำงานตอนต้นอายุ 25-44 ปี (ร้อยละ 42.97 ของนักดื่มปัจจุบันทั้งหมด) โดยเป็นกลุ่มผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าน้อยที่สุด (ร้อยละ 8.56 ของนักดื่มปัจจุบันทั้งหมด) และมาจากภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวมได้ประมาณร้อยละ 60.64
- นักดื่มปัจจุบันนิยมบริโภคเบียร์มากที่สุด (ร้อยละ 55.95) รองลงมาคือ สุราขาว/สุรากลั่นชุมชน (ร้อยละ 24.59) สุราสี/สุราแดง (ร้อยละ 15.68)
- นักดื่มปัจจุบันบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมทุกชนิดเท่ากับ 45.2 ลิตรต่อคนต่อปี หรือคิดเป็นเอธานอลบริสุทธิ์เท่ากับ 5.2 ลิตรต่อคนต่อปี และโดยเฉลี่ยประชากรไทยบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมทุกชนิดเท่ากับ 12.7 ลิตรต่อคนต่อปี หรือคิดเป็นเอธานอลบริสุทธิ์เท่ากับ 1.5 ลิตรต่อคนต่อปี
- ประชากรไทยบริโภคเบียร์โดยเฉลี่ย 9.09 ลิตรต่อคนต่อปี ซึ่งคิดเป็นแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ได้ 0.36 ลิตรต่อคนต่อปี และบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทสุรารวมทุกชนิดโดยเฉลี่ย 3.45 ลิตรต่อคนต่อปี ซึ่งคิดเป็นแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ได้สูงถึง 1.09 ลิตรต่อคนต่อปี
- ร้านขายของชำเป็นจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นิยมที่สุด (ร้อยละ 78.18) รองลงมาคือ ร้านสะดวกซื้อ (ร้อยละ 11.65) และร้านขายส่งเหล้า (ร้อยละ 0.87) ตามลำดับ และสถานที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นิยมที่สุดคือบ้านของตนเอง (ร้อยละ 86.84) รองลงมาคือบ้านคนอื่น (ร้อยละ 33.52) ในงานเลี้ยง (ร้อยละ 59.39)
- นักดื่มปัจจุบันมีค่าใช้จ่ายในการดื่มเฉลี่ยต่อคน คือ 1,677.23 บาทต่อเดือน โดยแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายจากการดื่มที่บ้าน 1,119.25 บาท และจากการดื่มที่ร้าน 557.98 บาท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักดื่มเพศชายจะสูงกว่าของนักดื่มเพศหญิง นั่นคือ 1,876.42 บาทต่อเดือน เทียบกับ 802.36 บาทต่อเดือน
- ประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไปเป็นนักดื่มหนัก (heavy or binge drinker) หรือผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า 5 หน่วยดื่มมาตรฐานในช่วงเวลาการดื่มหนึ่งครั้งในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมามีจำนวน 5,731,304 คน หรือคิดเป็นอัตราความชุกร้อยละ 10.05 ของประชากรวัยผู้ใหญ่ ในจำนวนนี้เป็นนักดื่มหนักเป็นประจำ 1,370,743 คน หรือเท่ากับอัตราความชุกร้อยละ 2.46 ของประชากรวัยผู้ใหญ่ และเป็นนักดื่มหนักเป็นครั้งคราว 4,360,561 คน หรือเท่ากับอัตราความชุกร้อยละ 7.65 ของประชากรวัยผู้ใหญ่

- นักดื่มเพศหญิงร้อยละ 78.71 ไม่เคยดื่มหนักเลยในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ส่วนนักดื่มเพศชาย มีเพียง ร้อยละ 60.00 เท่านั้นที่ไม่เคยดื่มหนัก
- นักดื่มปัจจุบันมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นผู้ไม่เคยดื่มหนักในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 27.57 เป็นผู้ดื่มหนักเป็นครั้งคราว และร้อยละ 8.67 เป็นผู้ดื่มหนักประจำ ผู้ดื่มหนักประจำมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการดื่มมากกว่านักดื่มปัจจุบันที่ไม่เคยดื่มหนักประมาณ 3 เท่า (คือ 3,722.19 บาทต่อเดือน หรือ 44,666.28 บาทต่อปี เทียบกับ 1,415.82 บาทต่อเดือน หรือ 16,989.84 บาทต่อปี) โดยผู้ดื่มหนักประจำมีค่าใช้จ่ายในการซื้อมาดื่มที่บ้านสูงกว่าการดื่มที่ร้าน นั่นคือ 2,466.68 บาทต่อเดือน และ 1,255.51 บาทต่อเดือน ตามลำดับ

บทที่ 3 : นักดื่มเยาวชนและนักดื่มหน้าใหม่ พ.ศ. 2564

เนื้อหาในบทนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความชุก พฤติกรรมการดื่ม ปริมาณการดื่ม ค่าใช้จ่ายในการดื่ม และบริบทของการดื่มสุราของกลุ่มที่เรียกว่านักดื่มหน้าใหม่ โดยนิยามของ “นักดื่มหน้าใหม่” หมายถึง

(1) **กลุ่มประชากรวัยเยาวชน** (อายุ 15-24 ปี) ซึ่งส่วนหนึ่งมีอายุยังไม่ถึงเกณฑ์ตามกฎหมาย (Underage drinkers) ที่ผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะจำหน่ายเครื่องดื่มฯ ให้ได้ (อายุ 15-19 ปี) และอีกส่วนหนึ่งอายุครบตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด (อายุ 20-24 ปี - young drinkers)

(2) **กลุ่มประชากรที่เพิ่งดื่มเป็นครั้งแรก (First-time drinkers)** ซึ่งในที่นี้หมายถึง กลุ่มประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่มครั้งแรกในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา โดยเกณฑ์ 3 ปีนี้สะท้อนถึงรอบ “การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร” ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ดำเนินการทุก 3 ปี โดยมีครั้งก่อนหน้านี้นี้เมื่อ พ.ศ. 2554, พ.ศ. 2557, พ.ศ. 2560 และครั้งล่าสุดเมื่อ พ.ศ. 2564 ได้เปลี่ยนชื่อโครงการเป็น “การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร”

การนำเสนอข้อมูลในบทนี้จะแสดงสถิติที่สำคัญของ พ.ศ. 2554, พ.ศ. 2557, พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2564 ในหน้าแรกของแต่ละส่วนก่อน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเปรียบเทียบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระยะสิบปีที่ผ่านมา แล้วจึงนำเสนอเนื้อหาหลัก

วิธีการคัดเลือก “นักดื่มหน้าใหม่”

“นักดื่มหน้าใหม่” ในบทนี้มีด้วยกัน 2 นิยาม

นิยามแรก คือ กลุ่มประชากรวัยเยาวชน (อายุ 15-24 ปี)

นิยามที่สอง คือ กลุ่มประชากรที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา การคัดเลือกกลุ่มประชากรดังกล่าวใช้การเปรียบเทียบระหว่างอายุของผู้ดื่มในปัจจุบันกับอายุที่เริ่มดื่มสุราเป็นครั้งแรก ดังนั้น “นักดื่มหน้าใหม่” ภายใต้นิยามนี้จึงเป็น นักดื่มปัจจุบันที่อายุปัจจุบันมากกว่าอายุเริ่มดื่มไม่เกิน 3 ปี หากอายุปัจจุบันมากกว่าอายุเริ่มดื่มมากกว่า 3 ปี จะถือว่าไม่ใช่ นักดื่มหน้าใหม่

นักดื่มเยาวชน

ตารางที่ 3A นักดื่มเยาวชน พ.ศ. 2554, 2557, 2560 และ 2564

	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ.2564*
เยาวชนที่ดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมา (จำนวนคน)	2,367,578	2,428,286	2,282,523	1,917,610
: อัตราความชุก (ร้อยละของเยาวชนอายุ 15-24 ปี)	23.39	25.20	23.91	20.93
นักดื่มเยาวชนที่ดื่มเป็นประจำ (จำนวนคน)	914,945	703,885	684,598	586,448
: อัตราความชุก (ร้อยละของเยาวชนอายุ 15-24 ปี)	9.04	7.30	7.17	6.40
นักดื่มเยาวชนที่ดื่มเป็นครั้งคราว (จำนวนคน)	1,452,633	1,724,400	1,597,925	1,331,161
: อัตราความชุก (ร้อยละของเยาวชนอายุ 15-24 ปี)	14.35	17.89	16.74	14.53
นักดื่มเยาวชนที่ดื่มหนัก (จำนวนคน)	309,612	1,122,797	1,005,462	702,327
: อัตราความชุก (ร้อยละของเยาวชนอายุ 15-24 ปี)	3.06	11.65	10.53	7.66

*ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนประชากรเยาวชนทั้งหมดในแต่ละปี

“อัตราความชุกของนักดื่มปัจจุบัน นักดื่มประจำ และนักดื่มหนักในประชากรเยาวชน ลดลงมาเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554”

3.1 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักดื่มเยาวชน พ.ศ. 2564

ตารางที่ 3.1 จำนวนและความชุกของนักดื่มปัจจุบันในประชากรทั้งหมดที่เป็นเยาวชน (อายุ 15-24 ปี) จำแนกตามเพศ

ประเภทนักดื่ม	รวม		เยาวชนหญิง		เยาวชนชาย	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	6,771,835	73.90	3,901,371	86.34	2,870,464	61.79
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	474,183	5.17	203,642	4.51	270,541	5.82
นักดื่มปัจจุบัน	1,917,610	20.93	413,381	9.15	1,504,229	32.38
นักดื่มเป็นครั้งคราว	1,331,161	14.53	375,527	8.31	955,634	20.57
นักดื่มประจำ	586,448	6.40	37,854	0.84	548,595	11.81
นักดื่มหนัก	702,327	7.66	92,629	2.05	609,698	13.13
นักดื่มหนักเป็นครั้งคราว	570,507	6.23	83,932	1.86	486,575	10.47
นักดื่มหนักประจำ	131,820	1.44	8,698	0.19	123,122	2.65

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนประชากรที่เป็นเยาวชนเท่านั้น (n=18,854 คน) ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

“ในปี พ.ศ. 2564 เยาวชนไทยเกือบ 2 ล้านคนเป็นนักดื่มหน้าใหม่”

ตารางที่ 3.1 แสดงความชุกของพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน (อายุ 15-24 ปี) หรือกลุ่ม “นักดื่มหน้าใหม่” จะเห็นว่า เยาวชนร้อยละ 73.9 เป็นผู้ที่ยังไม่เคยดื่มสุราเลย และมีเยาวชน 1,917,610 คน หรือประมาณ 1 ใน 5 ของเยาวชนทั้งหมด (ร้อยละ 20.93) ดื่มสุราในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา เมื่อจำแนกเยาวชนตามเพศ พบว่า เยาวชนหญิงเพียงร้อยละ

9.15 เท่านั้นที่เป็นนักดื่มปัจจุบัน ในขณะที่เยาวชนชายร้อยละ 32.38 เป็นนักดื่มปัจจุบัน โดยเยาวชนหญิงที่เป็นนักดื่มปัจจุบันเกือบทั้งหมดเป็นนักดื่มเป็นครั้งคราว คิดเป็นอัตราความชุกร้อยละ 8.31 ในประชากรเยาวชนหญิงทั่วประเทศ ซึ่งต่างจากเยาวชนชายที่มีสัดส่วนของนักดื่มประจำอยู่ประมาณ 1 ใน 3 คนของนักดื่มปัจจุบันที่เป็นเยาวชนชายทั้งหมด

นอกจากนั้น ยังพบว่า มีเยาวชนเป็นนักดื่มหนักใน 12 เดือนที่ผ่านมาอยู่ถึง 702,327 คน หรือคิดเป็นความชุกเท่ากับร้อยละ 7.66 ของเยาวชนไทยอายุ 15-24 ปีทั่วประเทศ ซึ่งในจำนวนนี้เยาวชน 131,820 คน จัดเป็นนักดื่มหนักเป็นประจำ (คิดเป็นอัตราความชุกร้อยละ 1.44 ของเยาวชนทั้งประเทศ) และอีก 570,507 คน เป็นนักดื่มหนักเป็นครั้งคราว (คิดเป็นอัตราความชุกร้อยละ 6.23 ของเยาวชนทั้งประเทศ) และเช่นเดียวกับการเป็นนักดื่มปัจจุบัน เยาวชนชายมีอัตราความชุกของการเป็นนักดื่มหนักสูงกว่าเยาวชนหญิงอย่างชัดเจน (ร้อยละ 13.13 และร้อยละ 2.05)

ตารางที่ 3.2 สัดส่วนของนักดื่มปัจจุบันที่เป็นเยาวชน (อายุ 15-24 ปี) จำแนกตามความถี่ในการดื่มและเพศ (ร้อยละ)

ความถี่ในการดื่มของนักดื่มปัจจุบัน	นักดื่มเยาวชน		
	รวม	หญิง	ชาย
จำนวนนักดื่มปัจจุบันเยาวชน (คน)	1,917,610	413,381	1,504,229
ดื่มทุกวัน (7 วัน/สัปดาห์)	3.30	0.50	4.07
ดื่มเกือบทุกวัน (5-6 วัน/สัปดาห์)	1.86	0.60	2.20
ดื่มวันเว้นวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)	8.51	1.69	10.39
ดื่มทุกสัปดาห์ (1-2 วัน/สัปดาห์)	16.91	6.36	19.81
ดื่มเป็นครั้งคราว (1-3 วัน/เดือน)	30.33	26.33	31.43
ดื่มเป็นครั้งคราว (8-11 วัน/ปี)	14.28	23.76	11.67
ดื่มเป็นครั้งคราว (4-7 วัน/ปี)	8.29	13.24	6.93
ดื่มเป็นครั้งคราว (1-3 วัน/ปี)	16.51	27.51	13.49
รวม	100.00	100.00	100.00

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันที่เป็นเยาวชนเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 3.2 แจกแจงความถี่ในการดื่มของนักดื่มปัจจุบันที่เป็นเยาวชน (อายุ 15-24 ปี) โดยตัวเลขที่แสดงเป็นสัดส่วนร้อยละภายในแต่ละเพศของนักดื่มปัจจุบันเยาวชน พบว่า นักดื่มเยาวชนชายมีสัดส่วนของผู้ดื่มเป็นประจำ (ดื่มอย่างน้อยหนึ่งวันต่อสัปดาห์) สูงกว่านักดื่มเยาวชนหญิง คิดเป็นร้อยละ 36.47 เทียบกับ 9.15 โดยนักดื่มเยาวชนชายร้อยละ 4.07 ดื่มทุกวัน (7 วันต่อสัปดาห์) ในขณะที่นักดื่มเยาวชนหญิงมีเพียงร้อยละ 0.50 เท่านั้นที่ดื่มทุกวัน นักดื่มเยาวชนหญิงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90.84) จะดื่มเป็นครั้งคราว (ดื่มน้อยกว่า 1-2 วันต่อสัปดาห์) เท่านั้น

ตารางที่ 3.3 สัดส่วนของนักดื่มหนักที่เป็นเยาวชน (อายุ 15-24 ปี) จำแนกตามความถี่ในการดื่มและเพศ (ร้อยละ)

ความถี่ในการดื่มหนัก	นักดื่มเยาวชน		
	รวม	หญิง	ชาย
จำนวนนักดื่มปัจจุบันเยาวชน (คน)	1,917,610	413,381	1,504,229
ไม่เคยดื่มหนัก	62.81	77.13	58.90
ดื่มหนักทุกวัน (7 วัน/สัปดาห์)	0.41	0.02	0.51
ดื่มหนักเกือบทุกวัน (5-6 วัน/สัปดาห์)	0.43	0.12	0.52
ดื่มหนักวันเว้นวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)	2.24	0.21	2.80
ดื่มหนักทุกสัปดาห์ (1-2 วัน/สัปดาห์)	3.89	1.79	4.47
ดื่มหนักเป็นครั้งคราว (1-3 วัน/เดือน)	8.06	4.57	9.02
ดื่มหนักเป็นครั้งคราว (8-11 วัน/ปี)	5.20	4.41	5.42
ดื่มหนักเป็นครั้งคราว (4-7 วัน/ปี)	3.56	1.89	4.02
ดื่มหนักเป็นครั้งคราว (1-3 วัน/ปี)	13.39	9.86	14.35
รวม	100.00	100.00	100.00

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันที่เป็นเยาวชนเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 3.3 แจกแจงความถี่ในการดื่มหนักของนักดื่มเยาวชน โดยตัวเลขที่แสดงเป็นสัดส่วนร้อยละภายในแต่ละเพศของนักดื่มปัจจุบันเยาวชน พบว่า นักดื่มเยาวชนหญิงร้อยละ 77.13 เป็นผู้ไม่เคยดื่มหนัก และนักดื่มเยาวชนชายร้อยละ 58.90 ไม่เคยดื่มหนัก นักดื่มเยาวชนชายมีสัดส่วนของผู้ดื่มหนักเป็นประจำ (ดื่มอย่างน้อยหนึ่งวันต่อสัปดาห์) สูงกว่านักดื่มเยาวชนหญิง โดยกว่าร้อยละ 8.30 ของนักดื่มเยาวชนชาย ดื่มหนักอย่างน้อย 1 วันต่อสัปดาห์ (มาจากร้อยละ 0.51 + 0.52 + 2.80 + 4.47) ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 2.14 ของนักดื่มเยาวชนหญิงเท่านั้นที่ดื่มหนักทุกสัปดาห์ (มาจากร้อยละ 0.02 + 0.12 + 0.21 + 1.79)

ตารางที่ 3.4 ค่าใช้จ่ายในการดื่มสุราเฉลี่ยของนักดื่มเยาวชน จำแนกตามสถานที่ดื่ม (บาท)

ประเภทนักดื่มเยาวชน	ดื่มที่บ้าน	ดื่มที่ร้าน	ค่าใช้จ่ายรวม
รวม	574.33	513.06	1,087.39
จำแนกตามเพศ			
หญิง	295.50	412.17	707.67
ชาย	643.78	545.45	1189.23
จำแนกตามการปกครอง			
ในเขตเทศบาล	514.27	529.21	1043.48
นอกเขตเทศบาล	617.40	495.16	1112.56
จำแนกตามภูมิภาค			
กทม.	362.18	304.94	667.12
กลาง (ไม่รวม กทม.)	739.77	522.28	1262.05
เหนือ	461.56	654.50	1116.06
ตะวันออกเฉียงเหนือ	599.04	451.85	1050.89
ใต้	410.93	678.89	1089.82

หมายเหตุ: ข้อมูลในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันที่เป็นเยาวชนเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 3.4 แสดงค่าใช้จ่ายในการดื่มสุราเฉลี่ยต่อเดือนของนักดื่มเยาวชน พบว่า โดยเฉลี่ย นักดื่มเยาวชน เสียค่าใช้จ่ายไปกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประมาณเดือนละ 1,087 บาท ซึ่งคิดมาจาก ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดื่มที่ร้าน 513.06 บาท และการดื่มที่บ้าน 574.33 บาท นอกจากนี้ ยังพบว่า นักดื่มเยาวชนชายมีค่าใช้จ่ายสูงกว่านักดื่มเยาวชนหญิงอยู่เฉลี่ยประมาณ 481.56 บาทต่อเดือน นักดื่มเยาวชนในเขตเทศบาลมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าเยาวชนนอกเขตเทศบาลเล็กน้อย และนักดื่มเยาวชนในภาคกลาง (ไม่รวม กทม.) เสียค่าใช้จ่ายในการดื่มสุราสูงกว่าเยาวชนในภูมิภาคอื่น ๆ ทั้งหมด

ตารางที่ 3.5 ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละประเภทเฉลี่ยต่อหัวเยาวชนต่อปี (ลิตร)

ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อหัวเยาวชนต่อปี (ลิตร)			ปริมาณเอทานอลบริสุทธิ์ต่อหัวเยาวชนต่อปี (ลิตร)		
	รวม	หญิง	ชาย	รวม	หญิง	ชาย
เบียร์	5.12	1.22	8.92	0.20	0.05	0.35
รวมสุราทุกประเภท	1.48	0.22	2.70	0.47	0.07	0.85
สุราขาว / สุรากลั่นขมขุ่น	0.59	0.01	1.16	0.19	0.00	0.37
สุราสี / สุราแดง	0.89	0.22	1.54	0.28	0.07	0.49
ยาดองเหล้า / สุราจีน / วอดก้า / อื่น ๆ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ไวน์องุ่น / แชมเปญ / ไวน์ผลไม้	0.01	0.01	0.00	0.00	0.01	0.00
ไวน์คูลเลอร์ / สุราผสมน้ำผลไม้ / เหล้าปั่น	0.04	0.06	0.03	0.00	0.00	0.00
สุราแช่พื้นบ้าน (สาโท อุ กระแช่ ฯลฯ)	0.02	0.00	0.03	0.00	0.00	0.00
รวม	6.67	1.51	11.68	0.67	0.12	1.21

หมายเหตุ: ข้อมูลในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนประชากรอายุ 15-24 ปีทั้งหมด (รวมทั้งเยาวชนที่ดื่มในปัจจุบันและเยาวชนที่ไม่ดื่ม)

“ในปี พ.ศ. 2564
เยาวชนไทยดื่ม
สุราเฉลี่ย 5.12
ลิตรต่อคนต่อปี”

ตารางที่ 3.5 แสดงปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละประเภทเฉลี่ยต่อหัวเยาวชนต่อปี (annual per capita consumption) ซึ่งใช้จำนวนประชากรเยาวชนไทยอายุ 15-24 ปีทั้งหมดเป็นตัวหาร โดยในจำนวนนี้มีทั้งเยาวชนที่ดื่มในปัจจุบัน และเยาวชนที่ไม่ดื่ม ปริมาณเฉลี่ยต่อหัวเยาวชนต่อปีนี้มีรูปแบบที่คล้ายคลึงกับการบริโภคของประชากรทั้งหมด กล่าวคือ เยาวชนทั้งชายและหญิงนิยมบริโภค “เบียร์” มากที่สุด คิดเป็นปริมาณเฉลี่ย 5.12

ลิตรต่อคนต่อปี ซึ่งเทียบเท่ากับเบียร์ประมาณ 6.83 ขวดใหญ่ โดยเยาวชนชายดื่มเบียร์เฉลี่ย 8.92 ลิตรต่อคนต่อปี ส่วนเยาวชนหญิงดื่มเบียร์ในปริมาณน้อยกว่า เพียง 1.22 ลิตรต่อคนต่อปี ทั้งนี้ สัดส่วนการบริโภคเบียร์เฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 76.76 ของปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เยาวชนบริโภคทั้งหมด

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เยาวชนนิยมบริโภครองลงมาคือ “สุรา” เยาวชนชายดื่มสุราสี/สุราแดงเฉลี่ย 0.89 ลิตรต่อคนต่อปี และสุราขาว/สุรากลั่นชุมชนเฉลี่ย 0.59 ลิตรต่อคนต่อปี ส่วนเยาวชนหญิงดื่มสุราสี/สุราแดงเฉลี่ย 0.22 ลิตรต่อคนต่อปี นอกจากนี้ยังพบว่า เครื่องดื่มประเภทไวน์ (ไวน์องุ่น/แชมเปญ/ไวน์ผลไม้) และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผสม (ไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น) เป็นที่นิยมในหมู่เยาวชนหญิงมากกว่าเยาวชนชาย

เมื่อวัดเป็นปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์แล้ว พบว่า ประชากรเยาวชนโดยรวมบริโภคเอธานอลบริสุทธิ์ทั้งสิ้น 0.67 ลิตรต่อคนต่อปี หรือคิดเป็นปริมาณที่ดื่มเฉลี่ยต่อวันต่อคนโดยน้ำหนักจะได้เท่ากับ $(0.67 \times 1000 \times 0.793) / 365 = 1.46$ กรัม (ประมาณ 0.70 หน่วยดื่มมาตรฐาน) โดยเยาวชนหญิงบริโภคเฉลี่ย 0.12 ลิตรต่อคนต่อปี และเยาวชนชายบริโภคเฉลี่ย 1.21 ลิตรต่อคนต่อปี ทั้งนี้ ปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์ส่วนใหญ่มาจากการบริโภคสุรามากกว่าเบียร์ เนื่องจากสุรามีปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์ (ดีกรี) สูงกว่าเบียร์อยู่หลายเท่า

3.2 ประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่ม พ.ศ. 2564

นอกจากเยาวชนที่เพิ่งเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกในชีวิต ซึ่งเรียกว่า กลุ่มประชากร “เยาวชนนักดื่มหน้าใหม่” กลุ่มหนึ่งแล้ว ยังมีอีกกลุ่มหนึ่งที่รายงานนี้ให้นิยามว่าเป็น “นักดื่มหน้าใหม่” (“new drinkers”) เช่นกันคือ ประชากรที่รายงานตนเองว่า เพิ่งเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกในชีวิตในช่วงเวลาไม่เกิน 3 ปี ก่อนการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 กล่าวคือ เป็นผู้ที่มียุที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกน้อยกว่าอายุปัจจุบัน ณ เวลาที่ถูกสำรวจไม่เกิน 3 ปี

ตารางที่ 3B นักดื่มหน้าใหม่ พ.ศ. 2554, 2557, 2560 และ 2564

	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564
นักดื่มหน้าใหม่ที่เพิ่งเริ่มดื่มสุราครั้งแรก ใน 3 ปีที่ผ่านมา (จำนวนคน)	1,772,751	1,949,852	1,665,377	2,638,610
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป)	3.36	3.56	2.98	4.63
นักดื่มหน้าใหม่เพศหญิง (จำนวนคน)	452,576	679,718	511,197	670,934
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป)	1.67	2.40	1.77	2.27
นักดื่มหน้าใหม่เพศชาย (จำนวนคน)	1,320,175	1,270,134	1,154,179	1,967,677
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรชายอายุ 15 ปีขึ้นไป)	5.15	4.79	4.27	7.16
นักดื่มหน้าใหม่เยาวชนอายุ 15-24 ปี (จำนวนคน)	1,419,953	1,559,709	1,439,978	1,275,245
: อัตราความชุก (ร้อยละของเยาวชนอายุ 15-24 ปี)	2.69	2.84	2.57	2.24
นักดื่มหน้าใหม่เยาวชนหญิงอายุ 15-24 ปี (จำนวนคน)	272,431	427,308	377,060	343,229
: อัตราความชุก (ร้อยละของเยาวชนหญิงอายุ 15-24 ปี)	1.00	1.51	1.30	1.16
นักดื่มหน้าใหม่เยาวชนชายอายุ 15-24 ปี (จำนวนคน)	1,147,522	1,132,401	1,062,917	932,016
: อัตราความชุก (ร้อยละของเยาวชนชายอายุ 15-24 ปี)	4.48	4.27	3.93	3.39

หมายเหตุ: นักดื่มหน้าใหม่ในตารางนี้ หมายถึง ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่เพิ่งเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกในชีวิต ภายในเวลาไม่เกิน 3 ปีก่อนการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุรา หรือการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร

ตารางที่ 3.6 จำนวนและความชุก (ร้อยละ) ของนักดื่มที่เพิ่งเริ่มดื่มสุราเป็นครั้งแรกในชีวิต จำแนกตามช่วงอายุในปัจจุบัน

ช่วงอายุปัจจุบัน	จำนวนนักดื่มปัจจุบันทั้งหมด (คน)	จำนวนประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่ม(คน)	ความชุกของนักดื่มหน้าใหม่ในประชากรช่วงอายุนั้น (ร้อยละ)	สัดส่วนของนักดื่มหน้าใหม่ตามช่วงอายุปัจจุบัน (ร้อยละ)
อายุ 15-19 ปี	387,986	425,400*	9.84	30.79
อายุ 20-24 ปี	1,529,624	736,624	15.22	53.32
อายุ 25-44 ปี	7,066,103	182,106	0.94	13.18
อายุ 45-59 ปี	5,019,512	527,813	0.18	2.01
อายุ 60 ปีขึ้นไป	1,963,274	9,507	0.07	0.69
รวม	15,966,498	1,381,449	2.42	100.00

- หมายเหตุ 1: *จำนวนประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่มมากกว่านักดื่มปัจจุบันเนื่องจาก มีนักดื่มที่เคยลองดื่มภายใน 3 ปีก่อนการสำรวจ แต่ปัจจุบันหยุดดื่มแล้ว ไม่ได้มีพฤติกรรมกรดดื่มอย่างต่อเนื่อง
- หมายเหตุ 2: ค่าความชุกในตารางคำนวณจากจำนวนประชากรทั้งหมดในช่วงอายุนั้น (ทั้งนักดื่มปัจจุบันและไม่เคยดื่ม) ส่วนของค่าสัดส่วนคำนวณจากจำนวนนักดื่มหน้าใหม่ทั้งหมด

“ในปี พ.ศ. 2564 ประชากรผู้ใหญ่เกือบ 1.4 ล้านคน เพิ่งเริ่มดื่มสุราเป็นครั้งแรกในสามปีที่ผ่านมา”

ตารางที่ 3.6 แสดงจำนวนของนักดื่มหน้าใหม่หรือประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกในชีวิตภายใน 3 ปีก่อนการสำรวจในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 1,381,449 คน คิดเป็นความชุกร้อยละ 2.42 ของประชากรทั่วไป โดยสามารถแบ่งได้เป็นนักดื่มหน้าใหม่ที่มีอายุปัจจุบันในช่วง 15-19 ปี ซึ่งเป็นอายุก่อนเกณฑ์ที่จะซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตามกฎหมายจำนวน 425,400 คน คิดเป็นความชุกร้อยละ 9.84 ของประชากรทั่วไปในช่วงอายุนั้น นักดื่มหน้าใหม่ที่มีอายุปัจจุบันในช่วง 20-24 ปี จำนวน 736,624 คน หรือร้อยละ 15.22 ของประชากรทั่วไปในช่วงอายุนั้น และนักดื่มหน้าใหม่ที่เหลือ

อีกประมาณ 219,425 คนมีอายุ 25 ปีขึ้นไป ซึ่งคิดเป็นความชุกเท่ากับร้อยละ 1.19 ในประชากรอายุ 25 ปีขึ้นไป

หากพิจารณาเป็นสัดส่วนของนักดื่มหน้าใหม่ตามช่วงอายุของนักดื่มปัจจุบัน พบว่า นักดื่มหน้าใหม่อยู่ในช่วงอายุปัจจุบัน 20-24 ปีสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.32 ของนักดื่มหน้าใหม่ทั้งหมด รองลงมา คือ ช่วงอายุปัจจุบัน 15-19 ปี ร้อยละ 30.79 และช่วงอายุปัจจุบัน 25-44 ปี ร้อยละ 13.18 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.7 สัดส่วนของประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามพฤติกรรมการดื่ม และเพศ (ร้อยละ)

ประเภทประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่ม	รวม	หญิง	ชาย
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	19.07	28.16	15.19
นักดื่มปัจจุบัน	80.93	71.84	84.81
นักดื่มเป็นครั้งคราว	59.72	64.35	57.73
นักดื่มประจำ	21.21	7.50	27.08
จำนวนนักดื่มหน้าใหม่ (คน)*	1,381,449	413,641	967,808

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนประชากรที่เริ่มดื่มเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 3.7 ในจำนวนผู้ที่เพิ่งเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกภายในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 19.07 เลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วในปัจจุบัน เมื่อจำแนกตามเพศแล้ว พบว่า เพศหญิงมีสัดส่วนประชากรนักดื่มหน้าใหม่ที่ปัจจุบันเลิกดื่มแล้วอยู่ร้อยละ 28.16 ซึ่งมากกว่าเพศชายเกือบสองเท่า (ในเพศชายคิดเป็นร้อยละ 15.19 เท่านั้น) นอกจากนั้นแล้ว นักดื่มหน้าใหม่เพศหญิงส่วนใหญ่ดื่มเป็นครั้งคราว ในขณะที่นักดื่มหน้าใหม่เพศชายประมาณหนึ่งในสี่คนดื่มเป็นประจำ

ตารางที่ 3.8 ความถี่ในการดื่มของนักดื่มปัจจุบันของประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่ม จำแนกตามเพศ (ร้อยละ)

ความถี่ในการดื่มของนักดื่มปัจจุบัน	รวม	หญิง	ชาย
ดื่มทุกวัน (7 วัน/สัปดาห์)	2.55	1.82	2.81
ดื่มเกือบทุกวัน (5-6 วัน/สัปดาห์)	1.36	0.85	1.55
ดื่มวันเว้นวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)	7.57	2.02	9.58
ดื่มทุกสัปดาห์ (1-2 วัน/สัปดาห์)	14.74	5.75	17.99
ดื่มเป็นครั้งคราว (1-3 วัน/เดือน)	28.28	23.81	29.90
ดื่มเป็นครั้งคราว (8-11 วัน/ปี)	16.08	22.53	13.74
ดื่มเป็นครั้งคราว (4-7 วัน/ปี)	8.99	13.12	7.50
ดื่มเป็นครั้งคราว (1-3 วัน/ปี)	20.43	30.10	16.93
รวม จำนวนนักดื่มปัจจุบันที่เพิ่งเริ่มดื่ม (คน)	1,118,002	297,178	820,824

**“ในปี พ.ศ. 2564
นักดื่มหน้าใหม่
ร้อยละ 28.28
ดื่ม 1-3 วัน
ต่อเดือน”**

ตารางที่ 3.8 แยกแยะความถี่ในการดื่มของนักดื่มปัจจุบันที่เพิ่งเริ่มดื่ม ในภาพรวม พบว่า นักดื่มหน้าใหม่ร้อยละ 28.28 ดื่มเป็นครั้งคราว 1-3 วันต่อเดือน เป็นสัดส่วนสูงที่สุด แบ่งเป็นนักดื่มหน้าใหม่ชาย ร้อยละ 29.90 ของนักดื่มปัจจุบันที่เพิ่งเริ่มดื่ม และนักดื่มหน้าใหม่หญิง ร้อยละ 23.81 ของนักดื่มปัจจุบันที่เพิ่งเริ่มดื่ม และนักดื่มหน้าใหม่ที่ดื่มทุกวัน (7 วันต่อสัปดาห์) พบร้อยละ 2.55 ของนักดื่มปัจจุบันที่เพิ่งเริ่มดื่มทั้งหมด โดยนักดื่มหน้าใหม่ชายดื่มเป็นประจำทุกวัน สูงกว่านักดื่มหน้าใหม่หญิง (คิดเป็นร้อยละ 2.81 เทียบกับร้อยละ 1.82)

ตารางที่ 3.9 ความถี่ในการดื่มหนักของประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่ม จำแนกตามเพศ (ร้อยละ)

ความถี่ในการดื่มหนัก	รวม	หญิง	ชาย
ไม่เคยดื่มหนัก	67.81	80.11	63.31
ดื่มหนักทุกวัน (7 วัน/สัปดาห์)	0.39	0.31	0.42
ดื่มหนักเกือบทุกวัน (5-6 วัน/สัปดาห์)	0.03	0.00	0.04
ดื่มหนักวันเว้นวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)	2.37	0.22	3.16
ดื่มหนักทุกสัปดาห์ (1-2 วัน/สัปดาห์)	3.69	1.11	4.63
ดื่มหนักเป็นครั้งคราว (1-3 วัน/เดือน)	6.52	2.68	7.93
ดื่มหนักเป็นครั้งคราว (8-11 วัน/ปี)	5.24	4.56	5.49
ดื่มหนักเป็นครั้งคราว (4-7 วัน/ปี)	2.83	2.07	3.11
ดื่มหนักเป็นครั้งคราว (1-3 วัน/ปี)	11.12	8.95	11.91
รวม จำนวนนักดื่มหน้าใหม่ (คน)	1,107,908	296,425	811,483

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนประชากรที่เริ่มดื่มเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

“ในปี พ.ศ. 2564
นักดื่มหน้าใหม่
ร้อยละ 6.5
ดื่มหนักเป็นประจำ
ทุกสัปดาห์”

ตารางที่ 3.9 แจกแจงความถี่ในการดื่มหนักของประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่ม ในภาพรวม พบว่า นักดื่มหน้าใหม่ร้อยละ 63.31 ไม่เคยดื่มหนัก แต่นักดื่มหน้าใหม่ที่เคยดื่มหนักส่วนใหญ่จะดื่มหนักเพียงครั้งคราว โดยคิดเป็นร้อยละ 18.26 (มาจากร้อยละ 2.68 + 4.56 + 2.07 + 8.95) ของนักดื่มหน้าใหม่เพศหญิง และร้อยละ 28.44 (มาจากร้อยละ 7.93 + 5.49 + 3.11 + 11.91) ของนักดื่มหน้าใหม่เพศชาย อย่างไรก็ตาม ประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่มมีถึงร้อยละ 6.48 ที่ดื่มหนักอย่างน้อย 1 วันต่อสัปดาห์ (มาจากร้อยละ 0.39 + 0.03 + 2.37 + 3.69)

ตารางที่ 3.10 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่ม จำแนกตามเพศ (บาท)

สถานที่บริโภค	รวม	หญิง	ชาย
ดื่มที่บ้าน	520.61	344.62	579.25
ดื่มที่ร้าน	482.18	316.49	547.23
รวมค่าใช้จ่ายสำหรับการดื่ม	1,002.79	661.11	1,126.48

หมายเหตุ: ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนประชากรที่เริ่มดื่มเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 3.10 แสดงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของนักดื่มหน้าใหม่ พบว่า โดยเฉลี่ยนักดื่มหน้าใหม่เหล่านี้เสียค่าใช้จ่ายไปกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประมาณ 1,000 บาทต่อเดือน ซึ่งคิดมาจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดื่มที่บ้าน 520.61 บาท และการดื่มที่ร้าน 482.18 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่มนี้มีค่าน้อยกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักดื่มปัจจุบันทั้งหมดอยู่ประมาณ 674.44 บาท (เทียบกับค่าเฉลี่ย 1,677.23 บาท) เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า นักดื่มหน้าใหม่เพศชายมีค่าใช้จ่ายทั้งการดื่มที่บ้านและการดื่มที่ร้านสูงกว่านักดื่มหน้าใหม่เพศหญิงเฉลี่ยประมาณ 465.37 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 3.11 ปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละประเภทเฉลี่ยต่อหัวนักดื่มหน้าใหม่ต่อปี (ลิตร)

ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อหัวนักดื่มหน้าใหม่ต่อปี (ลิตร)			ปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์ต่อหัวนักดื่มหน้าใหม่ต่อปี (ลิตร)		
	รวม	หญิง	ชาย	รวม	หญิง	ชาย
เบียร์	21.29	9.42	25.59	0.84	0.37	1.01
รวมสุราทุกประเภท	6.22	3.03	7.35	1.96	0.96	2.32
สุราขาว / สุรากลั่นชุมชน	2.44	0.94	2.98	0.77	0.30	0.94
สุราสี / สุราแดง	3.74	2.07	4.35	1.18	0.65	1.37
ยาดองเหล้า / สุราจีน / วอดก้า / อื่น ๆ	0.02	0.02	0.02	0.01	0.01	0.01
ไวน์องุ่น / แชมเปญ / ไวน์ผลไม้	0.06	0.20	0.01	0.01	0.02	0
ไวน์คูลเลอร์ / สุราผสมน้ำผลไม้ / เหล้าปั่น	0.21	0.67	0.04	0	0.02	0
สุราแช่พื้นบ้าน (สาโท อุ กระแช่ ฯลฯ)	0.12	0	0.16	0.01	0	0.02
รวม	27.88	13.32	33.15	2.82	1.36	3.35

หมายเหตุ: ปริมาณในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่มเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 3.11 แสดงปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละประเภทที่ประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกภายในสามปีก่อนการสำรวจ พ.ศ. 2564 นี้ดื่มเฉลี่ยต่อคนในเวลาหนึ่งปี ตารางนี้จะแตกต่างจากตารางที่ 3.5 คือ ตารางนี้ใช้ฐานเป็นจำนวนนักดื่มหน้าใหม่ทุกกลุ่มอายุเท่านั้น ส่วนตารางที่ 3.5 ใช้ฐานเป็นจำนวนประชากรเยาวชนทั้งหมดซึ่งมีทั้งคนที่ดื่มและไม่ดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา

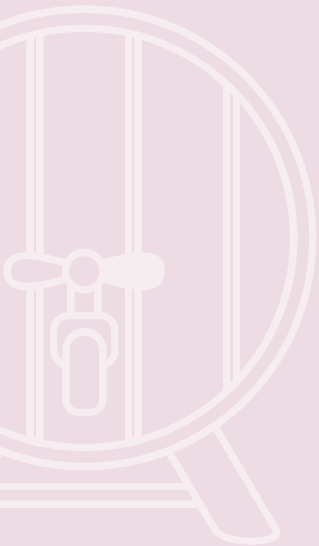
นักดื่มหน้าใหม่ทั้งชายและหญิงนิยมบริโภคเบียร์มากที่สุดคิดเป็นปริมาณเฉลี่ย 21.29 ลิตรต่อคนต่อปี หรือ 0.84 ลิตรของแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ โดยเป็นการดื่มของนักดื่มหน้าใหม่เพศชายเป็นส่วนใหญ่ สำหรับเครื่องดื่มที่ประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่มนิยมบริโภครองลงมาคือ สุรา นักดื่มหน้าใหม่ดื่มสุราสี/สุราแดงเฉลี่ย 3.74 ลิตรต่อคนต่อปี และสุราขาว/สุรากลั่นชุมชนเฉลี่ย 2.44 ลิตรต่อคนต่อปี นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า เครื่องดื่มประเภทไวน์ (ไวน์องุ่น/แชมเปญ/ไวน์ผลไม้) และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผสม (ไวน์คูลเลอร์/สุราผสมน้ำผลไม้/เหล้าปั่น) เป็นที่นิยมในหมู่ประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่มเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

สรุปสถิติสำคัญ พ.ศ. 2564

- ◉ “นักดื่มหน้าใหม่” ในรายงานเล่มนี้มีด้วยกัน 2 กลุ่ม ได้แก่ เยาวชน (อายุ 15-24 ปี) และกลุ่มที่เพิ่งเริ่มดื่มในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา
- ◉ เยาวชน (อายุ 15-24 ปี) ร้อยละ 73.9 เป็นผู้ที่ยังไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลย และมีเยาวชน 1,917,610 คน หรือคิดเป็นความชุกของการดื่มสุราในปัจจุบันเท่ากับร้อยละ 20.93 ในเยาวชนทั่วประเทศ เมื่อจำแนกตามเพศ เยาวชนหญิงเพียงร้อยละ 9.15 เท่านั้นที่เป็นนักดื่มปัจจุบัน ในทางกลับกัน มีเยาวชนชายที่เป็นนักดื่มปัจจุบันสูงถึงร้อยละ 32.38
- ◉ เยาวชนร้อยละ 14.53 ดื่มสุราเป็นครั้งคราว นักดื่มเยาวชนหญิงเกือบทั้งหมดจะดื่มเป็นครั้งคราว คิดเป็นความชุกของการดื่มเป็นครั้งคราวเท่ากับร้อยละ 8.31 ของเยาวชนหญิงทั้งหมด ส่วนเยาวชนชายร้อยละ 20.57 เป็นนักดื่มเป็นครั้งคราว และอีกร้อยละ 11.81 เป็นนักดื่มประจำ
- ◉ ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2564) มีประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่เพิ่งเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกในชีวิตรวม 1,381,449 คน โดยร้อยละ 19.07 ของประชากรกลุ่มนี้เลิกดื่มไปแล้ว แต่ที่เหลืออีกร้อยละ 80.93 ยังคงดื่มอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2564 และร้อยละ 21.21 กลายเป็นนักดื่มประจำ
- ◉ กลุ่มประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่มในรอบ 3 ปีที่ผ่านมาสัดส่วนสูงสุด คือ เยาวชนที่อายุถึงเกณฑ์ (อายุ 20-24 ปี) คิดเป็นร้อยละ 53.32 ของประชากรที่เพิ่งเริ่มดื่มทั้งหมด
- ◉ โดยเฉลี่ยนักดื่มหน้าใหม่เสียค่าใช้จ่ายไปกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เดือนละ 1,003 บาท ซึ่งคิดมาจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดื่มที่ร้าน 482 บาท และการดื่มที่บ้าน 521 บาท นักดื่มหน้าใหม่ชายมีค่าใช้จ่ายสูงกว่านักดื่มเยาวชนหญิงอยู่เฉลี่ยประมาณ 466 บาทต่อเดือน
- ◉ นักดื่มหน้าใหม่ทั้งชายและหญิงนิยมดื่มเบียร์มากที่สุด คิดเป็นปริมาณเฉลี่ย 27.88 ลิตรต่อคนต่อปี โดยนักดื่มหน้าใหม่ชายดื่มเบียร์ปริมาณ 25.59 ลิตรต่อคนต่อปี ส่วนนักดื่มหน้าใหม่หญิงดื่มเบียร์ในปริมาณน้อยกว่าที่ 9.42 ลิตรต่อคนต่อปี ทั้งนี้สัดส่วนการบริโภคเบียร์เฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 76.80 ของปริมาณเครื่องดื่มที่บริโภคทั้งหมด เมื่อวัดเป็นปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์แล้วพบว่า นักดื่มหน้าใหม่โดยรวมบริโภคเอธานอลบริสุทธิ์ทั้งสิ้น 2.82 ลิตรต่อคนต่อปี โดยนักดื่มหน้าใหม่หญิงบริโภคเฉลี่ย 1.36 ลิตรต่อคนต่อปี และนักดื่มหน้าใหม่ชายบริโภคเฉลี่ย 3.35 ลิตรต่อคนต่อปี ทั้งนี้ ปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์ส่วนใหญ่มาจากการบริโภคเครื่องดื่มประเภท “สุรา” มากกว่าเบียร์ เนื่องจากสุรามีปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์ (ดีกรี) สูงกว่าเบียร์อยู่หลายเท่า

บทที่ 4 : การเข้าสู่โลกมินิเมา พ.ศ. 2564

การเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Entry into drinking) มีความสำคัญและเป็นจุดเริ่มต้นของผลกระทบทางสุขภาพในระยะยาวเมื่ออายุมากขึ้น โดยเฉพาะการเริ่มต้นดื่มตั้งแต่เมื่ออายุยังน้อย จากข้อมูลในบทที่ 2 ประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด มีผู้ที่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วประมาณ 24,547,167 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 43.05 ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ ในจำนวนนี้มีผู้ที่เคยดื่มแต่ปัจจุบันหยุดดื่มแล้ว จำนวน 8,580,0669 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.05 และเป็นนักดื่มปัจจุบัน (ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา) จำนวน 15,966,498 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 28.00 นักดื่มทั้ง 24.5 ล้านคนจึงนับว่าผ่านประสบการณ์การเริ่มต้นดื่มครั้งแรกมาแล้ว จึงเป็นที่น่าสนใจว่า บริบทการเริ่มต้นการเข้าสู่โลกมินิเมาของประชากรกลุ่มนี้เป็นอย่างไร เพื่อนำไปสู่การวางแผนป้องกันการเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือชะลอให้อายุที่เริ่มดื่มครั้งแรกให้ช้าลง เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่จะเกิดขึ้นตามมา

เนื้อหาในบทนี้จะเป็นการนำเสนอบริบทของการดื่มสุราครั้งแรกของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ตามลักษณะประชากร เพื่อให้เข้าใจว่า การเริ่มต้นดื่มสุราของประชากรแต่ละกลุ่มเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร โดยแบ่งเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่

- (1) อายุเฉลี่ยในการเริ่มดื่มสุราครั้งแรก และ
- (2) ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มครั้งแรก

4.1 อายุเฉลี่ยในการเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก

ตารางที่ 4A อายุตอนเริ่มต้นดื่มสุรารั้งแรกในชีวิตของนักดื่มไทย พ.ศ. 2554, 2557, 2560 และ 2564

	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564
อายุเฉลี่ยตอนเริ่มต้นดื่มของนักดื่มปัจจุบัน (ปี)	20.47	20.52	20.14	20.33
อายุเฉลี่ยตอนเริ่มต้นดื่มของนักดื่มปัจจุบัน เพศหญิง (ปี)	25.05	25.37	24.07	23.36
อายุเฉลี่ยตอนเริ่มต้นดื่มของนักดื่มปัจจุบัน เพศชาย (ปี)	19.49	19.25	19.20	19.56
อายุเฉลี่ยตอนเริ่มต้นดื่มของนักดื่มปัจจุบัน เยาวชนอายุ 15-24 ปี (ปี)	17.32	16.70	17.23	17.63

“นักดื่มหญิงเริ่มดื่มสุรารั้งแรกที่อายุต่ำลงเรื่อย ๆ ในรอบสิบปีที่ผ่านมา”

นักดื่มไทย พ.ศ. 2564 เริ่มดื่มสุรารั้งแรกตั้งแต่อายุเท่าไร

ตารางที่ 4.1 อายุเฉลี่ยในการเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก

ประเภทนักดื่ม	อายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่ม (ปี)
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	20.62 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 73)
นักดื่มปัจจุบัน	20.32 (ต่ำสุด = 8, สูงสุด = 73)
นักดื่มปัจจุบันหรือเคยดื่ม (เฉลี่ยทั้ง 2 กลุ่ม)	20.43 (ต่ำสุด = 8, สูงสุด = 73)

หมายเหตุ: อายุในตารางคำนวณจากฐานของนักดื่มปัจจุบันหรือผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้วเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

**“นักดื่มไทย
เริ่มดื่มสุรา
เป็นครั้งแรก
ที่อายุเฉลี่ย
ประมาณ 20 ปี”**

จากตารางที่ 4.1 นักดื่มไทยเริ่มต้นดื่มสุราเป็นครั้งแรกที่อายุเฉลี่ย 20.43 ปี โดยอายุตอนเริ่มดื่มที่ต่ำที่สุด คือ 8 ปี และสูงที่สุด คือ 73 ปี สำหรับผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว มีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มอยู่ที่ 20.62 ปี ในขณะที่ นักดื่มปัจจุบันหรือผู้ที่ยังดื่มสุรารอยู่ใน 12 เดือนที่ผ่านมาเริ่มต้นดื่มครั้งแรกเร็วกว่ากลุ่มที่เลิกดื่มแล้วเล็กน้อย คือตอนอายุเฉลี่ย 20.32 ปี อย่างไรก็ตาม ข้อมูลนี้พอจะอนุมานได้ว่า นักดื่มส่วนมากเริ่มต้นดื่มหลังบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือเมื่ออายุถึงเกณฑ์ที่จะสามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตามกฎหมาย (อายุ 20 ปี)

ตารางที่ 4.2 อายุเฉลี่ยในการเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก (ปี) จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ประเภทนักดื่ม	อายุที่เริ่มดื่มของนักดื่มปัจจุบัน (ปี)
จำแนกตามภูมิภาค	
กทม.	20.21 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 60)
กลาง (ไม่รวม กทม.)	20.39 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 73)
เหนือ	20.16 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 70)
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.42 (ต่ำสุด = 8, สูงสุด = 73)
ใต้	20.44 (ต่ำสุด = 11, สูงสุด = 70)
จำแนกตามเขตการปกครอง	
ในเขตเทศบาล	20.14 (ต่ำสุด = 8, สูงสุด = 73)
นอกเขตเทศบาล	20.49 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 73)
จำแนกตามเพศ	
หญิง	23.36 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 73)
ชาย	19.56 (ต่ำสุด = 8, สูงสุด = 73)
จำแนกตามกลุ่มอายุ	
อายุ 15-19 ปี	16.00 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 19)
อายุ 20-24 ปี	18.05 (ต่ำสุด = 11, สูงสุด = 24)
อายุ 25-44 ปี	19.70 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 44)
อายุ 45-59 ปี	21.36 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 59)
อายุ 60 ปีขึ้นไป	22.51 (ต่ำสุด = 8, สูงสุด = 73)
จำแนกตามสถานภาพสมรส	
โสด	19.13 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 60)
แต่งงานแล้ว	20.60 (ต่ำสุด = 8, สูงสุด = 70)

ตารางที่ 4.2 อายุเฉลี่ยในการเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก (ปี) จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (ต่อ)

ประเภทนักดื่ม	อายุที่เริ่มดื่มของนักดื่มปัจจุบัน (ปี)
เคยสมรส*	21.89 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 73)
จำแนกตามระดับการศึกษา	
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	21.13 (ต่ำสุด = 8, สูงสุด = 73)
มัธยมศึกษา (สายสามัญ)	19.56 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 60)
สายอาชีพ	19.67 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 67)
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	20.62 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 65)
จำแนกตามสถานภาพการทำงาน	
นายจ้าง	20.47 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 63)
ผู้ทำงานส่วนตัว	20.71 (ต่ำสุด = 8, สูงสุด = 73)
ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	20.61 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 60)
ลูกจ้างเอกชน	19.82 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 66)
สมาชิกของการรวมกลุ่มผู้ผลิต	19.52 (ต่ำสุด = 14, สูงสุด = 35)
ไม่ทราบ	19.15 (ต่ำสุด = 14, สูงสุด = 30)
จำแนกตามอาชีพ	
ภาคเกษตรและประมง	20.50 (ต่ำสุด = 8, สูงสุด = 70)
ช่างเทคนิค/ช่างฝีมือ/เจ้าหน้าที่เทคนิค	19.87 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 73)
ภาคบริการ/ค้าขาย	20.21 (ต่ำสุด = 11, สูงสุด = 62)
ผู้บริหาร/ข้าราชการ/ผู้ประกอบการวิชาชีพต่างๆ	20.95 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 65)
ไม่ทำงาน**	20.50 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 73)
จำแนกตามระดับรายได้	
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 1	20.64 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 73)
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 2	20.68 (ต่ำสุด = 8, สูงสุด = 73)
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 3	20.45 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 68)
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 4	19.97 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 67)
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 5	20.33 (ต่ำสุด = 10, สูงสุด = 65)

หมายเหตุ 1: *รวมผู้เป็นหม้าย หย่า และแยกกันอยู่

**รวมผู้ไม่มีงานทำ นักเรียน/นักศึกษา และผู้ทำงานที่บ้าน

หมายเหตุ 2: อายุในตารางคำนวณจากฐานของนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

หมายเหตุ 3: ตัวเลขต่ำสุด หมายถึง อายุตอนเริ่มดื่มที่น้อยที่สุดและตัวเลขสูงสุด หมายถึง อายุตอนเริ่มดื่มที่มากที่สุด

**“นักดื่มรุ่นใหม่
มีแนวโน้มที่จะ
เริ่มดื่มสุรา
เร็วกว่านักดื่ม
รุ่นเก่า”**

ตารางที่ 4.2 แสดงอายุเฉลี่ย อายุต่ำสุด และอายุสูงสุดในการเริ่มดื่มสุรา ครั้งแรกของ**นักดื่มปัจจุบัน** จำแนกตามภูมิภาค เขตการปกครอง เพศ กลุ่มอายุปัจจุบันของนักดื่ม สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน อาชีพ และระดับรายได้

ภูมิภาคและเขตการปกครอง นักดื่มปัจจุบันมีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มใกล้เคียงกันในแต่ละภูมิภาค คือ เริ่มต้นดื่มเมื่ออายุ 20 ปีขึ้นไป โดยนักดื่มปัจจุบันในภาคเหนือ มีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มต่ำสุดที่ 20.16 ปี ในขณะที่นักดื่มปัจจุบันในภาคใต้มีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มสูงสุดที่ 20.44 ปี ในทำนองเดียวกัน

นักดื่มปัจจุบันที่อาศัยอยู่ในเขตและนอกเขต เริ่มต้นดื่มสุราครั้งแรกเมื่ออายุ 20 ปี และนักดื่มปัจจุบันที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีอายุต่ำสุดที่เริ่มดื่มที่ 8 ปี ในขณะที่นักดื่มปัจจุบันที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีอายุต่ำสุดที่เริ่มต้นดื่มที่ 10 ปี

เพศ นักดื่มปัจจุบันเพศชายเริ่มดื่มสุราเร็วกว่านักดื่มปัจจุบันเพศหญิง คือ อายุ 19.56 ปี และ 23.36 ปี ตามลำดับ โดยจะเห็นว่า นักดื่มเพศหญิงเริ่มต้นดื่มช้ากว่านักดื่มปัจจุบันเพศชายเกือบ 4 ปี

กลุ่มอายุ นักดื่มรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะเริ่มต้นดื่มสุราเร็วกว่านักดื่มรุ่นเก่า โดยจะเห็นว่า นักดื่มที่ปัจจุบันอยู่ในกลุ่มอายุน้อยกว่าจะมีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับนักดื่มที่อายุปัจจุบันสูงกว่า โดยอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มของนักดื่มปัจจุบันในกลุ่มอายุ 15-19 ปี อยู่ที่ 16 ปี กลุ่มอายุ 20-24 ปี อยู่ที่ 18.05 ปี กลุ่มอายุ 25-44 ปี อยู่ที่ 19.70 ปี กลุ่มอายุ 44-59 ปี อยู่ที่ 21.36 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป อยู่ที่ 22.51 ปี ตามลำดับ

สถานภาพสมรส นักดื่มปัจจุบันที่มีสถานภาพโสดมีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มที่ต่ำกว่านักดื่มปัจจุบันที่สมรสแล้ว โดยนักดื่มปัจจุบันที่มีสถานภาพโสดมีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มที่ 19 ปี หรือยังไม่บรรลุนิติภาวะ ในขณะที่นักดื่มปัจจุบันที่สมรสหรือเคยสมรสมีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มที่ประมาณ 20-22 ปี

ระดับการศึกษา นักดื่มปัจจุบันที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (สายสามัญ) มีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มต่ำที่สุด คือ 19.56 ปี ในขณะที่นักดื่มปัจจุบันที่จบการศึกษาระดับสายอาชีพ และจบการศึกษา ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มที่อายุ 19.67 ปี และ 20.62 ปี ตามลำดับ และนักดื่มปัจจุบันที่จบประถมศึกษาหรือต่ำมีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มสูงสุดที่ อายุ 21.13 ปี

สถานภาพการทำงาน ผู้ทำงานส่วนตัวมีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มสูงสุดที่ 20.71 ปี ในขณะที่ผู้ว่างงาน (รวมทั้งไม่ระบุอาชีพ) ณ ช่วงเวลาสำรวจ มีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มต่ำสุดที่ 19.15 ปี ถัดขึ้นไป คือ ลูกจ้างเอกชนเริ่มดื่มตอนอายุ 19.82 ปี ในขณะที่นักดื่มปัจจุบันในสถานภาพการทำงานอื่น ๆ มีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มประมาณ 20 ปี คือ นายจ้าง (20.47 ปี) ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ (20.61 ปี) ตามลำดับ

อาชีพ ช่างเทคนิค ช่างฝีมือ เจ้าหน้าที่เทคนิคมีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มต้นต่ำที่สุดที่ 19.87 ปี ตามมาด้วย นักดื่มปัจจุบันที่ประกอบอาชีพภาคบริการ ค้าขาย และ ภาคเกษตรและประมงซึ่งมีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มต้นที่ 20.21 ปี และ 20.50 ปี ตามลำดับ ส่วนนักดื่มปัจจุบันที่เป็นผู้บริหาร ข้าราชการ ผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ มีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มต้นสูงที่สุดคือ 20.95 ปี

ระดับรายได้ นักดื่มปัจจุบันที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มมีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มต้นต่ำกว่านักดื่มที่มีรายได้ต่ำ โดยนักดื่มปัจจุบันที่มีรายได้ต่ำที่สุด (ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 1) มีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มต้นที่ 20.64 ปี ในขณะที่นักดื่มปัจจุบันที่มีรายได้สูงที่สุด (ระดับรายได้ต่อหัวชั้นที่ 5) มีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มต้นที่ 20.33 ปี และนักดื่มปัจจุบันในกลุ่มรายได้ชั้นที่ 4 มีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มต้นต่ำสุด คือ ที่อายุ 19.97 ปี

4.2 ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มครั้งแรก

ตารางที่ 4B ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มครั้งแรกในชีวิตของนักดื่มไทย พ.ศ. 2554, 2557, 2560 และ 2564

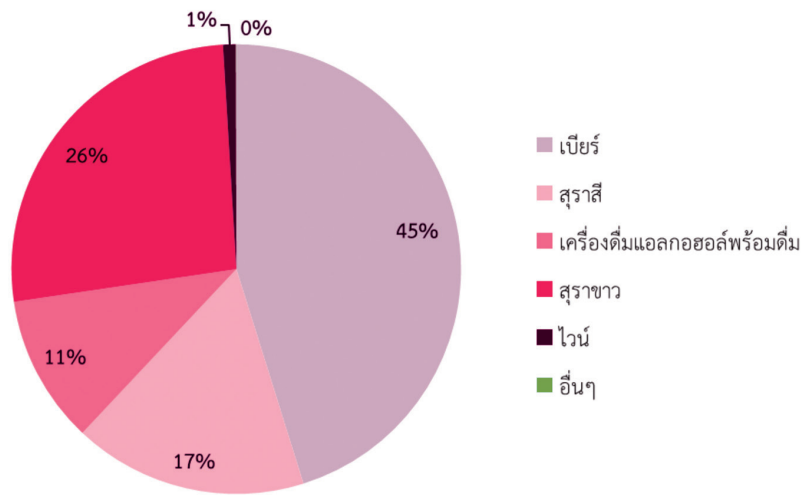
	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564
เบียร์ (ร้อยละของนักดื่มทั้งหมด)	-	34.66	34.00	45.17
สุราขาว (ร้อยละของนักดื่มทั้งหมด)	-	29.93	29.13	26.37
สุราสี (ร้อยละของนักดื่มทั้งหมด)	-	25.94	27.24	16.84
ไวน์ (ร้อยละของนักดื่มทั้งหมด)	-	0.76	0.75	0.92
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์พร้อมดื่ม (ร้อยละของนักดื่มทั้งหมด)	-	2.97	2.87	10.67
อื่น ๆ ได้แก่ ยาตองเหล้า/สุราจีน สุราแช่พื้นบ้าน (สาโท อุ กระแช่) ฯลฯ	-	6.80	5.19	0.03

หมายเหตุ : การสำรวจในปี พ.ศ. 2554 ไม่มีคำถามนี้

“การสำรวจทุกครั้งพบว่า นักดื่มไทยนิยมดื่มเบียร์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดแรกเมื่อเริ่มต้นดื่ม”

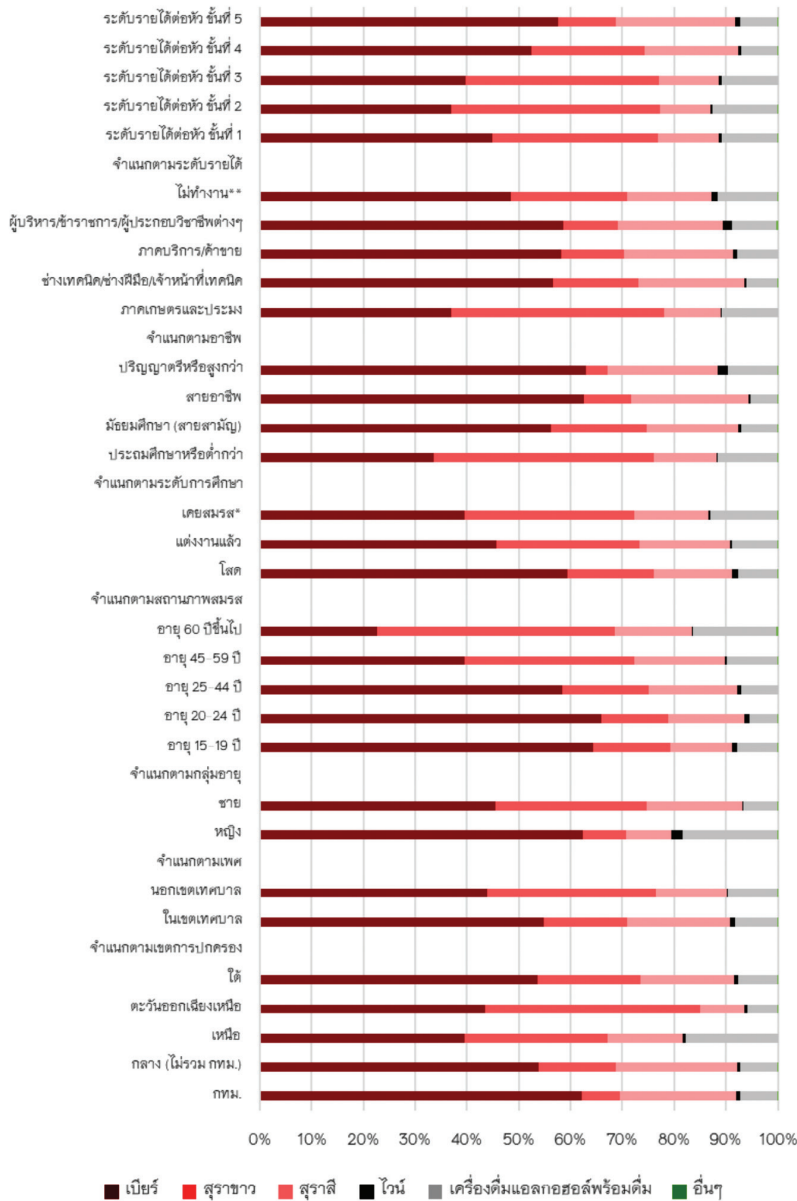

ภาพที่ 4.1 | ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มครั้งแรกของนักดื่มปัจจุบัน พ.ศ. 2564

ภาพที่ 4.1 แสดงสัดส่วนของประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักดื่มปัจจุบันเริ่มดื่มเป็นชนิดแรก จะเห็นได้ว่า เบียร์ เป็นเครื่องดื่มที่นักดื่มปัจจุบันเริ่มดื่มเป็นชนิดแรกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมา คือ สุราขาวและสุราสี ในสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 25 ในขณะที่ไวน์และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พร้อมดื่มมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 1 และ 3 เท่านั้น

ในการสำรวจ พ.ศ. 2564 ได้แยกประเภทเครื่องดื่ม เบียร์สด และคราฟต์เบียร์ออกมาจากเบียร์ทุกประเภท เพราะเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้รับความนิยมมากขึ้น พบว่า นักดื่มปัจจุบันประมาณ 60,380 คน เริ่มดื่มเบียร์สดหรือคราฟต์เบียร์เป็นเครื่องดื่มชนิดแรก โดยคิดเป็นร้อยละ 0.4 ของนักดื่มปัจจุบันทั้งหมด

หมายเหตุ 1: * รวมผู้เป็นหม้าย หย่า และแยกกันอยู่
 ** รวมผู้ไม่มีงานทำ นักเรียน/นักศึกษา และผู้ทำงานที่บ้าน
 หมายเหตุ 2: อายุในตารางคำนวณจากฐานของนักดื่ม ปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

ภาพที่ 4.2 ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มครั้งแรกของนักดื่มปัจจุบัน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (ร้อยละ)

ภาพที่ 4.2 แสดงประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มครั้งแรกของนักดื่มปัจจุบัน จำแนกตามภูมิภาค เขตการปกครอง เพศ กลุ่มอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน อาชีพ และระดับรายได้ เช่นเดียวกับในภาพรวม คือ เบียร์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักดื่มนิยมดื่มเป็นครั้งแรกมากที่สุด โดยแทบจะไม่ขึ้นกับอายุ เพศ ภูมิภาคและเขตที่อยู่อาศัย สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้

ภูมิภาคและเขตการปกครอง นอกจากการเริ่มต้นดื่มด้วยเบียร์ที่เป็นเครื่องดื่มยอดนิยมในการเริ่มต้นแล้ว นักดื่มปัจจุบันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีส่วนการเริ่มดื่มครั้งแรกด้วยสุรารวมมากที่สุด (ร้อยละ 41.35) ส่วนนักดื่มปัจจุบันในภาคกลางมีส่วนการเริ่มดื่มด้วยสุราสีสูงที่สุด (ร้อยละ 23.36) นักดื่มนอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 32.47) เริ่มดื่มครั้งแรกด้วยการดื่มสุรารวมมากกว่านักดื่มในเขตเทศบาล (ร้อยละ 16.18)

เพศ นักดื่มปัจจุบันเพศหญิงมีส่วนของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พร้อมดื่มเป็นเครื่องดื่มชนิดแรกมากกว่านักดื่มปัจจุบันเพศชาย (ร้อยละ 18.15 กับร้อยละ 6.56 ในนักดื่มเพศหญิงและเพศชายตามลำดับ) แต่ทั้งนักดื่มเพศหญิงและเพศชายก็นิยมดื่มเบียร์เป็นเครื่องดื่มชนิดแรกมากกว่าเครื่องดื่มชนิดอื่นทุกชนิด (ร้อยละ 62.30 กับร้อยละ 45.50 ในนักดื่มเพศหญิงและเพศชาย ตามลำดับ) นอกจากนี้ นักดื่มเพศชายร้อยละ 29.21 และร้อยละ 18.48 ยังนิยมดื่มสุรารวมและสุราสีเป็นเครื่องดื่มชนิดแรกตามลำดับ

กลุ่มอายุ นักดื่มปัจจุบันที่เป็นวัยรุ่น (อายุ 15-19 ปี) และเยาวชน (อายุ 20-24 ปี) เลือกดื่มเบียร์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทแรกมากที่สุด ส่วนนักดื่มในกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไปมีแนวโน้มเริ่มดื่มด้วยการดื่มสุรารวม โดยนักดื่มในกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปดื่มสุรารวมเป็นเครื่องดื่มประเภทแรกถึงร้อยละ 46.01 รองลงมา คือ เบียร์และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พร้อมดื่มที่ร้อยละ 22.57 และ 16.16 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา นักดื่มปัจจุบันที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามักเริ่มดื่มสุรารวมเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทแรก คิดเป็นร้อยละ 42.39 ในขณะที่นักดื่มที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าเริ่มดื่มสุรารวมเป็นเครื่องดื่มประเภทแรกเพียงร้อยละ 4.31 เท่านั้น ในทางตรงกันข้าม นักดื่มที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเริ่มดื่มเบียร์เป็นเครื่องดื่มประเภทแรกในสัดส่วนสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.87

สถานภาพการทำงาน นักดื่มปัจจุบันที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา เริ่มดื่มเบียร์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทแรกมากถึงร้อยละ 72.67 ซึ่งสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด และกลุ่มสมาชิกรวมกลุ่มผู้ผลิตเริ่มดื่มสุรารวมเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประเภทแรกในสัดส่วนสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.64 รองลงมา คือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์พร้อมดื่ม และ เบียร์ ตามลำดับ

อาซีฟ นักดื่มปัจจุบันที่ประกอบอาชีพในภาคเกษตรและประมงร้อยละ 41.09 เริ่มดื่มสุร่าขาวเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทแรก ในขณะที่นักดื่มกลุ่มอาซีฟอื่น ๆ ประมาณร้อยละ 50 เริ่มดื่มเบียร์เป็นเครื่องดื่มประเภทแรกมากกว่า

ระดับรายได้ เบียร์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทแรกที่นักดื่มปัจจุบันในเกือบทุกระดับรายได้ต่อหัวเลือกดื่มครั้งแรก ยกเว้น กลุ่มระดับรายได้ต่อหัวขั้นที่ 2 ที่นิยมดื่มสุร่าขาวเป็นเครื่องดื่มชนิดแรกเป็นสัดส่วนสูงสุด (ร้อยละ 40.33) นักดื่มปัจจุบันที่มีรายได้อยู่ในระดับรายได้ต่อหัวขั้นที่ 4 และ 5 จะดื่มเบียร์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทแรกสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 52.50 และ 57.68 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเครื่องดื่มประเภทแรก คือ เบียร์สด หรือคราฟท์เบียร์ พบว่า สัดส่วนการดื่มในเพศชายและหญิงใกล้เคียงกัน ที่ร้อยละ 0.34 และ 0.40 ตามลำดับ กลุ่มเยาวชนอายุ 20-24 ปี มีสัดส่วนการดื่มเบียร์สด/คราฟท์เบียร์เป็นเครื่องดื่มประเภทแรกสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.60 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 25-44 ปี และ 45-59 ปี ที่ร้อยละ 0.46 และ 0.35 ตามลำดับ นอกจากนี้ กลุ่มผู้มีรายได้มากกว่า 13,500 บาทต่อเดือน นิยมดื่มเบียร์สด/คราฟท์เบียร์สัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 0.71)

สรุปสถิติสำคัญ พ.ศ. 2564

- อายุเฉลี่ยในการเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกของนักดื่มปัจจุบันอยู่ที่ 20.33 ปี นักดื่มเพศหญิงมีอายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มที่ 23.36 ปี ซึ่งสูงกว่านักดื่มเพศชายประมาณ 3 ปี
- นักดื่มที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผู้ประกอบอาชีพเป็นช่างเทคนิค ช่างฝีมือ เจ้าหน้าที่เทคนิค เริ่มดื่มที่อายุเฉลี่ย 19.56 ปี และ 19.87 ปี ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่านักดื่มกลุ่มอื่น ๆ
- เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักดื่มปัจจุบันเริ่มดื่มเป็นประเภทแรกในสัดส่วนที่สูงที่สุด คือ เบียร์ที่ร้อยละ 49 รองลงมา คือ สุร่าขาว และสุร่าสี ที่ร้อยละ 25 เท่ากัน

บทที่ 5 : การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และ การกระทำผิดกฎหมาย พ.ศ. 2564

การกระทำผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 27 กล่าวถึงการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณควบคุม และในวันเวลาที่กำหนด ห้าม ตัวอย่างเช่น วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ หรือ สถานที่ราชการต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ กฎหมายยังครอบคลุมไปถึงการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ดังกล่าว การจำกัดวันและเวลาจำหน่าย และการกำหนดอายุขั้นต่ำในการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งยังมีมาตราที่ควบคุมหรือจำกัดการโฆษณาหรือการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อีกด้วย

เนื้อหาในบทนี้เป็นการนำเสนอสถิติการบริโภคและการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างผิดกฎหมาย โดยการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 ได้ปรับคำถามจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2560 โดยรวมถึงพฤติกรรมการบริโภคและการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างผิดกฎหมายของผู้ดื่มในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และแบ่งพฤติกรรมดังกล่าวออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่

- (1) การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็กและเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์)
- (2) การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันหรือเวลาที่ห้ามขาย (เวลาที่ขายได้ตามกฎหมาย คือ 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น.)
- (3) การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่ห้ามขาย
- (4) การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยแสดงตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- (5) การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อหรือสังคมออนไลน์
- (6) การเคยซื้อ/ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์หรือสั่งกับรถรับส่ง
- (7) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดที่ผิดกฎหมาย หรือสุรานอกระบบภาษี

ตารางที่ 5A การซื้อหรือเคยพบเห็นการซื้อหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสถานที่ หรือในวันเวลาห้ามขายตามกฎหมาย พ.ศ. 2554, 2557, 2560 และ 2564

	ร้อยละในนักดื่มปัจจุบัน		ร้อยละในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป
	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564
การเคยซื้อ/พบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสถานที่ที่ผิดกฎหมายอย่างน้อยหนึ่งแห่งใน 12 เดือนที่ผ่านมา	9.74	4.50	7.25*
การเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่ผิดกฎหมายอย่างน้อยหนึ่งแห่งใน 12 เดือนที่ผ่านมา	19.08	11.09	-
การซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในวันมาฆบูชา/วันวิสาขบูชา/วันอาสาฬหบูชา/วันเข้าพรรษา/วันออกพรรษา ใน 12 เดือนที่ผ่านมา	-	9.24	8.57**
การซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกช่วงเวลาที่ถูกกฎหมายกำหนดให้ขายได้ ใน 12 เดือนที่ผ่านมา	-	20.95	13.87**

หมายเหตุ: การสำรวจในปี พ.ศ. 2554 ไม่มีข้อคำถามเกี่ยวกับการซื้อตามเวลาที่กฎหมายกำหนด และซื้อในวันพระใหญ่ และคำถามเรื่องการซื้อและการดื่มในสถานที่ผิดกฎหมายไม่เหมือนกับคำถามในปี พ.ศ. 2557 และ 2560

การสำรวจในปี พ.ศ. 2557 ไม่มีข้อคำถามเกี่ยวกับการซื้อตามเวลาที่กฎหมายกำหนด และการซื้อในวันพระใหญ่

* การสำรวจในปี พ.ศ. 2564 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการเคยซื้อ/พบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสถานที่ที่ผิดกฎหมาย และคิดจากฐานประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป

** การสำรวจในปี พ.ศ. 2564 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และคิดจากฐานประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป

5.1 การเคยพบเห็นหรือมีประสบการณ์ตรงของการซื้อ/ขาย หรือโฆษณา/การตลาด เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันเวลา สถานที่ หรือวิธีการที่ผิดกฎหมาย พ.ศ. 2564

ในบทแรกของการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการกระทำผิดกฎหมาย จะกล่าวถึงการเคยพบเห็นหรือมีประสบการณ์ตรงของการซื้อ/ขาย หรือโฆษณา/การตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันเวลา สถานที่ หรือวิธีการที่ผิดกฎหมาย โดยข้อความจากการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพประชาชนไทย ปี พ.ศ. 2564 ใช้ถามตัวอย่างทุกคน ซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป โดยแบ่งประสบการณ์ออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

- (1) การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็กและเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์)
- (2) การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันหรือเวลาที่ห้ามขาย
- (3) การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามขาย
- (4) การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยแสดงตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- (5) การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อ หรือสังคมออนไลน์
- (6) การเคยซื้อ/ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์ หรือสั่งกับรถรับส่ง

ตารางที่ 5.1 การเคยพบเห็นหรือมีประสบการณ์ตรงของการซื้อ/ขาย หรือโฆษณา/การตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันเวลา สถานที่ หรือวิธีการที่ผิดกฎหมายของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป พ.ศ. 2564 (ร้อยละ)

การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการกระทำผิดกฎหมาย	ร้อยละ
(1) การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็กและเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์)	8.57
(2) การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันหรือเวลาที่ห้ามขาย	6.72
(3) การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามขาย (เคยพบเห็นอย่างน้อย 1 ที่)	6.37
(4) การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยแสดงตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	17.92
(5) การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อหรือสังคมออนไลน์	9.48
(6) การเคยซื้อ/ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์ หรือสั่งกับรถรับส่ง	0.28
(7) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดที่ผิดกฎหมาย หรือสุรานอกระบบภาษี	7.76

ตารางที่ 5.1 แสดงร้อยละของการเคยพบเห็นหรือมีประสบการณ์ตรงของการซื้อ/ขาย หรือโฆษณา/การตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวงเวลา สถานที่ หรือวิธีการที่ผิดกฎหมายของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป พ.ศ. 2564 พบว่า การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยแสดงตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความชุกสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 17.92 ในประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อหรือสังคมออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 9.48 และการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็กและเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์) คิดเป็นร้อยละ 8.57 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม การเคยซื้อ/ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์หรือสั่งกับรถรับส่ง มีความชุกต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 0.28 ในประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป

5.1.1 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็กและเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์)

ตารางที่ 5.2 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์) ในประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ)

การเคยพบเห็นการขาย	ร้อยละของประชากร
ไม่เคยพบเห็น	79.58
เคยพบเห็น	8.57
ไม่ได้ไปร้าน/จุดขาย	11.85

ตารางที่ 5.2 แสดงความชุกของการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์) พบว่า ประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 8.57 เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้กับเยาวชนอายุน้อยกว่า 20 ปี แต่มีประชากรร้อยละ 11.85 ไม่ได้ไปร้านหรือจุดขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จึงไม่เคยพบเห็นการขายให้กับเด็กหรือเยาวชนดังกล่าว

ตารางที่ 5.3 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์) ในประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลของผู้พบเห็น (ร้อยละ)

ลักษณะส่วนบุคคล	ไม่เคยพบเห็น	เคยพบเห็น	ไม่ได้ไปร้าน/จุดขาย
จำแนกตามเพศ			
หญิง	79.81	7.48	12.71
ชาย	79.27	10.00	10.73
จำแนกตามกลุ่มอายุ			
อายุ 15-19 ปี	78.53	11.72	9.75
อายุ 20-24 ปี	80.48	11.24	8.28
อายุ 25-44 ปี	81.06	8.41	10.52
อายุ 45-59 ปี	80.08	9.10	10.82
อายุ 60 ปีขึ้นไป	77.29	7.30	15.41
จำแนกตามการปกครอง			
ในเขตเทศบาล	81.59	7.36	11.06
นอกเขตเทศบาล	77.82	9.63	12.55
จำแนกตามภูมิภาค			
กทม.	85.41	5.03	9.56
กลาง (ไม่รวม กทม.)	82.44	6.87	10.69
เหนือ	82.44	6.86	10.69
ตะวันออกเฉียงเหนือ	71.76	15.73	12.51
ใต้	78.95	3.96	17.09
จำแนกตามระดับการศึกษา			
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	78.41	8.70	12.89
มัธยมศึกษา (สายสามัญ)	79.99	9.56	10.45

ตารางที่ 5.3 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์) ในประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลของผู้พบเห็น (ร้อยละ) (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	ไม่เคยพบเห็น	เคยพบเห็น	ไม่ได้ไปร้าน/จุดขาย
สายอาชีพ	81.46	8.92	9.63
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	81.71	6.12	12.17
จำแนกอาชีพ			
ภาคเกษตร	76.7	10.95	12.35
ช่างเทคนิค	83.55	7.76	8.69
ภาคบริการ	82.63	7.57	9.79
ผู้ประกอบการวิชาชีพ	82.98	7.18	9.83
ไม่ทำงาน	77.62	7.51	14.86
จำแนกตามระดับรายได้			
ระดับรายได้ชั้น 1	78.14	6.93	14.93
ระดับรายได้ชั้น 2	76.40	10.03	13.57
ระดับรายได้ชั้น 3	77.79	10.37	11.84
ระดับรายได้ชั้น 4	81.10	8.95	9.95
ระดับรายได้ชั้น 5	82.61	7.18	10.22

ตารางที่ 5.3 แสดงการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์) ในประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลของผู้พบเห็น มีรายละเอียดดังนี้

เพศ ประชาชนชายเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด มากกว่าประชาชนหญิง คิดเป็นร้อยละ 10.00 เทียบกับ ร้อยละ 7.48 ตามลำดับ

อายุ กลุ่มวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์กฎหมายกำหนดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.72 รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 20-24 ปี ร้อยละ 11.24 และกลุ่มอายุ 45-59 ร้อยละ 9.10 ตามลำดับ โดยการพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ฯ ลดลงเมื่อประชากรมีอายุเพิ่มขึ้น

เขตการปกครอง ประชาชนที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนมากกว่าในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 9.63 เทียบกับ ร้อยละ 7.36 ตามลำดับ

ภูมิภาค ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชน สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.73 ในขณะที่ภูมิภาคอื่นมีความซุกใก้เคียงกัน โดยที่ภาคใต้มีความซุกใก้เคียงกันต่ำที่สุด ประมาณร้อยละ 3.96

ระดับการศึกษา ร้อยละของการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนมีค่าใก้เคียงกันในทุกระดับการศึกษา โดยผู้จบระดับการศึกษามัธยมศึกษาพบเห็นการขายสูงสุด ร้อยละ 9.56

อาชีพ กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพภาคเกษตรเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กและเยาวชนสูงที่สุด คือ ร้อยละ 10.95 และกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ ช่างเทคนิค ภาคบริการ วิชาชีพต่าง ๆ และผู้ที่ไม่ทำงาน มีความซุกใก้เคียงกัน คือ ร้อยละ 7

ระดับรายได้ ผู้มีรายได้ชั้นที่ 2 และ 3 เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มให้กับเด็กและเยาวชนใก้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 10.03 และ 10.37 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.4 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ชั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์) จำแนกตามประเภทนักดื่ม (ร้อยละ)

	ไม่เคยพบเห็น	เคยพบเห็น	ไม่ได้ไปร้าน/จุดขาย
นักดื่มปัจจุบัน	79.65	12.04	8.31
เคยดื่มแต่หยุดแล้ว	76.82	10.42	12.76
ดื่มเป็นครั้งคราว	79.71	11.15	9.14
ดื่มเป็นประจำ	79.57	13.16	7.27

ตารางที่ 5.4 แสดงร้อยละการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ ขึ้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์) จำแนกตามประเภทนักดื่ม พบว่า นักดื่มประจำมีสัดส่วนการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 13.16 รองลงมา คือ นักดื่มปัจจุบัน ร้อยละ 12.04 และนักดื่มเป็นครั้งคราว ร้อยละ 11.15 ตามลำดับ

5.1.2 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันหรือเวลาที่ห้ามขายตามที่กฎหมายกำหนด

ตามอนุบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กำหนดห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันพระใหญ่ 5 วัน ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา และวันออกพรรษา และกำหนดให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้เฉพาะในช่วงเวลา (11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น.) ในการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 จึงได้ถามผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนว่า เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันพระใหญ่ห้าวันนี้ และนอกช่วงเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ขายได้หรือไม่ ในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา

ตารางที่ 5.5 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมายในประเทศไทย ในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ)

วัน/เวลา	ร้อยละของประชากร
พบเห็นการขายในวันพระใหญ่	8.57
พบเห็นการขายนอกเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น.	13.87
อย่างน้อยเคยพบเห็น 1 เหตุการณ์	6.72

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 5.5 แสดงสัดส่วนของผู้ที่เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันและเวลาที่กฎหมายกำหนดห้ามจำหน่าย พบว่า ร้อยละ 8.57 และร้อยละ 13.87 ของประชากรทั้งหมดเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันพระใหญ่ 5 วัน ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา และวันออกพรรษา และนอกช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่อนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตามกฎหมาย หากพิจารณาการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมาย พบเป็น ร้อยละ 6.72

ตารางที่ 5.6 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมายในประเทศไทย ในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (ร้อยละ)

ลักษณะส่วนบุคคล	ซื้อในวันพระใหญ่	ซื้อนอกเวลากฎหมายกำหนด
จำแนกตามเพศ		
หญิง	7.48	12.47
ชาย	10.0	15.71
จำแนกตามกลุ่มอายุ		
อายุ 15-19 ปี	11.72	18.76
อายุ 20-24 ปี	11.24	19.00
อายุ 25-44 ปี	8.41	13.91
อายุ 45-59 ปี	9.10	14.90
อายุ 60 ปีขึ้นไป	7.30	11.17
จำแนกตามการปกครอง		
ในเขตเทศบาล	7.36	12.02
นอกเขตเทศบาล	9.63	15.49
จำแนกตามภูมิภาค		
กทม.	5.03	8.89
กลาง (ไม่รวม กทม.)	6.87	10.98
เหนือ	6.86	9.86
ตะวันออกเฉียงเหนือ	15.73	25.18
ใต้	3.96	8.24
จำแนกตามระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	8.70	13.82
มัธยมศึกษา (สายสามัญ)	9.56	16.03

ตารางที่ 5.6 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมายในประเทศไทย ในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (ร้อยละ) (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	ซื้อในวันพระใหญ่	ช้อนอกเวลากฎหมายกำหนด
สายอาชีพ	8.92	14.62
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	6.12	9.69
จำแนกอาชีพ		
ภาคเกษตร	10.95	17.15
ช่างเทคนิค	7.76	13.36
ภาคบริการ	7.57	14.24
ผู้ประกอบการวิชาชีพ	7.18	11.18
ไม่ทำงาน	7.51	11.77
จำแนกตามระดับรายได้		
ระดับรายได้ชั้น 1	6.93	10.40
ระดับรายได้ชั้น 2	10.04	16.43
ระดับรายได้ชั้น 3	10.36	16.23
ระดับรายได้ชั้น 4	8.96	15.33
ระดับรายได้ชั้น 5	7.16	11.89

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 5.6 แสดงลักษณะของผู้ที่เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันหรือเวลาที่กฎหมายกำหนดห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา มีรายละเอียดดังนี้

เพศ ประชากรชาย เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันพระใหญ่ และเคยพบเห็นการขายนอกช่วงเวลา 11.00 - 14.00 น. และ 17.00 - 24.00 น. มากกว่าผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 10.0 เทียบกับร้อยละ 7.48 และ ร้อยละ 15.71 เทียบกับ ร้อยละ 12.47 ตามลำดับ

กลุ่มอายุ เยาวชนอายุ 15-19 ปี และ 20-24 ปี มีสัดส่วนของผู้ที่เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันที่ห้ามจำหน่ายสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.72 และ 11.24 ตามลำดับ โดยแนวโน้มการพบเห็นการขายในวันที่ห้ามจำหน่ายลดลงตามอายุที่เพิ่มขึ้น ประชากรผู้สูงอายุมีสัดส่วนการพบเห็นการซื้อขายในวันที่ห้ามจำหน่ายต่ำที่สุด คือ ร้อยละ 7.30 สัดส่วนการเคยพบเห็นการขายนอกเวลาที่กฎหมายกำหนดพบสูงสุดในกลุ่มเยาวชนเช่นเดียวกัน คือ ประมาณร้อยละ 19 ทั้งในกลุ่มอายุ 15-19 ปี และ 20-24 ปี

เขตการปกครอง ประชาชนที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล มีสัดส่วนการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มในวันที่ห้ามจำหน่าย และเคยพบเห็นการขายนอกเวลาที่กฎหมายกำหนดสูงกว่านอกเขตเทศบาลเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 9.63 และ 15.49 ตามลำดับ

ภูมิภาค ประชาชนที่อาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความชุกของการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มในวันที่ห้ามจำหน่ายสูงที่สุด ร้อยละ 15.73 รองลงมา คือ ภาคกลาง (ไม่รวม กทม.) ร้อยละ 6.87 และ ภาคเหนือ ร้อยละ 6.86 ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน สำหรับการเคยพบเห็นการขายนอกเวลาที่กฎหมายกำหนดพบสูงสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงสุด ร้อยละ 25.18 และใกล้เคียงกันในภาคอื่น ๆ ประมาณร้อยละ 8 ถึง ร้อยละ 10

ระดับการศึกษา ผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ สายอาชีพ มีสัดส่วนการเคยพบเห็น การขายเครื่องดื่มในวันที่ห้ามจำหน่าย และการเคยพบเห็นการขายนอกเวลาที่กฎหมายกำหนดใกล้เคียงกัน โดยผู้ที่จบระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าพบสัดส่วนต่ำสุด คือ ร้อยละ 6.12 และ 9.69 ตามลำดับ

อาชีพ ผู้ที่ประกอบอาชีพภาคเกษตรพบสัดส่วนการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มในวันที่ห้ามจำหน่าย และการเคยพบเห็นการขายนอกเวลาที่กฎหมายกำหนดสูงที่สุด คือ ร้อยละ 10.95 และ 17.15 ตามลำดับ

ระดับรายได้ ผู้ที่มีระดับรายได้ขั้นที่ 3 มีสัดส่วนการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายสูงที่สุด (ร้อยละ 10.36 และร้อยละ 16.23 ตามลำดับ) สำหรับผู้ที่มีระดับรายได้ต่ำสุด (ขั้นที่ 1) มีสัดส่วน การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายต่ำกว่านักดื่มที่มีรายได้สูงสุด (ขั้นที่ 5) เล็กน้อย

ตารางที่ 5.7 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามกฎหมายในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามประเภทนักดื่ม (ร้อยละ)

ประเภทนักดื่ม	ชื่อในวันพระใหญ่	ชื่อนอกเวลากฎหมายกำหนด
นักดื่มปัจจุบัน	12.04	19.42
เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	10.42	15.81
นักดื่มเป็นครั้งคราว	11.15	18.54
นักดื่มประจำ	13.16	20.53

ตารางที่ 5.7 แสดงการเคยพบเห็นการขายในวันและเวลาที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามกฎหมาย พบว่า นักดื่มประจำเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันหรือเวลาที่ห้ามจำหน่าย สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 13.16 และร้อยละ 20.53 ตามลำดับ รองลงมา คือ นักดื่มปัจจุบัน ร้อยละ 12.04 และร้อยละ 19.42 และกลุ่มที่เคยดื่มแต่เลิกแล้วมีสัดส่วนต่ำสุด คือ ร้อยละ 10.42 และ 15.81 ตามลำดับ

5.1.3 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ผิดกฎหมาย

ตารางที่ 5.8 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามกฎหมาย ในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา

สถานที่	ร้อยละของประชากร
วัด	1.18
สถานศึกษา	0.30
สถานพยาบาล/ร้านขายยา	0.60
สถานที่ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0.56
สวนสาธารณะ	0.59
สถานีขนส่งสาธารณะ	2.03
ปั๊มน้ำมัน	2.51
หอพัก	0.39
โรงงาน	0.70
รวม (เคยพบเห็นการขายอย่างน้อยหนึ่งที)	6.37

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 5.8 ใน 12 เดือนที่ผ่านมา มีผู้เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสถานที่ที่ผิดกฎหมายคิดเป็นร้อยละ 6.37 เมื่อเปรียบเทียบสถานที่ทั้งหมด พบว่า มีผู้เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากปั้มน้ำมันในสัดส่วนสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.51 ของประชากรทั้งหมด รองลงมา คือ สถานีขนส่งสาธารณะ ร้อยละ 2.03 วัด ร้อยละ 1.18 โรงงาน ร้อยละ 0.70 และสถานที่ที่มีการเคยพบการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างผิดกฎหมายน้อยที่สุด คือ สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 0.30

อนุบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดการห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ต่าง ๆ ได้แก่ (1) วัด (2) สถานศึกษา (3) สถานพยาบาล/ร้านขายยา (4) สถานที่ราชการ/รัฐวิสาหกิจ (5) หอพัก (6) ปั้มน้ำมัน (7) สวนสาธารณะของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ (8) พื้นที่ประกอบกิจการโรงงาน (9) บนทาง (10) บนทางรถไฟ (11) สถานีขนส่ง (12) ท่าเรือโดยสารสาธารณะ (13) สวนสาธารณะ/สถานที่สาธารณะของทางราชการ หรือของรัฐวิสาหกิจ หรือของหน่วยงานอื่นของรัฐ (14) พื้นที่ประกอบกิจการโรงงาน (ยกเว้นในโรงงานที่ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์)

ตารางที่ 5.9 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมาย ในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา ในประชากรทั้งหมดจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (ร้อยละ)

สถานที่	วัด	สถานศึกษา	สถานพยาบาล/ร้านขายยา	สถานที่ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	สวนสาธารณะ	สถานีขนส่งสาธารณะ	ปั้มน้ำมัน	หอพัก	โรงงาน	รวม (เคยพบเห็นอย่างน้อยหนึ่งที)
จำแนกตามเพศ										
หญิง	1.08	0.29	0.64	0.55	0.63	1.93	2.18	0.32	0.55	5.75
ชาย	1.30	0.30	0.54	0.56	0.52	2.17	2.95	0.49	0.89	7.18
จำแนกตามกลุ่มอายุ										
อายุ 15-19 ปี	0.64	0.51	0.47	0.18	0.58	2.21	2.96	1.84	0.42	7.31
อายุ 20-24 ปี	1.07	0.62	0.46	0.47	0.70	2.58	3.49	2.05	0.46	8.58
อายุ 25-44 ปี	1.24	0.30	0.73	0.59	0.65	2.48	2.68	0.40	0.99	7.09
อายุ 45-59 ปี	1.25	0.29	0.54	0.69	0.67	2.15	3.02	0.23	0.80	6.87
อายุ 60 ปีขึ้นไป	1.10	0.22	0.55	0.43	0.39	1.28	1.52	0.10	0.33	4.48

ตารางที่ 5.9 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมาย ในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา ในประชากรทั้งหมดจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (ร้อยละ) (ต่อ)

สถานที่	วัด	สถานศึกษา	สถานพยาบาล/ร้านขายยา	สถานที่ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	สวนสาธารณะ	สถานีขนส่งสาธารณะ	ปั้มน้ำมัน	หอพัก	โรงงาน	รวม (เคยพบเห็นอย่างน้อยหนึ่งที่)
จำแนกตามการปกครอง										
ในเขตเทศบาล	1.06	0.30	0.64	0.59	0.57	2.56	2.54	0.63	0.76	6.76
นอกเขตเทศบาล	1.27	0.29	0.56	0.53	0.60	1.57	2.49	0.18	0.64	6.03
จำแนกตามภูมิภาค										
กทม.	1.12	0.26	0.91	0.81	0.58	3.56	2.12	0.57	1.28	7.51
กลาง (ไม่รวม กทม.)	1.03	0.22	0.57	0.43	0.42	1.86	2.5	0.29	0.78	6.05
เหนือ	0.91	0.24	0.41	0.35	0.44	0.7	1.52	0.18	0.15	4.00
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.08	0.39	0.62	0.72	0.75	1.95	2.72	0.67	0.87	7.10
ใต้	2.12	0.42	0.56	0.53	0.85	2.9	3.87	0.18	0.31	7.72
จำแนกตามระดับการศึกษา										
ประถมศึกษา/ต่ำกว่า	1.09	0.26	0.55	0.45	0.46	1.69	2.18	0.16	0.61	5.62
มัธยมศึกษา (สายสามัญ)	1.46	0.32	0.61	0.59	0.59	2.36	2.62	0.53	0.83	7.24
สายอาชีพ	1.17	0.67	0.72	0.66	0.87	2.63	3.52	1.01	0.79	7.88
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	0.8	0.15	0.67	0.81	0.86	2.17	2.89	0.59	0.62	6.34
จำแนกอาชีพ										
ภาคเกษตร	1.3	0.33	0.61	0.52	0.6	1.74	2.47	0.14	0.85	6.38
ช่างเทคนิค	1.48	0.31	0.82	0.85	0.72	2.68	3	0.43	1.57	8.13
ภาคบริการ	1.43	0.38	0.62	0.59	0.53	2.83	3.47	0.55	0.52	7.41
ผู้ประกอบการวิชาชีพ	0.75	0.17	0.44	0.53	0.54	2.04	2.72	0.35	0.4	5.88
ไม่ทำงาน	0.94	0.29	0.5	0.41	0.52	1.65	1.84	0.59	0.18	5.1
จำแนกตามระดับรายได้ (รายได้ต่อหัว)										
ระดับรายได้ขั้นที่ 1	1.04	0.25	0.59	0.44	0.39	1.49	1.56	0.16	0.24	4.49
ระดับรายได้ขั้นที่ 2	1.22	0.36	0.63	0.50	0.71	1.60	2.20	0.40	0.29	5.69
ระดับรายได้ขั้นที่ 3	1.25	0.44	0.57	0.49	0.60	1.73	2.33	0.39	0.44	6.15
ระดับรายได้ขั้นที่ 4	1.39	0.27	0.70	0.60	0.60	2.22	2.70	0.59	0.95	7.31
ระดับรายได้ขั้นที่ 5	1.00	0.21	0.52	0.71	0.64	2.82	3.47	0.40	1.30	7.67

หมายเหตุ : ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 5.9 แสดงลักษณะของประชากรทั้งหมด ที่เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสถานที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมาย ในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา มีรายละเอียดดังนี้

เพศ ประชาชนชายเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสถานที่ห้ามจำหน่ายอย่างน้อยหนึ่งทีมากกว่าเพศหญิง ร้อยละ 7.18 และ 5.75 ตามลำดับ โดยซื้อจากปั๊มน้ำมันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.95 รองลงมา คือ สถานีขนส่งสาธารณะ ร้อยละ 2.17 และ วัดร้อยละ 1.30 ตามลำดับ สำหรับประชากรหญิงเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากปั๊มน้ำมันมากที่สุดเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 2.18 รองลงมา คือ สถานีขนส่งสาธารณะ ร้อยละ 1.93 และวัดร้อยละ 1.08 ตามลำดับ

กลุ่มอายุ กลุ่มเยาวชนอายุ 15-19 ปี และกลุ่มอายุ 20-24 ปี เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากปั๊มน้ำมันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.96 และ 3.49 ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มวัยทำงานอายุ 25-44 ปี และ 45-59 ปี เคยพบเห็นการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากปั๊มน้ำมันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.68 และ 3.02 ตามลำดับ สถานีขนส่งสาธารณะ และวัด คือสถานที่ที่ทุกกลุ่มอายุเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เขตการปกครอง ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมายอย่างน้อย 1 สถานที่ ซึ่งสูงกว่าผู้ที่อยู่นอกเทศบาลเช่นเดียวกัน ปั๊มน้ำมันคือสถานที่ที่พบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

ภูมิภาค ภาคใต้มีความชุกของการพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมายอย่างน้อย 1 สถานที่สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 7.72 รองลงมา คือ กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 7.51 และภาคกลาง ร้อยละ 6.05 และสถานที่ที่พบการขายสูงสุดคือ ปั๊มน้ำมัน และ สถานีขนส่งสาธารณะ

ระดับการศึกษา ผู้จบการศึกษาระดับสายอาชีพ มีความชุกของการเคยพบการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่ห้ามจำหน่ายอย่างน้อย 1 สถานที่สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 7.88 โดยสถานที่พบสูงสุดในกลุ่มนี้คือ ปั๊มน้ำมัน และสถานีขนส่งสาธารณะ ร้อยละ 3.52 และร้อยละ 2.63 ตามลำดับ

อาชีพ การเคยพบการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามจำหน่ายใกล้เคียงกันในแต่ละอาชีพ

ระดับรายได้ ประชากรไทยที่มีรายได้สูง (ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 4 ถึง ระดับรายได้ต่อหัวชั้นที่ 5) เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากปั๊มน้ำมันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.70 และ 3.47 ตามลำดับ และผู้ที่มีรายได้ต่ำที่สุด (ระดับรายได้ต่อหัวชั้นที่ 1) เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากปั๊มน้ำมันน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.56

“สถานที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมายที่พบเห็นการขายมากที่สุด ในปี พ.ศ. 2564 คือ ปิมน้ำมัน และสถานีสวนสาธารณะ”

ตารางที่ 5.10 การเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามกฎหมาย ในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามประเภทนักรด

ประเภทนักรด	นักรดปัจจุบัน	เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	นักรดเป็นครั้งคราว	นักรดประจำ
วัด	1.39	1.15	1.44	1.33
สถานศึกษา	0.33	0.25	0.24	0.45
สถานพยาบาล/ร้านขายยา	0.63	0.51	0.64	0.63
สถานที่ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0.58	0.41	0.49	0.69
สวนสาธารณะ	0.58	0.31	0.60	0.56
สถานีสวนสาธารณะ	2.13	1.60	2.07	2.21
ปิมน้ำมัน	2.87	2.59	2.74	3.04
หอพัก	0.46	0.44	0.53	0.37
โรงงาน	1.15	0.55	1.14	1.17
รวม (เคยพบเห็นการขายอย่างน้อยหนึ่งแห่ง)	7.25	6.11	7.15	7.37

ตารางที่ 5.10 ประเภทนักดื่มทั้งนักดื่มประจำและนักดื่มเป็นครั้งคราว ต่างเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากปั้มน้ำมันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.74 และร้อยละ 3.04 ตามลำดับ รองลงมาคือ วัด คิดเป็นร้อยละ 1.44 และร้อยละ 1.33 ตามลำดับ ทั้งนักดื่มประจำและนักดื่มเป็นครั้งคราวมีสัดส่วนการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสถานที่ห้ามจำหน่ายใกล้เคียง คือร้อยละ 7.37 เทียบกับร้อยละ 7.15 ตามลำดับ นอกจากนี้ นักดื่มปัจจุบันเคยพบเห็นการขายอย่างน้อย 1 สถานที่ ร้อยละ 7.25

5.1.4 การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยแสดงตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตารางที่ 5.11 ร้อยละการเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยแสดงตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ลักษณะส่วนบุคคล	ร้อยละของประชากร
การสนับสนุนทีมกีฬา / การแข่งขันกีฬา	15.42
การสนับสนุนการจัดงานเทศกาล / ดนตรี / คอนเสิร์ต	12.15
การลด แลก แจก แถม ชิงโชค ชิงรางวัล	4.44
เคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรม (อย่างน้อย 1 กิจกรรม)	17.92

ตารางที่ 5.11 แสดงร้อยละการเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยแสดงตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในภาพรวมประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป เคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมที่แสดงตราสัญลักษณ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประมาณ 1 ใน 5 (ร้อยละ 17.92) โดยแบ่งเป็น การสนับสนุนทีมกีฬา / การแข่งขันกีฬาสูงสุด ร้อยละ 15.42 รองลงมา คือ การสนับสนุนการจัดงานเทศกาล / ดนตรี / คอนเสิร์ต ร้อยละ 12.15 และ การลด แลก แจก แถม ชิงโชค ชิงรางวัล ร้อยละ 4.44

ตารางที่ 5.12 ร้อยละการเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของรัฐกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยแสดงตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามลักษณะบุคคล

ลักษณะส่วนบุคคล	การสนับสนุน ทีมกีฬา/การ แข่งขันกีฬา	การสนับสนุนการ จัดงานเทศกาล/ ดนตรี/คอนเสิร์ต	การลด แลก แจก แถม ซิงโครค ชิงรางวัล	เคยพบเห็นโฆษณา/ กิจกรรม (อย่าง น้อย 1 กิจกรรม)
จำแนกตามเพศ				
หญิง	13.14	10.27	3.64	15.38
ชาย	18.41	14.63	5.50	21.27
จำแนกตามกลุ่มอายุ				
อายุ 15-19 ปี	26.45	21.62	7.27	29.57
อายุ 20-24 ปี	22.52	19.83	6.39	26.05
อายุ 25-44 ปี	19.82	16.47	6.67	22.96
อายุ 45-59 ปี	14.71	11.39	3.86	17.27
อายุ 60 ปีขึ้นไป	8.83	5.78	1.96	10.33
จำแนกตามการปกครอง				
ในเขตเทศบาล	18.22	14.24	5.21	20.82
นอกเขตเทศบาล	12.97	10.33	3.77	15.40
จำแนกตามภูมิภาค				
กทม.	26.91	19.73	9.24	28.79
กลาง (ไม่รวม กทม.)	15.65	12.50	3.78	18.07
เหนือ	11.79	9.37	2.71	14.20
ตะวันออกเฉียงเหนือ	15.07	11.92	5.01	18.11
ใต้	9.12	8.12	2.43	11.51
จำแนกตามระดับการศึกษา				
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	10.88	8.02	3.20	12.85
มัธยมศึกษา (สายสามัญ)	18.46	15.58	5.63	21.62

ตารางที่ 5.12 ร้อยละการเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยแสดงตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามลักษณะบุคคล (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	การสนับสนุน ทีมกีฬา/การ แข่งขันกีฬา	การสนับสนุนการ จัดงานเทศกาล/ ดนตรี/คอนเสิร์ต	การลด แลก แจก แอม ซิงโซค ซิงรางวัล	เคยพบเห็นโฆษณา/ กิจกรรม (อย่าง น้อย 1 กิจกรรม)
สายอาชีพ	21.47	17.47	5.66	24.48
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	22.68	17.56	6.05	25.63
จำแนกอาชีพ				
ภาคเกษตร	12.77	9.80	3.80	15.23
ช่างเทคนิค	19.81	16.18	5.85	22.58
ภาคบริการ	17.26	14.62	5.04	21.11
ผู้ประกอบการวิชาชีพ	21.62	16.90	6.49	24.43
ไม่ทำงาน	12.22	9.27	3.16	14.03
จำแนกตามระดับรายได้				
ระดับรายได้ชั้น 1	10.75	8.07	2.67	12.35
ระดับรายได้ชั้น 2	11.32	7.71	2.90	13.50
ระดับรายได้ชั้น 3	13.80	10.36	3.84	16.14
ระดับรายได้ชั้น 4	16.92	14.32	5.02	19.82
ระดับรายได้ชั้น 5	21.70	17.76	6.78	24.93

ตารางที่ 5.12 แสดงร้อยละการเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยแสดงตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามลักษณะบุคคล รายละเอียดดังนี้

เพศ ประชาชนชายเคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยแสดงตราสัญลักษณ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 21.27 เทียบกับ 15.38 โดยกิจกรรมการสนับสนุนทีมกีฬา / การแข่งขันกีฬามากที่สุด คือ ร้อยละ 18.41 ในประชากรชาย และ 13.14 ในประชากรหญิง

กลุ่มอายุ กลุ่มเยาวชนอายุ 15-19 ปี เคยพบเห็นโฆษณา/กิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยแสดงตราสัญลักษณ์เครื่องดื่มฯ อย่างน้อย 1 กิจกรรมสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 29.57 โดยเคยพบเห็นโฆษณา/กิจกรรมฯ ลดลงเมื่ออายุมากขึ้น โดยกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีความซุกต่ำสุด ร้อยละ 10.33

เขตการปกครอง การเคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยแสดงตราสัญลักษณ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างน้อย 1 กิจกรรมของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลสูงกว่านอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 20.82 เทียบกับ 15.40 และกิจกรรมสนับสนุนทีมกีฬา/แข่งขันกีฬา เป็นกิจกรรมที่มีผู้พบเห็นมากที่สุด ร้อยละ 18.22 ในเขตเทศบาล และ 12.97 นอกเขตเทศบาล

ภูมิภาค กรุงเทพมหานครพบความซุกของการเคยพบเห็นโฆษณา/กิจกรรมฯ อย่างน้อย 1 กิจกรรมสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.79 รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง (ไม่รวม กทม.) ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ร้อยละ 18.11 และ 18.07 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า เคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรมฯ อย่างน้อย 1 กิจกรรมสูงที่สุด ร้อยละ 25.63 ในขณะที่ผู้จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า พบสัดส่วนต่ำที่สุด ร้อยละ 12.85

อาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพ ช่างเทคนิค และภาคบริการ มีความซุกของการเคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรมฯ อย่างน้อย 1 กิจกรรมใกล้เคียงกัน คือ ประมาณร้อยละ 20 และผู้ที่ไม่ได้ทำงานเคยพบเห็นต่ำที่สุด ร้อยละ 14.03

ระดับรายได้ ความซุกของการเคยพบเห็นโฆษณา/กิจกรรมฯ อย่างน้อย 1 กิจกรรม เพิ่มสูงขึ้นตามระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น โดยกลุ่มผู้มีรายได้ขั้นที่ 1 เคยพบเห็นโฆษณา/กิจกรรมฯ อย่างน้อย 1 กิจกรรมต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 12.35 และผู้มีรายได้ขั้นที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 24.93

ตารางที่ 5.13 ร้อยละการเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยแสดงตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามประเภทนักดื่ม

ประเภทนักดื่ม	นักดื่มปัจจุบัน	เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	นักดื่มเป็นครั้งคราว	นักดื่มประจำ
การสนับสนุนทีมกีฬา / การแข่งขันกีฬา	20.26	15.25	21.13	19.15
การสนับสนุนการจัดงานเทศกาล / ดนตรี / คอนเสิร์ต	16.73	11.58	17.56	15.68
การลด แลก แจก แถม ซิงโคร ซิงรางวัล	6.27	4.43	6.68	5.74
เคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรม (อย่างน้อย 1 กิจกรรม)	24.07	17.57	24.93	22.99

ตารางที่ 5.13 แสดงร้อยละการเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยแสดงตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำแนกตามประเภทนักดื่ม พบว่า นักดื่มเป็นครั้งคราวมีความชุกในการพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 24.93 ในนักดื่มเป็นครั้งคราว และนักดื่มปัจจุบันเคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรมร้อยละ 24.07 ในนักดื่มปัจจุบันทั้งหมด เช่นเดียวกับกลุ่มประชากรทั่วไป การพบเห็นกิจกรรมการสนับสนุนทีมกีฬา / การแข่งขันกีฬามากที่สุดในทุกกลุ่มนักดื่ม

5.1.5 การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อหรือสังคมออนไลน์

ตารางที่ 5.14 การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อหรือสังคมออนไลน์ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามลักษณะบุคคล (ร้อยละ)

ลักษณะส่วนบุคคล	ร้อยละของประชากร
จำแนกตามเพศ	
หญิง	8.14
ชาย	11.24
จำแนกตามกลุ่มอายุ	
อายุ 15-19 ปี	15.93
อายุ 20-24 ปี	16.17
อายุ 25-44 ปี	12.77
อายุ 45-59 ปี	8.64
อายุ 60 ปีขึ้นไป	4.81
จำแนกตามการปกครอง	
ในเขตเทศบาล	12.43
นอกเขตเทศบาล	6.90
จำแนกตามภูมิภาค	
กทม.	18.71
กลาง (ไม่รวม กทม.)	8.53

ตารางที่ 5.14 การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อหรือ
 ลังคมออนไลน์ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามลักษณะบุคคล (ร้อยละ) (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	ร้อยละของประชากร
เหนือ	6.56
ตะวันออกเฉียงเหนือ	10.08
ใต้	5.31
จำแนกตามระดับการศึกษา	
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	5.90
มัธยมศึกษา (สายสามัญ)	11.22
สายอาชีพ	14.99
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	15.98
จำแนกอาชีพ	
ภาคเกษตร	6.74
ช่างเทคนิค	11.90
ภาคบริการ	12.47
ผู้ประกอบการวิชาชีพ	14.81
ไม่ทำงาน	7.56
จำแนกตามระดับรายได้	
ระดับรายได้ชั้น 1	5.75
ระดับรายได้ชั้น 2	6.29
ระดับรายได้ชั้น 3	7.62
ระดับรายได้ชั้น 4	10.39
ระดับรายได้ชั้น 5	15.17

ตารางที่ 5.14 แสดงร้อยละเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อหรือสังคมออนไลน์ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามลักษณะบุคคล มีรายละเอียดดังนี้

เพศ ประชาชนชายมีความชุกของการเคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อ / สังคมออนไลน์สูงกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 11.24 เทียบกับ 8.14 ตามลำดับ

กลุ่มอายุ กลุ่มเยาวชนอายุ 20-24 ปี เคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อ / สังคมออนไลน์สูงสุด ร้อยละ 16.17 รองลงมา คือ กลุ่มเยาวชนอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 15.93 และ กลุ่มวัยทำงานอายุ 25-44 ปี ร้อยละ 12.77 และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไปเคยพบเห็นโฆษณา/กิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อ/สังคมออนไลน์ต่ำสุด ร้อยละ 4.81

เขตการปกครอง การเคยพบเห็นโฆษณา/กิจกรรมทางสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีความชุกในการพบเห็นสูงกว่านอกเขตเทศบาล เกือบ 2 เท่า

ภูมิภาค ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีความชุกของการเคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรมทางสื่อสังคมออนไลน์สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 18.71 และสูงกว่าภาคใต้ ที่พบความชุกของการเคยพบเห็นโฆษณา/กิจกรรมต่ำสุด (ร้อยละ 5.31) ประมาณ 3 เท่า

ระดับการศึกษา ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีเคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรมทางสื่อสังคมออนไลน์สูงสุด ร้อยละ 15.98 รองลงมา คือ สายอาชีพ ร้อยละ 14.99 และ มัธยมศึกษา (สายสามัญ) ร้อยละ 11.22 ตามลำดับ

อาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพมีความชุกของการเคยเห็นโฆษณา/กิจกรรมทางสื่อสังคมออนไลน์สูงสุด และผู้ประกอบอาชีพภาคเกษตรมีความชุกของการเคยพบเห็นต่ำสุด

ระดับรายได้ ผู้มีรายได้ชั้นที่ 5 (มากกว่า 13,501 บาทขึ้นไป) มีความชุกของการเคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรมทางสื่อสังคมออนไลน์สูงสุด ร้อยละ 15.17 และความชุกของการเคยพบเห็นลดลงเมื่อระดับรายได้ลดลง โดยที่ระดับรายได้ชั้นที่ 1 เคยพบเห็นต่ำสุด ร้อยละ 5.75

ตารางที่ 5.15 การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อหรือสังคมออนไลน์ จำแนกตามประเภทนักดื่ม (ร้อยละ)

ประเภทนักดื่ม	รวม	หญิง	ชาย	15-19 ปี	20-24 ปี	25-44 ปี	45-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
นักดื่มปัจจุบัน	12.71	11.94	12.97	20.72	21.40	15.55	9.67	6.85
เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	10.15	11.32	9.43	17.00	16.45	14.58	11.25	6.33
นักดื่มเป็นครั้งคราว	13.16	12.27	13.67	17.70	22.24	16.03	8.85	7.93
นักดื่มประจำ	12.13	10.76	12.33	29.22	19.61	14.89	10.58	5.75

ตารางที่ 5.15 แสดงร้อยละการเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อหรือสังคมออนไลน์จำแนกตามประเภทนักดื่ม พบว่า นักดื่มเป็นครั้งคราวเคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรมดังกล่าวสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 13.16 ในนักดื่มเป็นครั้งคราว โดยที่นักดื่มชายเคยพบเห็นมากกว่านักดื่มหญิง ร้อยละ 13.67 เทียบกับ 12.27 ตามลำดับ และในกลุ่มนักดื่มเป็นครั้งคราวที่เป็นเยาวชนอายุ 20-24 ปี มีสัดส่วนการเคยพบเห็นสูงสุด (ร้อยละ 22.24)

ในกลุ่มนักดื่มปัจจุบัน มีสัดส่วนการเคยพบเห็นร้อยละ 12.71 และนักดื่มชายเคยพบเห็นมากกว่านักดื่มหญิง และกลุ่มเยาวชนอายุ 20-24 ปี มีสัดส่วนการเคยพบเห็นสูงสุด ร้อยละ 21.40 เช่นเดียวกัน

หากพิจารณาตามกลุ่มอายุในกลุ่มนักดื่ม พบว่า การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อหรือสังคมออนไลน์มีแนวโน้มลดลงตามอายุที่เพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับกลุ่มประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

5.1.6 การเคยซื้อ / ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์หรือสั่งกับรถรับส่ง

ตารางที่ 5.16 การเคยซื้อ / ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์หรือสั่งกับรถรับส่ง จำแนกตามลักษณะบุคคล (ร้อยละ)

ลักษณะส่วนบุคคล	ร้อยละของประชากร
จำแนกตามเพศ	
หญิง	0.29
ชาย	0.28
จำแนกตามกลุ่มอายุ	
อายุ 15-19 ปี	0.36
อายุ 20-24 ปี	0.44
อายุ 25-44 ปี	0.35
อายุ 45-59 ปี	0.22
อายุ 60 ปีขึ้นไป	0.17
จำแนกตามการปกครอง	
ในเขตเทศบาล	0.30
นอกเขตเทศบาล	0.26

ตารางที่ 5.16 การเคยซื้อ / ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์หรือสั่งกับรถรับส่ง จำแนกตามลักษณะบุคคล (ร้อยละ) (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	ร้อยละของประชากร
จำแนกตามภูมิภาค	
กทม.	0.14
กลาง (ไม่รวม กทม.)	0.25
เหนือ	0.20
ตะวันออกเฉียงเหนือ	0.37
ใต้	0.44
จำแนกตามระดับการศึกษา	
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	0.15
มัธยมศึกษา (สายสามัญ)	0.32
สายอาชีพ	0.46
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	0.47
จำแนกอาชีพ	
ภาคเกษตร	0.22
ช่างเทคนิค	0.30
ภาคบริการ	0.50
ผู้ประกอบการวิชาชีพ	0.32
ไม่ทำงาน	0.25
จำแนกตามระดับรายได้	
ระดับรายได้ชั้น 1	0.22
ระดับรายได้ชั้น 2	0.26
ระดับรายได้ชั้น 3	0.32
ระดับรายได้ชั้น 4	0.25
ระดับรายได้ชั้น 5	0.36

ตารางที่ 5.16 แสดงร้อยละการเคยซื้อ / ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์หรือส่งกับรถรับส่งจำแนกตามลักษณะบุคคล มีรายละเอียดดังนี้

เพศ ประชาชนชายและหญิงมีความชุกของการเคยซื้อ / ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์หรือส่งกับรถรับส่งประมาณเท่า ๆ กัน ร้อยละ 0.28 และ 0.29 ตามลำดับ

กลุ่มอายุ เยาวชนกลุ่มอายุ 20-24 ปี มีความชุกของการเคยซื้อขายทางออนไลน์สูงสุด ร้อยละ 0.44 และมีความชุกใกล้เคียงกันในแต่ละกลุ่มอายุ โดยกลุ่มผู้สูงอายุมีความชุกต่ำสุด คือ ร้อยละ 0.17

เขตการปกครอง ประชากรในเขตเทศบาลมีความชุกในการเคยซื้อขายทางออนไลน์^๓ สูงกว่านอกเขตเทศบาลเล็กน้อย

ภูมิภาค ภาคใต้มีความชุกของการเคยซื้อขายทางออนไลน์^๓ สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 0.44 ในขณะที่กรุงเทพมหานครพบความชุกต่ำที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.14

ระดับการศึกษา ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าเคยซื้อขายทางออนไลน์สูงสุดร้อยละ 0.47 และความชุกของการเคยซื้อขายทางออนไลน์ต่ำสุดในกลุ่มผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

อาชีพ กลุ่มอาชีพภาคบริการ เคยซื้อขายทางออนไลน์สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.50

ระดับรายได้ ความชุกของการเคยซื้อขายทางออนไลน์ใกล้เคียงกันในทุกระดับรายได้

ตารางที่ 5.17 การเคยซื้อ / ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์หรือส่งกับรถรับส่ง จำแนกตามประเภทนักดื่ม (ร้อยละ)

ประเภทนักดื่ม	รวม	หญิง	ชาย	15-19 ปี	20-24 ปี	25-44 ปี	45-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
นักดื่มปัจจุบัน	0.34	0.31	0.35	0.35	0.17	0.07	0.06	0.05
เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	0.19	0.22	0.17	0.30	0.40	0.27	0.18	0.11
นักดื่มเป็นครั้งคราว	0.23	0.32	0.20	0.09	0.30	0.26	0.18	0.22
นักดื่มประจำ	0.49	0.25	0.51	1.69	0.91	0.52	0.47	0.10

ตารางที่ 5.17 แสดงร้อยละการเคยซื้อ / ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์หรือส่งกับรถรับส่งจำแนกตามประเภทนักดื่ม พบว่า นักดื่มประจำเคยซื้อ / ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์หรือส่งกับรถรับส่งสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 0.49 ของนักดื่มประจำ แบ่งเป็นนักดื่มชาย ร้อยละ 0.51 และนักดื่มหญิง ร้อยละ 0.25 และในกลุ่มนักดื่มประจำที่เป็นเยาวชนอายุ 15-19 ปี มีสัดส่วนการเคยซื้อขายทางออนไลน์สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 1.69

5.2 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดที่ผิดกฎหมายหรือสุรานอกระบบภาษี

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผิดกฎหมาย หรือสุรานอกระบบภาษี หมายถึง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ลักลอบผลิตหรือไม่เสียภาษี จากการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2564 ได้แบ่งประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผิดกฎหมายออกเป็นสองประเภท ได้แก่ สุราเถื่อน / เหล้าต้ม / เหล้าชุมชน (ที่ลักลอบผลิตหรือไม่เสียภาษี) และสุรานอกหรือเหล้าต่างประเทศ ที่ลักลอบนำเข้า หรือซื้อแบบไม่เสียภาษีจากร้านค้าปลอดภาษี โดยสอบถามเฉพาะนักดื่มปัจจุบัน (ผู้ที่ดื่มในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา) เท่านั้น

ตารางที่ 5B การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกระบบภาษี พ.ศ. 2554, 2557, 2560 และ 2564

	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564
นักดื่มปัจจุบันที่ดื่มสุรานอกระบบภาษี ใน 12 เดือนที่ผ่านมา (จำนวนคน)	1,816,498	3,248,614	1,948,225	1,238,314
อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป)	3.44	5.92	3.48	2.17
สัดส่วนของนักดื่มปัจจุบันที่ดื่มสุรานอกระบบภาษี (ร้อยละของนักดื่มปัจจุบัน)	10.96	18.35	12.36	7.76
สัดส่วนของนักดื่มปัจจุบันที่ดื่มสุราเถื่อน/เหล้าต้ม/เหล้าชุมชน ที่ไม่เสียภาษี (ร้อยละของนักดื่มปัจจุบัน)	9.89	11.88	9.55	6.34
สัดส่วนของนักดื่มปัจจุบันที่ดื่มสุรานอกหรือเหล้าต่างประเทศ ที่ไม่เสียภาษี (ร้อยละของนักดื่มปัจจุบัน)	4.20	10.45	4.76	2.48

*ไม่รวม: ไม่ทราบว่าเป็นสุรานอกหรือเหล้าต่างประเทศที่ลักลอบนำเข้าหรือไม่เสียภาษี

“ความชุกของการดื่มสุรานอกระบบภาษีของประชากรไทยลดลงมาต่ำสุดในปี พ.ศ. 2564”

ตารางที่ 5.18 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกระบบภาษี ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา พ.ศ. 2564

ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ร้อยละของนักดื่มปัจจุบัน
สุรขาว / เหล้าต้ม / เหล้าชุมชน	6.34
สุรานอก / เหล้าต่างประเทศ	2.48
รวม (เคยอดื่มอย่างน้อย 1 ประเภท)	7.76

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

**“ในปี พ.ศ. 2564
นักดื่มไทย
ประมาณ 4 ใน
50 คน ดื่มสุรา
นอกระบบภาษี”**

ในปี พ.ศ. 2564 ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปประมาณ 1,238,314 คนหรือคิดเป็นความชุกร้อยละ 2.17 เคยอดื่มสุรานอกระบบภาษีอย่างน้อยหนึ่งชนิดใน 12 เดือนก่อนการสำรวจ จากเมื่อคิดเป็นสัดส่วนในนักดื่มปัจจุบันทั้งหมด (ตารางที่ 5.18) จะเห็นได้ว่า นักดื่มปัจจุบันเพียงร้อยละ 7.76 เคยอดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกระบบภาษี ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา โดยสัดส่วนของผู้ดื่มสุรขาว / เหล้าต้ม / เหล้าชุมชนที่ผิดกฎหมายสูงกว่าสัดส่วนของผู้ที่ดื่มสุรานอก / เหล้าต่างประเทศที่ผิดกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 6.34 และที่ร้อยละ 2.48 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.19 ร้อยละของนักดื่มปัจจุบันที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกระบบภาษี ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (ร้อยละ)

ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผิดกฎหมาย	สุรขาว / สุรา กลั่นชุมชน	สุราสี / สุราแดง ต่างประเทศ	รวม (เคยอดื่ม อย่างน้อย 1 ประเภท)
จำแนกตามเพศ			
หญิง	3.17	1.55	4.24
ชาย	7.14	2.71	8.64
จำแนกตามกลุ่มอายุ			
อายุ 15-19 ปี	4.48	1.10	4.80
อายุ 20-24 ปี	4.99	2.40	6.16

ตารางที่ 5.19 ร้อยละของนักดื่มปัจจุบันที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกระบบภาษี ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (ร้อยละ) (ต่อ)

ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ผิดกฎหมาย	สุรขาว / สุรา กลั่นชุมชน	สุราสี / สุราแดง ต่างประเทศ	รวม (เคยอดื่ม อย่างน้อย 1 ประเภท)
อายุ 25-44 ปี	5.00	2.68	6.61
อายุ 45-59 ปี	7.62	2.43	8.98
อายุ 60 ปีขึ้นไป	9.35	2.18	10.58
จำแนกตามการปกครอง			
ในเขตเทศบาล	4.62	3.12	6.77
นอกเขตเทศบาล	7.81	1.93	8.60
จำแนกตามภูมิภาค			
กทม.	1.94	4.09	5.33
กลาง (ไม่รวม กทม.)	2.81	2.32	4.26
เหนือ	18.21	2.12	19.32
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.49	1.82	4.09
ใต้	8.13	3.76	9.98
จำแนกตามระดับการศึกษา			
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	9.16	1.95	9.91
มัธยมศึกษา (สายสามัญ)	5.72	2.73	7.24
สายอาชีพ	3.68	2.80	5.59
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	2.36	3.16	5.03
จำแนกอาชีพ			
ภาคเกษตร	9.87	1.76	10.43
ช่างเทคนิค	4.98	2.98	6.81
ภาคบริการ	3.62	2.81	5.65

ตารางที่ 5.19 ร้อยละของนักดื่มปัจจุบันที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกระบบภาษี ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (ร้อยละ) (ต่อ)

ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ผิดกฎหมาย	สุรารชาว / สุรา กลั่นชุมชน	สุราสี / สุราแดง ต่างประเทศ	รวม (เคยดื่ม อย่างน้อย 1 ประเภท)
ผู้ประกอบการวิชาชีพ	2.73	2.77	4.77
ไม่ทำงาน	4.93	2.81	6.72
จำแนกตามประเภทนักดื่ม			
นักดื่มเป็นครั้งคราว	4.40	1.98	5.54
นักดื่มประจำ	8.84	3.11	10.60
จำแนกตามระดับรายได้			
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 1	6.16	1.78	6.75
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 2	10.37	2.19	11.30
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 3	9.30	1.80	10.18
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 4	6.22	2.32	7.40
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 5	3.15	3.48	5.65

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานของจำนวนนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น ไม่ใช่ประชากรทั้งหมด

**“นักดื่มที่มีรายได้
ระดับสูงสุดดื่ม
สุราต่างประเทศ
นอกระบบภาษี
มากกว่านักดื่ม
ที่มีรายได้ต่ำ”**

ตารางที่ 5.19 แสดงลักษณะของนักดื่มปัจจุบันที่ดื่มสุรานอกระบบภาษี มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ดังนี้

เพศ ในภาพรวม นักดื่มปัจจุบันเพศชายมีส่วนของการเคยดื่มสุรานอกระบบภาษีสูงกว่านักดื่มปัจจุบันเพศหญิง นักดื่มปัจจุบันชายร้อยละ 7.14 เคยดื่มสุรารชาว / สุราชุมชนนอกระบบภาษี และร้อยละ 2.71 เคยดื่มสุรานอก/ เหล้าต่างประเทศที่ไม่เสียภาษี สำหรับนักดื่มเพศหญิงมีเพียงร้อยละ 3.17 ที่เคยดื่มสุรารชาว / สุราชุมชนนอกระบบภาษี และเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าการดื่มสุรานอก / เหล้าต่างประเทศที่ไม่เสียภาษีเช่นกัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1.55

กลุ่มอายุ นักดื่มเยาวชนอายุต่ำกว่าเกณฑ์ (อายุ 15-19 ปี) เคยดื่มสุราขาว/สุราชุมชนนอกระบบภาษี คิดเป็นร้อยละ 4.48 แต่เคยดื่มสุรานอก/เหล้าต่างประเทศที่ไม่เสียภาษี คิดเป็นร้อยละ 1.10 นักดื่มที่อายุมากขึ้นมีสัดส่วนของผู้เคยดื่มสุรานอกระบบภาษีมากขึ้นไปด้วย โดยนักดื่มวัย 60 ปีขึ้นไป เคยดื่มสุราขาว/สุราชุมชนนอกระบบภาษีเป็นสัดส่วนสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.35 และเคยดื่มสุรานอกระบบภาษีอย่างน้อยหนึ่งประเภทสูงที่สุดเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 10.58

ภูมิภาค นักดื่มในภาคเหนือมีพฤติกรรมการดื่มสุรา/สุราชุมชนนอกระบบภาษีสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 18.21 และกรุงเทพมหานครมีสัดส่วนการดื่มประเภทนี้ต่ำสุด ร้อยละ 1.94 ในทางตรงข้ามนักดื่มในกรุงเทพมหานครดื่มสุราสี/สุราแดงต่างประเทศนอกระบบภาษีสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 4.09

ระดับการศึกษา นักดื่มที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามีพฤติกรรมการดื่มสุรา/สุราชุมชนนอกระบบภาษีสูงสุด ร้อยละ 9.16 ในทางตรงข้าม นักดื่มกลุ่มนี้ดื่มสุราสี/สุราแดงต่างประเทศนอกระบบภาษีต่ำสุด ร้อยละ 1.95

อาชีพ ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีพฤติกรรมการดื่มสุรา/สุราชุมชนนอกระบบภาษีสูงสุด (ร้อยละ 9.87) และดื่มสุราสี/สุราแดงต่างประเทศนอกระบบภาษีต่ำสุด (ร้อยละ 1.76)

ประเภทนักดื่ม นักดื่มประจำมีพฤติกรรมการดื่มสุราขาว/สุราชุมชนนอกระบบภาษี มากกว่านักดื่มเป็นครั้งคราวถึง 2 เท่า ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 8.84 และร้อยละ 4.40 ตามลำดับ ส่วนการดื่มสุรานอก/เหล้าต่างประเทศที่ไม่เสียภาษี นักดื่มประจำมีสัดส่วนสูงกว่านักดื่มเป็นครั้งคราวเล็กน้อย คือ ร้อยละ 3.11 และร้อยละ 1.98 ตามลำดับ

ระดับรายได้ นักดื่มที่มีรายได้ระดับกลางและระดับค่อนข้างต่ำ (ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 2 และ ชั้นที่ 3) มีสัดส่วนผู้เคยดื่มสุราขาว/สุราชุมชนนอกระบบภาษีสูงกว่ากลุ่มรายได้อื่น ในขณะที่สัดส่วนการดื่มสุราสี/สุราแดงต่างประเทศนอกระบบภาษีสูงที่สุดในกลุ่มนักดื่มที่มีระดับรายได้ชั้นที่ 5 ซึ่งเป็นรายได้ชั้นสูงสุด โดยคิดเป็นร้อยละ 3.48

สรุปสถิติสำคัญ พ.ศ. 2564

- ประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์ขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด (20 ปีบริบูรณ์) ร้อยละ 8.57 และเยาวชนอายุ 15-19 ปี เคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนอายุก่อนเกณฑ์กฎหมายกำหนดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.72 และนักดื่มประจำมีสัดส่วนการเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้เด็กหรือเยาวชนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 13.16

- ประชากรร้อยละ 8.57 เคยพบเห็นการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษาและวันออกพรรษา ซึ่งเป็นวันพระใหญ่ที่กฎหมายมีการห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และร้อยละ 13.87 เคยพบเห็นการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกช่วงเวลา 11.00-14.00 น. และเวลา 17.00-24.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่กฎหมายห้ามการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เช่นกัน
- ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ประชากรไทยเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากสถานที่ห้ามจำหน่ายตามกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 6.37 และสถานที่ที่ประชากรไทยเคยพบเห็นการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด คือ บั๊มน้ำมัน และสถานี่ขนส่งสาธารณะ ตามลำดับ
- การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยแสดงตราสัญลักษณ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในภาพรวมประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป เคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมที่แสดงตราสัญลักษณ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประมาณ 1 ใน 5 คิดเป็นร้อยละ 17.92 โดยแบ่งเป็น การสนับสนุนทีมกีฬา / การแข่งขันกีฬาสูงสุด ร้อยละ 15.42 รองลงมา คือ การสนับสนุนการจัดงานเทศกาล / ดนตรี / คอนเสิร์ต ร้อยละ 12.15 ตามลำดับ
- การเคยพบเห็นโฆษณาหรือกิจกรรมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางสื่อหรือสังคมออนไลน์ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 9.48 และประชากรชาย กลุ่มอายุ 20-24 ปี และกลุ่มผู้มีรายได้มากกว่า 13,500 บาทขึ้นไป เคยพบเห็นกิจกรรมดังกล่าวสูงสุด และนักดื่มเป็นครั้งคราวเคยพบเห็นโฆษณา / กิจกรรมดังกล่าวสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 13.16 ในกลุ่มนักดื่มเป็นครั้งคราว
- ความชุกของการเคยซื้อ / ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางออนไลน์หรือสั่งกับรถรับส่งในประชากรชายและหญิงมีสัดส่วนเท่า ๆ กัน คือ ร้อยละ 0.28 และ 0.29 ตามลำดับ
- นักดื่มปัจจุบันร้อยละ 7.76 เคยบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกระบบภาษี โดยการบริโภคสุรานอก / เหล้าต่างประเทศไม่เสียภาษีเป็นที่นิยมกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป และกลุ่มผู้มีรายได้ต่อหัวสูงที่สุด ในขณะที่การดื่มสุราขาว / สุราชุมชนนอกระบบภาษีนั้นเป็นที่นิยมในกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำ อายุมาก และกลุ่มนักดื่มประจำ

บทที่ 6 : ผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2564

6. ผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีหลากหลายมิติ ตัวอย่างเช่น ผลกระทบทางสุขภาพ หน้าที่การงาน และความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีต่อตัวผู้ดื่มเอง และผลกระทบต่อผู้อื่น หรือคนรอบข้างซึ่งอาจจะเป็นผู้ดื่มหรือไม่ดื่มก็ได้ (harm to others) เช่น อุบัติเหตุจราจร อาชญากรรม ความรุนแรงในครอบครัวหรือในพื้นที่สาธารณะ รวมทั้งผลกระทบทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ (socioeconomic impact) ที่มีต่อสังคมโดยรวม

เนื้อหาในบทนี้เป็นการนำเสนอผลกระทบหลากหลายมิติของการดื่มสุรา อันรวมถึงถึงปัญหาที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในและนอกครัวเรือน และผลกระทบของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับรถหรือจักรยานยนต์ เพื่อประเมินผลทางลบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อตัวผู้ดื่มเอง (self-harm) คนใกล้ชิด และสังคมรอบข้าง (harm to others)

ตารางที่ 6A ผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2554, 2557, 2560 และ 2564

	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564
ผู้ที่เคยได้รับผลกระทบจากการดื่มสุราของตนเองหรือผู้อื่น (คน)	4,631,053	8,728,674	3,939,503	3,120,648
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป)	8.78	15.92	7.04	5.47
ผู้ที่เคยได้รับความรำคาญจากการดื่มสุราของตนเองหรือผู้อื่น (คน)	-	4,752,192	2,467,004	1,082,884
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป)	-	8.67	4.41	1.90
ผู้ที่เคยประสบปัญหาความรุนแรงทางวาจาจากการดื่มสุราของตนเองหรือผู้อื่น (คน)	-	5,218,801	708,287	403,783
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป)	-	9.52	1.27	0.71
ผู้ที่เคยประสบปัญหาความรุนแรงทางกาย/ทำร้ายร่างกาย จากการดื่มสุราของตนเองหรือผู้อื่น (คน)	-	1,429,329	60,788	147,479
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป)	-	2.61	0.11	0.26
ผู้ที่เคยประสบปัญหาการเงิน จากการดื่มสุราของตนเองหรือผู้อื่น (คน)	4,231,332	4,341,579	1,132,054	-
อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป)	8.02	7.92	2.02	-
ผู้ที่เคยประสบปัญหาเกี่ยวกับการทำงานจากการดื่มสุราของตนเองหรือผู้อื่น (คน)	490,471	2,968,782	1,024,215	908,355
: อัตราความชุก (ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป)	0.93	5.41	1.83	1.59

หมายเหตุ: การสำรวจในปี พ.ศ. 2554 คำถามเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครัวเรือนกับนอกครัวเรือนไม่ได้แยกว่าเป็นทางกาย หรือวาจา และไม่มีคำถามเรื่องความรำคาญใจ
การสำรวจในปี พ.ศ. 2564 ไม่มีข้อคำถามปัญหาทางการเงินที่มีสาเหตุจากการดื่มสุราของผู้ดื่มเองและ/หรือผู้อื่น

6.1 ผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2564

การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 ได้สอบถามกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ร่วมในการศึกษา (ทั้งผู้ที่ดื่มและไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน) ว่าเคยได้รับผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากทั้งตนเอง และ / หรือผู้อื่นหรือไม่ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา โดยแบ่งปัญหาออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- (1) ปัญหาสุขภาพจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
- (2) ปัญหาภายในครัวเรือนและภายนอกครัวเรือน โดยแบ่งย่อยเป็นปัญหาทำร้ายร่างกาย ปัญหาความรุนแรงทางวาจา และทำความรำคาญ
- (3) ปัญหาในการประกอบอาชีพ
- (4) การได้รับบาดเจ็บ หรืออุบัติเหตุจากการดื่มแล้วขับของตนเองและผู้อื่น

ตารางที่ 6.1 ความชุกของผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากการดื่มของตนเองและผู้อื่น ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา พ.ศ. 2564

ประเภทของปัญหา	จากการดื่ม ของตนเอง	จากการดื่ม ของผู้อื่น	จากการดื่มทั้งของ ตนเองและผู้อื่น
ปัญหาสุขภาพ (รวม)	2.79	-	-
- อาการเล็กน้อย	2.55	-	-
- อาการรุนแรงปานกลาง	0.16	-	-
- อาการรุนแรงต้องพบแพทย์	0.05	-	-
- เจ็บป่วยเป็นโรค	0.03	-	-
ปัญหาในการทำงาน	1.40	0.12	0.08
ปัญหาภายในครัวเรือน (รวม)	0.87	0.73	0.20
- การทำร้ายร่างกาย	0.13	0.02	0.02
- ความรุนแรงทางวาจา	0.27	0.19	0.07
- เกิดความรำคาญ	0.47	0.52	0.11
ปัญหาภายนอกครัวเรือน (รวม)	3.57	1.70	0.43
- การทำร้ายร่างกาย	0.07	0.03	0.02
- ความรุนแรงทางวาจา	0.06	0.14	0.07
- เกิดความรำคาญ	0.14	0.79	0.15
เคยมีอย่างน้อยหนึ่งปัญหา	3.30	0.74	0.19

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 6.1 จะเห็นได้ว่าประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปร้อยละ 3.30 เคยได้รับผลกระทบจากการดื่มสุราของตนเองและร้อยละ 0.74 เคยได้รับผลกระทบจากการดื่มสุราของผู้อื่นอย่างน้อย 1 ปัญหาในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา โดยปัญหาจากการดื่มของตนเองที่พบบากที่สุด คือ ปัญหาด้านสุขภาพจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 2.79 แบ่งเป็นมีอาการเล็กน้อยสามารถดูแลตนเองและทำกิจวัตรประจำวันได้ร้อยละ 2.55 มีอาการปานกลาง ไม่ต้องไปพบแพทย์ แต่มีผลกระทบต่อการประกอบชีวิตประจำวันร้อยละ 0.16 มีอาการรุนแรงจนต้องพบแพทย์หรือเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล ร้อยละ 0.05 และพบว่าประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปเพียงร้อยละ 0.03 มีการเจ็บป่วยเป็นโรค (เช่น พิษสุราเรื้อรัง โรคตับ ฯลฯ) ที่ต้องได้รับการบำบัดรักษาต่อเนื่อง ปัญหาจากการดื่มของตนเองที่พบบรองลงมาคือ ปัญหาในการทำงานที่เกิดจากการดื่มของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 1.40 ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด นอกจากนี้ ปัญหาภายในครัวเรือนที่พบบ่อยจากการดื่มของตัวเอง ได้แก่ ก่อให้เกิดความรำคาญสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 0.47 และปัญหาด้านความรุนแรงทางวาจา คิดเป็นร้อยละ 0.27 ตามลำดับ สำหรับปัญหายานนอกครัวเรือนที่พบบ่อย ได้แก่ ก่อให้เกิดความรำคาญ ร้อยละ 0.14

หากพิจารณา การเคยได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น พบว่า มีปัญหาในการทำงาน ร้อยละ 0.12 ปัญหาภายในครัวเรือนที่พบบ่อยจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น ได้แก่ ก่อให้เกิดความรำคาญ ร้อยละ 0.52 และได้รับความรุนแรงทางวาจา ร้อยละ 0.19 เป็นต้น สำหรับปัญหายานนอกครัวเรือนที่พบบ่อยที่สุด คือ ก่อให้เกิดความรำคาญ ร้อยละ 0.79

สำหรับผลกระทบที่ได้รับจากการดื่มของตนเองและผู้อื่น พบว่า ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 0.19 เคยได้รับผลกระทบอย่างน้อยหนึ่งปัญหา และปัญหาที่ก่อให้เกิดความรำคาญจากการดื่มของตนเองและผู้อื่นเป็นปัญหาที่พบบ่อยที่สุดทั้งภายในครัวเรือนและภายนอกครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 0.11 และ 0.15 ตามลำดับ

ตารางที่ 6.2 ความชุกของผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งจากการดื่มของตนเองและผู้อื่น (รวมปัญหาภายในและภายนอกครัวเรือนเข้าด้วยกัน) ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ประเภทของปัญหา	เกิดความรำคาญ	ความรุนแรงทางวาจา	การทำร้ายร่างกาย	ปัญหาสุขภาพ	ปัญหาเกี่ยวกับการทำงาน	ประสบอย่างน้อย 1 ปัญหา
จำแนกตามเพศ						
หญิง	1.59	0.46	0.19	0.65	0.41	2.88
ชาย	2.23	0.98	0.33	5.09	2.87	8.26
จำแนกตามกลุ่มอายุ						
อายุ 15-19 ปี	1.53	0.33	0.18	0.43	0.51	2.48
อายุ 20-24 ปี	1.60	0.77	0.23	2.67	1.79	5.38
อายุ 25-44 ปี	2.05	0.72	0.26	3.16	2.06	6.10
อายุ 45-59 ปี	2.23	0.90	0.32	3.83	1.99	6.87
อายุ 60 ปีขึ้นไป	1.52	0.57	0.21	1.83	0.73	3.91
จำแนกตามประเภทนักดื่ม						
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	1.07	0.28	0.15	-	0.19	1.57
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	1.54	0.49	0.21	-	0.72	2.64
นักดื่มเป็นครั้งคราว	2.41	0.93	0.32	6.87	2.37	10.20
นักดื่มประจำ	5.53	2.68	0.77	13.93	8.21	21.00
จำแนกตามระดับรายได้						
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 1	1.55	0.53	0.28	1.38	0.90	3.60
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 2	2.50	0.74	0.19	2.03	1.53	5.49
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 3	2.19	0.89	0.30	3.25	1.97	6.44
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 4	1.90	0.82	0.27	3.70	1.98	6.40
ระดับรายได้ต่อหัว ชั้นที่ 5	1.73	0.64	0.23	3.62	1.76	5.97

หมายเหตุ: ร้อยละในตารางคำนวณจากฐานประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 6.2 เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของผู้ที่เคยได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของตนเอง และหรือผลกระทบจากการดื่มของผู้อื่น และ/หรือได้รับผลกระทบจากการดื่มของตนเอง และผู้อื่น ในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา โดยวิเคราะห์รวมทั้งปัญหาภายในครัวเรือนและภายนอกครัวเรือน มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ดังนี้

เพศ โดยรวมประชากรชายประสบปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งจากการดื่มของตนเองและผู้อื่นอย่างน้อย 1 ปัญหามากกว่าประชากรหญิงประมาณ 3 เท่า (ร้อยละ 8.26 เทียบกับร้อยละ 2.88) โดยประสบปัญหาด้านสุขภาพมากที่สุด คิดเป็นความชุกร้อยละ 5.09 ในประชากรชายไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป รองลงมา คือ ปัญหากับที่ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 2.87 ในผู้หญิงพบปัญหาการก่อให้เกิดความรำคาญมากที่สุด คิดเป็นความชุกร้อยละ 1.59 ในประชากรหญิงไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป และมีปัญหาด้านสุขภาพรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 0.65

กลุ่มอายุ ประชากรทุกกลุ่มอายุมีความชุกของการประสบปัญหาใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มอายุ 45-59 ปี เคยประสบปัญหาอย่างน้อย 1 ปัญหาสูงที่สุด คิดเป็นความชุกร้อยละ 6.87 ในประชากรไทยช่วงอายุนี้อ รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 25-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.10 โดยปัญหาด้านสุขภาพพบสูงที่สุดในกลุ่มอายุ 45-59 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.83 รองลงมา คือกลุ่มอายุ 25-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.16

ประเภทนักดื่ม นักดื่มประจำร้อยละ 21.00 พบปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของตนเองหรือผู้อื่นอย่างน้อย 1 ปัญหาในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งคิดเป็นความชุกสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับนักดื่มประเภทอื่น โดยนักดื่มเป็นครั้งคราวร้อยละ 10.20 ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้วร้อยละ 2.64 และผู้ไม่เคยดื่มเลยเพียงร้อยละ 1.57 พบปัญหาอย่างน้อย 1 ปัญหา ตามลำดับ ปัญหาที่พบมากที่สุดในกลุ่มนักดื่มประจำ คือ ปัญหาด้านสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 13.93 ตามมาด้วย ปัญหากับการทำงาน และปัญหาเกิดความรำคาญ คิดเป็นร้อยละ 8.21 และ ร้อยละ 5.53 ตามลำดับ

ระดับรายได้ ทุกกลุ่มรายได้มีลักษณะการประสบปัญหาใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มผู้มีรายได้ต่อหัวชั้นที่ 3 เคยประสบปัญหาอย่างน้อย 1 ปัญหามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.44 และกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำสุด (ชั้นที่ 1) ประสบปัญหาน้อยที่สุดที่ร้อยละ 3.60

“ปัญหาด้านสุขภาพ คือ ปัญหาที่พบบ่อยที่สุดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์”

6.2 ผลจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนหรือขณะขับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์

ตารางที่ 6B ผลจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนหรือขณะขับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ พ.ศ. 2554, 2557, 2560 และ 2564

	พ.ศ. 2554	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2564
นักดื่มปัจจุบันที่เคยดื่มสุราก่อนหรือระหว่างขับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ (คน)	5,055,677	7,321,569	6,458,465	5,025,007
: สัดส่วนในนักดื่มปัจจุบัน (ร้อยละ)	34.50	50.52	40.63	31.65
นักดื่มปัจจุบันที่เคยได้รับบาดเจ็บ / อุบัติเหตุที่มีสาเหตุจากการดื่มสุราก่อนหรือระหว่างขับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์	356,707	570,384	329,271	380,465
: สัดส่วนในนักดื่มปัจจุบัน (ร้อยละ)	2.43	7.79	5.10	7.58
ผู้ที่เคยได้รับบาดเจ็บ / อุบัติเหตุจากการขับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ หลังการดื่มสุราของผู้อื่น	422,103	868,171	577,201	361,887
: อัตราความชุกในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ)	0.80	1.58	1.03	0.64

ในแต่ละปี มีนักดื่มปัจจุบันหนึ่งในสองถึงสามคนดื่มสุราก่อนและระหว่างการขับขี่ยานพาหนะ นักดื่ม 5-7% เคยได้รับบาดเจ็บจากการดื่มสุราของตนเองก่อนหรือระหว่างการขับขี่ คนไทยประมาณ 1% ต่อปีเคยได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุที่เกิดจากการดื่มสุราของผู้อื่นก่อนหรือระหว่างการขับขี่

ในการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 ในหมวดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้ปรับข้อความเกี่ยวกับความปลอดภัยในการขับรถยนต์ / รถจักรยานยนต์ หรือการโดยสารรถบางส่วน เพื่อให้เหมาะสมชัดเจนขึ้น

ตารางที่ 6.3 ผลจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ พ.ศ. 2564 (ร้อยละ)

ผลที่เกิดขึ้น	ร้อยละ
เคยดื่มแล้วขับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ (ร้อยละของนักดื่มปัจจุบันทุกคน)	31.65
เคยได้รับบาดเจ็บ / อุบัติเหตุ ที่มีสาเหตุจากการดื่มแล้วขับของตนเอง (ร้อยละของผู้ที่ดื่มแล้วขับเท่านั้น)	7.58
เคยประสบอุบัติเหตุทางถนนที่มีสาเหตุมาจากการดื่มแล้วขับของผู้อื่น (ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป)	0.64
เคยถูกเจ้าพนักงานจราจรตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ทางลมหายใจขณะขับหรือโดยสารรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ (ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป)	1.32
ทราบว่าหากเกิดอุบัติเหตุตนเองและคู่กรณีที่เป็นผู้ขับขี่ยานพาหนะอาจถูกตรวจแอลกอฮอล์ในเลือด (ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป)	33.62

ตารางที่ 6.3 นักดื่มปัจจุบันร้อยละ 31.65 เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ โดยผู้ที่ “ดื่มแล้วขับ” ร้อยละ 7.58 เคยประสบอุบัติเหตุจากการดื่มแล้วขับของตนเอง ส่วนกลุ่มประชากรทั่วไปอายุ 15 ปีขึ้นไป ทั้งหมดร้อยละ 0.64 เคยประสบอุบัติเหตุจากการดื่มแล้วขับของผู้อื่น และร้อยละ 1.32 เคยถูกเจ้าพนักงานจราจรตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ทางลมหายใจขณะขับหรือโดยสารรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ นอกจากนี้ ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปร้อยละ 33.62 ทราบว่า หากเกิดอุบัติเหตุตนเองและคู่กรณีที่เป็นผู้ขับขี่ยานพาหนะอาจถูกตรวจระดับแอลกอฮอล์ในเลือดได้

ตารางที่ 6.4 ผลจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ จำแนกตามลักษณะประชากร (ร้อยละ)

ผลจากการดื่ม	เฉพาะนักดื่มปัจจุบัน		ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป
	เคยดื่มแล้วขับ	เคยได้รับบาดเจ็บ/อุบัติเหตุที่มีสาเหตุมาจากการดื่มแล้วขับของตนเอง*	เคยได้รับบาดเจ็บ/อุบัติเหตุที่มีสาเหตุมาจากการดื่มแล้วขับของผู้อื่น**
จำแนกตามเพศ			
หญิง	19.71	3.13	0.38
ชาย	34.64	8.22	0.92
จำแนกตามกลุ่มอายุ			
อายุ 15-19 ปี	39.62	9.70	0.53
อายุ 20-24 ปี	37.37	9.96	0.79
อายุ 25-44 ปี	32.00	6.76	0.65
อายุ 45-59 ปี	31.81	7.48	0.73
อายุ 60 ปีขึ้นไป	23.93	8.28	0.48
จำแนกตามประเภทนักดื่ม			
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	-	-	0.32
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	-	-	0.90
นักดื่มเป็นครั้งคราว	27.79	4.96	0.83
นักดื่มประจำ	36.59	10.13	1.54
จำแนกตามระดับรายได้ต่อหัว			
ขั้นที่ 1	28.06	11.95	0.53
ขั้นที่ 2	31.63	8.76	0.73
ขั้นที่ 3	36.42	7.53	0.71
ขั้นที่ 4	32.46	7.30	0.73
ขั้นที่ 5	29.20	5.74	0.57

หมายเหตุ 1: * ร้อยละคิดจากฐานนักดื่มปัจจุบันที่ดื่มก่อนหรือระหว่างการขับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เท่านั้น

หมายเหตุ 2: ** ร้อยละคิดจากฐานประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 6.4 แสดงลักษณะของผู้ที่เคยดื่มและขับ และเคยประสบอุบัติเหตุบนท้องถนน มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ดังนี้

เพศ นักดื่มปัจจุบันผู้ชายมีอัตราการดื่มแล้วขับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์มากกว่านักดื่มหญิงประมาณ 2 เท่า คิดเป็นร้อยละ 34.64 เทียบกับร้อยละ 19.71 และนักดื่มชายยังประสบอุบัติเหตุมากกว่าผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 8.22 และ 3.13 ตามลำดับ หากพิจารณา การเคยได้รับบาดเจ็บ / อุบัติเหตุที่มีสาเหตุมาจากการดื่มแล้วขับของผู้อื่นในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป พบว่า ประชากรชายเคยได้รับบาดเจ็บมากกว่าประชากรหญิง

กลุ่มอายุ นักดื่มปัจจุบันกลุ่มเยาวชน (อายุ 15-19 ปี) มีสัดส่วนการดื่มแล้วขับสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 39.62 รองลงมา คือ กลุ่มวัยทำงานตอนต้น (อายุ 25-44 ปี) ที่คิดเป็นร้อยละ 37.37 และกลุ่มนักดื่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนการดื่มแล้วขับต่ำสุด คือ ร้อยละ 23.93 นอกจากนี้ นักดื่มปัจจุบันกลุ่มวัยทำงานตอนต้น มีสัดส่วนการประสบอุบัติเหตุมากกว่ากลุ่มเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 9.97 และ 9.70 ตามลำดับ ในส่วนของความชุกของการได้รับบาดเจ็บอุบัติเหตุจากการดื่มแล้วขับของผู้อื่น พบสูงสุดในกลุ่มอายุ 20-24 ปี ร้อยละ 0.79 รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 45-59 ปี ร้อยละ 0.73 และกลุ่มอายุ 25-44 ปี ร้อยละ 0.65 ตามลำดับ

ประเภทนักดื่ม นักดื่มประจำมีอัตราการดื่มแล้วขับ คิดเป็นร้อยละ 36.59 ซึ่งมากกว่านักดื่มเป็นครั้งคราวที่คิดเป็นร้อยละ 27.79 และนักดื่มประจำมีอัตราการประสบอุบัติเหตุ คิดเป็นร้อยละ 10.13 ซึ่งมากกว่ากลุ่มนักดื่มเป็นครั้งคราวที่คิดเป็นร้อยละ 4.96 ประมาณ 2 เท่า นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป พบว่า นักดื่มประจำร้อยละ 1.54 เคยได้รับการบาดเจ็บ / อุบัติเหตุจากการดื่มแล้วขับของผู้อื่นสูงกว่านักดื่มประเภทอื่น

ระดับรายได้ สัดส่วนการดื่มแล้วขับและประสบอุบัติเหตุ ใกล้เคียงกันในทุกกลุ่มรายได้ อย่างไรก็ตาม กลุ่มนักดื่มผู้มีรายได้น้อยกว่า 1 แสนบาท ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.95 หากพิจารณาในกลุ่มประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป พบว่า การเคยได้รับการบาดเจ็บ / อุบัติเหตุจากการดื่มของผู้อื่น ในแต่ละระดับรายได้ใกล้เคียงกัน

สรุปสถิติสำคัญ พ.ศ. 2564

- ประชากรไทยร้อยละ 3.30 เคยได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของตนเอง และปัญหาที่พบสูงสุด คือ ปัญหาด้านสุขภาพจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 2.79 โดยเฉพาะในกลุ่มวัยทำงานอายุ 45-59 ปี และเป็นผู้มีรายได้สูงสำหรับนักดื่มประจำนั้น จะประสบปัญหาการทำงานมากที่สุด

- นักดื่มปัจจุบันร้อยละ 31.65 เคยดื่มสุราก่อนหรือระหว่างช่วงวัยรุ่นหรือรถจักรยานยนต์ นักดื่มปัจจุบันที่เคยดื่มแล้วซ้ำ ร้อยละ 7.58 เคยประสบอุบัติเหตุจากการดื่มแล้วซ้ำของตนเอง ในขณะที่ประชาชนไทยร้อยละ 0.64 เคยประสบอุบัติเหตุจากการดื่มแล้วซ้ำของผู้อื่น
- นักดื่มปัจจุบันที่ดื่มแล้วซ้ำมักจะเป็นนักดื่มเพศชาย เป็นเยาวชน และเป็นนักดื่มประจำ ส่วนกลุ่มนักดื่มปัจจุบันที่ขับรถและเคยได้รับอุบัติเหตุ มักจะเป็นนักดื่มเพศชาย เป็นนักดื่มประจำ และมีรายได้ต่ำ

บทที่ 7 : บทสรุปและการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคม ไทย

จากบทที่ 1-6 จะเห็นได้ว่าข้อมูลจาก “การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของ ประชากร พ.ศ. 2564” มีรายละเอียดข้อมูลพฤติกรรมการดื่มสุราของประชาชนไทย จำนวนมากและมีความซับซ้อน เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ คณะผู้ประพันธ์จึงได้ทำตารางสรุปขึ้นมาในบทนี้ โดยอ้างอิงถึงข้อมูลจาก “การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2554, 2557 และ 2560” ในรายงาน “เหล้า | ความจริง: รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำปี พ.ศ. 2558” และในรายงาน “สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทยประจำปี 2560” ด้วย เพื่อให้ได้มุมมองที่มีความหลากหลาย และมีการเปรียบเทียบแนวโน้มข้อมูลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การดื่มสุราของประชาชนไทยในรอบระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ด้วยพิสัยระยะเวลาที่กว้างขึ้นกว่าเดิม

สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในรอบ 10 ปี: พ.ศ. 2554-2564

1. ความชุกและแบบแผนของพฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรไทย

● **ความชุกของการดื่มสุรา:** ความชุกของการดื่มใน 12 เดือนที่ผ่านมา และการดื่มใน 30 วันที่ผ่านมามีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึงแม้ว่า ความชุกของการดื่มสุราในชายไทยจะยังคงสูงกว่าในหญิงไทยหลายเท่า แต่ความชุกของนักดื่มปัจจุบันในประชากรชายไทยยังคงต่ำกว่าร้อยละ 50 อย่างต่อเนื่องเป็นครั้งที่ 2 นอกจากนั้น ความชุกของการดื่มเป็นประจำ (ดื่มอย่างน้อยหนึ่งวันต่อสัปดาห์) และการดื่มหนัก (ดื่มปริมาณ 5 หน่วยดื่มมาตรฐานขึ้นไปในการดื่มหนึ่งครั้ง) ก็มีแนวโน้มลดลงในประชากรชายไทย

● เบียร์เป็นเครื่องดื่มที่ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่สุราได้รับความนิยม
น้อยลง: นักดื่มไทยมากกว่าครึ่งหนึ่งนิยมดื่มเบียร์ และทิ้งช่วงห่างความนิยมดื่มสุรา โดยสัดส่วนของผู้ที่
 รายงานว่าดื่มสุรา (สุราขาว สุราสี และอื่น ๆ) ลดลงอย่างต่อเนื่อง

● ประเภทของเครื่องดื่มที่ได้รับความนิยมของนักดื่มปัจจุบันมีความแตกต่างระหว่างวัย
อย่างเห็นได้ชัด: นักดื่มเยาวชนนิยมดื่มเบียร์มากที่สุด และนักดื่มสูงอายุนิยมดื่มสุราขาว/สุรากลั่นชุมชน
 พฤติกรรมดังกล่าวค่อนข้างคงที่ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

● ร้านขายของชำยังคงเป็นสถานที่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด:
 นักดื่มไทยประมาณสามในสี่คนซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากร้านขายของชำมากที่สุด สัดส่วนดังกล่าว
 ค่อนข้างคงที่ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

● นักดื่มปัจจุบันเสียค่าใช้จ่ายในการดื่มสุราเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ: นักดื่มไทยเสียค่าใช้จ่าย
 ในการดื่มที่บ้านสูงกว่าการดื่มที่ร้านมาตลอดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา และค่าใช้จ่ายนี้เพิ่มสูงขึ้นกว่าสองเท่า
 ในปี พ.ศ. 2564

ตารางที่ 7.1 ความชุกและแบบแผนของพฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรไทย ในระยะ 10 ปี (ร้อยละ)

	ปีการสำรวจ			
	2554	2557	2560	2564
พฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (เพศหญิง)				
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	84.27	78.18	81.05	79.75
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	4.95	8.90	8.33	9.42
นักดื่มปัจจุบัน-ดื่มเป็นครั้งคราว	8.37	10.60	8.57	8.71
นักดื่มปัจจุบัน-ดื่มประจำ	2.41	2.32	2.05	2.12
นักดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา	4.15	4.53	3.66	4.34
นักดื่มหนัก	1.29	3.07	2.39	2.29
พฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (เพศชาย)				
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	33.93	29.26	31.62	32.47
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	12.82	17.78	20.92	21.09
นักดื่มปัจจุบัน-ดื่มเป็นครั้งคราว	27.25	27.13	23.80	23.29
นักดื่มปัจจุบัน-ดื่มประจำ	26.01	25.84	23.66	23.15
นักดื่มใน 30 วันที่ผ่านมา	38.54	38.14	33.49	33.72
นักดื่มหนัก	9.81	25.56	22.07	18.38

ตารางที่ 7.1 ความชุกและแบบแผนของพฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรไทย ในระยะ 10 ปี (ร้อยละ) (ต่อ)

	ปีการสำรวจ			
	2554	2557	2560	2564
ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นักดื่มไทยนิยมบริโภค				
เบียร์	50.85	44.24	47.43	55.95
สุรา	48.16	52.56	49.79	40.98
อื่น ๆ (ไวน์ เครื่องดื่มผสม เหล้าปั่น)	0.99	3.20	2.78	1.83
สถานที่ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
ร้านขายของชำ	75.57	78.32	71.66	78.18
ร้านสะดวกซื้อ	5.31	8.12	6.15	11.65
ร้านอาหาร / ร้านขายส่งเหล้า	4.92	5.92	5.22	0.87**
อื่น ๆ / ไม่ได้ซื้อเอง	14.20	7.64	16.97	7.34
สัดส่วนผู้ที่ดื่มเบียร์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่บริโภคบ่อยที่สุด (drink of choice) ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา (เฉพาะกลุ่มนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น)				
รวม	50.85	44.24	47.43	55.95
หญิง	65.08	57.31	62.57	70.21
ชาย	47.80	40.84	43.81	52.37
กลุ่มเยาวชน*	60.10	58.17	59.74	68.50
กลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)	34.83	25.81	27.40	32.22
สัดส่วนผู้ที่ดื่มสุราขาว/สุรากลั่นชุมชนเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่บริโภคบ่อยที่สุด (drink of choice) ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา (เฉพาะกลุ่มนักดื่มปัจจุบันเท่านั้น)				
รวม	32.52	28.82	26.64	24.59
หญิง	18.68	14.58	12.33	8.86
ชาย	35.49	32.53	30.07	28.54
กลุ่มเยาวชน*	23.54	15.50	15.81	13.52
กลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)	49.43	53.89	49.09	47.16
ค่าใช้จ่ายในการดื่มสุราเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทั่วรอบสามปีของการสำรวจ				
ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน (บาท)	774.30	864.31	917.24	1,677.23
ค่าใช้จ่ายในการดื่มที่บ้าน (บาท)	339.74	455.33	554.90	1,119.25
ค่าใช้จ่ายในการดื่มที่ร้าน (บาท)	434.56	408.98	362.33	557.98

หมายเหตุ: * หมายถึง กลุ่มอายุ 15-24 ปี ในการสำรวจในปี พ.ศ. 2557 และกลุ่มอายุ 15-19 ปี ในการสำรวจในปี พ.ศ. 2560

**สถานที่ซื้อของนักดื่มไทย ในการสำรวจปี พ.ศ. 2564

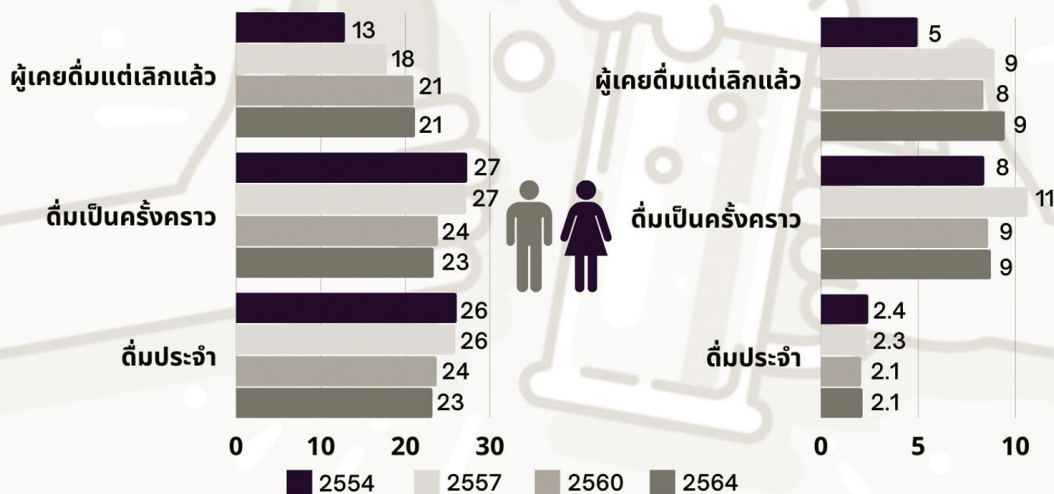

สถานการณ์การดื่มสุราในประเทศไทย

เบียร์ ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

ส่วนสุราได้รับความนิยมน้อยลง

นักดื่มเยาวชนนิยมดื่มเบียร์มากที่สุด
และนักดื่มสูงอายุนิยมดื่มสุราขาว/สุรากลั่นชุมชน

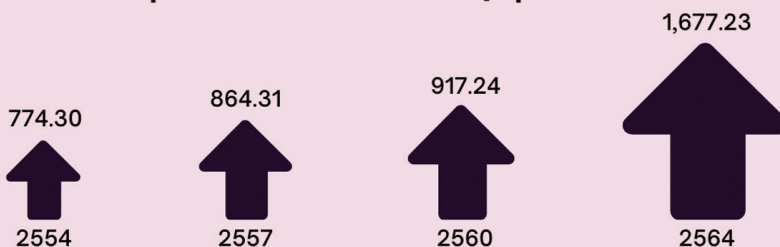
ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
จากร้านขายของชำมากที่สุด

ค่าใช้จ่าย ในการดื่มที่บ้าน

สูงกว่าการดื่มที่ร้านตลอด
10 ปีที่ผ่านมา และเพิ่มสูง
ขึ้นกว่าสองเท่าในปี 2564

ค่าใช้จ่ายในการดื่มสุรา (บาท) เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกกรอบสามปีของการสำรวจ

2. การเข้าสู่โลกมีนเมา และพฤติกรรมการดื่มสุราของนักดื่มเยาวชนและนักดื่มหน้าใหม่

◉ **ความชุกของนักดื่มปัจจุบันในประชากรเยาวชนมีแนวโน้มลดลง:** ความชุกของนักดื่มเยาวชนลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่การสำรวจในปี พ.ศ. 2557 โดยนักดื่มเยาวชนชายมีแนวโน้มลดลงอย่างชัดเจนกว่านักดื่มเยาวชนหญิง การดื่มประจำและการดื่มหนักในประชากรเยาวชนมีแนวโน้มลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

◉ **สัดส่วนของนักดื่มหน้าใหม่ที่เป็นเยาวชนมีแนวโน้มลดลง:** นักดื่มหน้าใหม่ส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในกลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปี แต่สัดส่วนนี้มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 โดยไปเพิ่มขึ้นในกลุ่มวัยผู้ใหญ่ตอนต้นถึงวัยกลางคนแทน

◉ **อายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่มโดยรวมคงที่:** นักดื่มปัจจุบันเพศหญิงเริ่มต้นดื่มสุราครั้งแรกที่อายุเฉลี่ยลดลงเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2564 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2557 แต่ความแตกต่างน้อยจนไม่น่าจะมีนัยสำคัญในทางสาธารณสุข

◉ **สาเหตุของการเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความแปรผัน:** ในการสำรวจปี พ.ศ. 2557 ผู้ตอบร้อยละ 41.88 ตอบว่าเริ่มดื่มเพื่อเข้าสังคม/การสังสรรค์ แต่ในปี พ.ศ. 2560 มีผู้ตอบคำตอบดังกล่าวเพียงร้อยละ 20.82 อย่างไรก็ดี ในการสำรวจปี พ.ศ. 2564 ไม่ได้สอบถามถึงสาเหตุของการเริ่มดื่มของนักดื่ม

◉ **ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มครั้งแรก:** เบียร์ยังคงเป็นเครื่องดื่มประเภทแรกที่นักดื่มเลือกดื่มครั้งแรก ในขณะที่สัดส่วนของสุราขาวและสุราสีลดน้อยลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่การสำรวจปี พ.ศ. 2560 นอกจากนี้ การสำรวจ พ.ศ. 2564 ได้แยกประเภทเครื่องดื่ม เบียร์สดและคราฟท์ เบียร์ออกมาจากเบียร์ทุกประเภท เนื่องจากเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้รับความนิยมมากขึ้น พบว่านักดื่มปัจจุบันเริ่มดื่มเบียร์สดหรือคราฟท์เบียร์เป็นเครื่องดื่มชนิดแรก โดยคิดเป็นร้อยละ 0.4 ของนักดื่มปัจจุบันทั้งหมด

ตารางที่ 7.2 การเข้าสู่โลกมีนเมา และพฤติกรรมการดื่มสุราของนักดื่มเยาวชนและนักดื่มหน้าใหม่ ในระยะ 10 ปี (ร้อยละ)

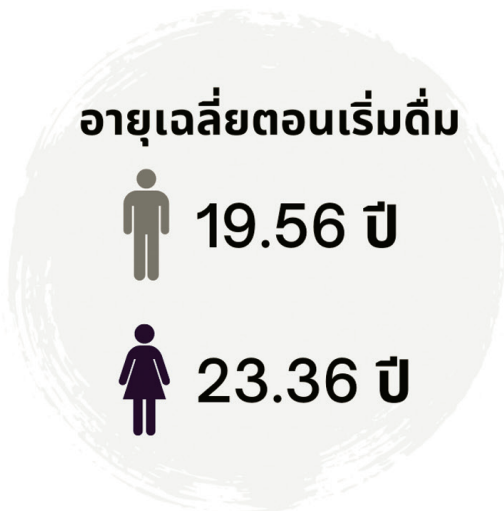
	ปีการสำรวจ			
	2554	2557	2560	2564
พฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรเยาวชนอายุ 15-24 ปี (เพศหญิง)				
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	91.79	84.54	86.57	86.34
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	1.94	5.87	4.23	4.51
นักดื่มปัจจุบัน-ดื่มเป็นครั้งคราว	5.05	8.91	8.34	8.31

ตารางที่ 7.2 การเข้าสู่โลกมีนเมา และพฤติกรรมการดื่มสุราของนักดื่มเยาวชนและนักดื่มหน้าใหม่ ในระยะ 10 ปี (ร้อยละ) (ต่อ)

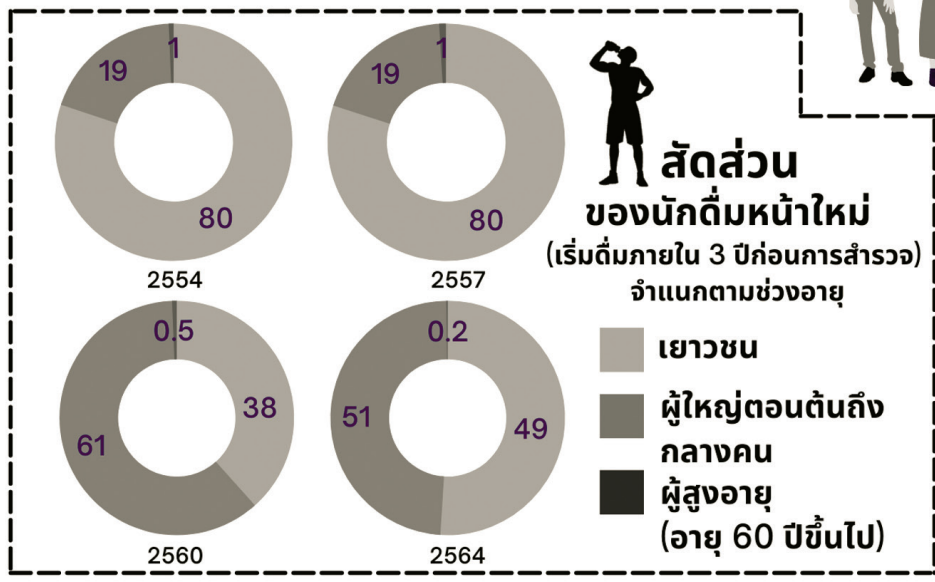
	ปีการสำรวจ			
	2554	2557	2560	2564
นักดื่มปัจจุบัน-ดื่มประจำ	1.22	0.69	0.86	0.84
นักดื่มหนัก	0.59	3.31	2.37	2.05
พฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรเยาวชนอายุ 15-24 ปี (เพศชาย)				
ผู้ไม่เคยดื่มเลย	57.68	54.47	56.51	61.79
ผู้เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	2.63	4.98	5.19	5.82
นักดื่มปัจจุบัน-ดื่มเป็นครั้งคราว	23.21	26.74	24.96	20.57
นักดื่มปัจจุบัน-ดื่มประจำ	16.48	13.81	13.34	11.81
นักดื่มหนัก	5.41	19.86	18.52	13.13
สัดส่วนของนักดื่มหน้าใหม่ (เริ่มดื่มภายใน 3 ปีก่อนการสำรวจ) จำแนกตามช่วงอายุ				
กลุ่มเยาวชน	80.10	79.99	38.40	51.0
กลุ่มผู้ใหญ่ตอนต้นถึงกลางคน	19.24	19.05	60.95	48.81
กลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)	0.66	0.96	0.65	0.19
อายุเฉลี่ยตอนเริ่มดื่ม (ปี)				
นักดื่มปัจจุบันรวม	20.47	20.52	20.14	20.33
นักดื่มปัจจุบันเพศหญิง	25.05	25.37	24.07	23.36
นักดื่มปัจจุบันเพศชาย	19.49	19.25	19.20	19.56
ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มครั้งแรก				
เบียร์	NA	32.64	34.00	45.17
สุราขาว	NA	30.66	29.13	26.37
สุราสี	NA	25.56	27.24	16.84
ไวน์	NA	0.81	0.75	0.92
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์พร้อมดื่ม	NA	3.25	2.87	10.67
อื่น ๆ	NA	6.80	5.19	0.03

การเข้าสู่โลกมีนเมา และพฤติกรรมการดื่มสุราของนักดื่ม เยาวชนและนักดื่มหน้าใหม่

**นักดื่มหน้าใหม่ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปี
แต่มีแนวโน้มลดลงจากปีที่ผ่านมา**

สรุปการเปลี่ยนแปลงในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

ประชากรไทยโดยรวม ทั้งหญิงและชาย มีสัดส่วนของนักดื่มปัจจุบันลดลงเล็กน้อยแต่ลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยชายไทยมีการลดลงของสัดส่วนนักดื่มปัจจุบันมากกว่าหญิงไทย รวมถึงกลุ่มนักดื่มหน้าใหม่ แต่กลุ่มนักดื่มหน้าใหม่เยาวชนอายุ 15-24 ปี กลับมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2564 เกือบ 2 เท่า

ประเภทเครื่องดื่มที่คนไทยนิยมดื่ม กับการตลาดของธุรกิจน้ำเมา

เครื่องดื่มที่คนไทยนิยมเลือกดื่มมากที่สุด คือ เบียร์ และเครื่องดื่มชนิดนี้ยังเป็นเครื่องดื่มชนิดแรกเมื่อเริ่มต้นดื่มสุรา และเป็นเครื่องดื่มยอดนิยมของกลุ่มนักดื่มเยาวชนอายุ 15-24 ปี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ประกอบกับการทำการตลาดของเบียร์สด คราฟเบียร์ที่เพิ่มขึ้น เครื่องดื่มชนิดนี้กำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นและนักดื่มหน้าใหม่เริ่มดื่มเบียร์สด คราฟเบียร์เป็นชนิดแรกเช่นเดียวกัน เหตุผลหรือแรงจูงใจที่ทำให้จำนวนนักดื่มกลุ่มนี้ ไม่ลดลงในช่วงที่ผ่านมา เหตุผลหนึ่งคือการตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กล่าวคือ ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา เกิดกระแสเครื่องดื่มมอลต์ไม่มีแอลกอฮอล์ หรือ “เบียร์ 0%” เนื่องจากเครื่องดื่มดังกล่าวเหมือนเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประการแต่ไม่มีแอลกอฮอล์ ดังนั้น จึงทำการตลาดได้อย่างสินค้าทั่วไป และมีตราสัญลักษณ์เสมือนเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้ประชาชนมีภาพจำว่า “ดื่มได้ ไม่เมา” และอาจจูงใจให้เกิดนักดื่มหน้าใหม่ได้ รวมทั้งขณะนี้ กำลังมีการปรับแก้ไข พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่มีการเสนอร่างใหม่อย่างน้อย 3 ฉบับ ได้แก่ ฉบับร่างแก้ไขจากกระทรวงสาธารณสุข ฉบับจากฝ่ายผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสุรา และฉบับภาคประชาสังคม ที่มีความพยายามผลักดันให้เกิดเสรีภาพในการขาย ผลักดันผู้ประกอบการรายเล็กให้สามารถผลิตได้ โดยเฉพาะคราฟเบียร์ และสุรากลั่นชุมชน เป็นต้น โดยกลุ่มผู้ประกอบการมีความพยายามสื่อสาร ชักนำให้เกิดอารมณ์ร่วมของสังคม มีการจัดตั้งกลุ่มสื่อสารทางออนไลน์ มีการรวมกลุ่มผู้ผลิต เพื่อผลักดันการเปิดเสรีทางการค้า และส่วนใหญ่มักเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ (Start up) ด้วยเหตุนี้ กลุ่มเยาวชนยังคงเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของธุรกิจน้ำเมา และอาจคาดการณ์ได้ว่าเบียร์จะเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดแรกของนักดื่มหน้าใหม่มากขึ้นเรื่อย ๆ

ข้อจำกัด

ข้อมูลที่ใช้ในรายงานเล่มนี้มีข้อจำกัด ได้แก่

ประการแรก การแปลผลแนวโน้มความชุก สัดส่วนของนักดื่มปัจจุบัน นักดื่มเป็นประจำ หรือ นักดื่มเป็นครั้งคราว ต้องแปลผลด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากไม่ได้วิเคราะห์แบบการปรับอัตราอายุ (Age Standardization) และความไม่สม่ำเสมอของลักษณะข้อคำถามที่เปลี่ยนไป เช่น ข้อคำถามเรื่อง ผลกระทบจากการดื่มสุรา และการเคยได้รับบาดเจ็บหรือ อุบัติเหตุที่มีสาเหตุจากการดื่มสุราก่อนหรือ ระหว่างขับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ เป็นต้น จึงต้องแปลผลแนวโน้ม และพิจารณาข้อจำกัดความที่ เปลี่ยนไปด้วยความระมัดระวัง

ประการที่สอง ข้อคำถามด้านการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สัมภาษณ์ประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไปในครัวเรือน ลักษณะคำถามบางข้อมีความละเอียดอ่อน เช่น การถามถึงผลกระทบต่อความรุนแรง จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครัวเรือน อายุที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มอายุต่ำกว่า เกณฑ์กฎหมายกำหนด (<20 ปี) หากไม่มีการจัดพื้นที่ซักถามที่เป็นส่วนตัว คำตอบที่ได้รับอาจไม่ตรงกับความเป็นจริงเพื่อไม่ให้สมาชิกในครัวเรือนรู้พฤติกรรมการดื่ม หรือความรุนแรงที่ได้รับจากการดื่มของ คนในครอบครัว เป็นต้น

ประการที่สาม การสำรวจในปี พ.ศ. 2564 เป็นการสำรวจในช่วงที่มีการระบาดครั้งใหญ่ของ โรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 (โควิด 2019) ซึ่งมีมาตรการในการเปิด-ปิดสถานบริการต่าง ๆ ตัวอย่าง เช่น ร้านอาหาร ผับ บาร์ และห้างสรรพสินค้า โดยการจำกัดเวลาการเปิด-ปิด หรือล๊อคดาวน์ตามมาตรการ ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ดังนั้น ความชุกของการซื้อ การขาย และการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์อาจจะลดลงจากช่วงสถานการณ์ปกติที่ไม่มีการระบาดของโรคดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ การ แปลผลการวิเคราะห์รวมถึงแนวโน้มของความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงควรทำความเข้าใจ ความระมัดระวังจากสถานการณ์การระบาดดังกล่าว

รายงานสถานการณ์
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ในสังคมไทยประจำปี 2564

ศูนย์วิจัยพิษวิทยาสุรา (ศวส.)
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

 074-451165, 083-5775533

 <http://cas.or.th/> facebook.com/cas.org.th/

